वार्षिक स्थिति प्रतिवेदन

(आ.व. २०८१/८२)

बागमती प्रदेश सरकार
सामाजिक विकास मन्त्रालय
शिक्षा विकास निर्देशनालय
हेटौंडा, नेपाल

प्रकाशक
बागमती प्रदेश सरकार
सामजिक विकास मन्त्रालय
शिक्षा विकास निर्देशनालय
हेटौंडा, मकवानपुर

© शिक्षा विकास निर्देशनालय

इमेल : edd.bagamati@gmail.com

वेब : edd.bagamati.gov.np

फोन नम्बरः ०५७-५२७१०५

असार, २०८२

प्राक्कथन

नागरिकलाई गुणस्तरीय शिक्षा उपलब्ध गराइ मर्यादित जीवनयापनमा सहयोग गर्ने उद्देश्यका साथ प्रदेश सरकारको स्थापनासँगै शिक्षा विकास निर्देशनालयको स्थापना भएको हो। यसको प्रमुख कार्यजिम्मेवारी शिक्षा, र सामाजिक क्षेत्र हो। निर्देशनालयले कार्यजिम्मेवारी अन्तर्गत नीतिगत तथा कार्यक्रमगत समन्वय र सहकार्य गर्दै आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रमको कार्यान्वयन गर्दै आएको छ।

यस स्थिति प्रतिवेदनमा निर्देशनालयको कार्यजिम्मेवारी, सङ्गठन तथा दरबन्दी विवरण र आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा गरिएका प्रमुख कार्यक्रमहरुको संक्षिप्त विवरण समावेश गरिएको छ। यसैगरी प्रतिवेदनमा माध्यमिक शिक्षा परीक्षा र शिक्षकको बढुवा सम्बन्धी निर्देशनालयबाट सम्पादन गरिएका कार्यक्रमहरुको समावेश गरिएको छ। प्रतिवेदनमा अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा अन्तर्गत गरिएका क्रियाकलापहरु र निर्देशनालयबाट सम्पादन भएका अन्य प्रमुख कार्यक्रमहरुको संक्षिप्त जानकारी हुने गरी तयार गरिएको छ। आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा निर्देशनालयबाट सम्पादन गरिएका प्रमुख क्रियाकलापहरु, आइपरेका समस्या तथा चुनौतिहरु र समाधानका उपाय समेत समेटिएको हुँदा आगामी आर्थिक वर्षमा कार्यक्रम तर्जुमा तथा कार्यान्वयन योजनामा उपयोगी हुने अपेक्षा राखेको छु। यस प्रतिवेदनबाट निर्देशनालयको अभिलेखीकरण गर्न र निर्देशनालयबाट भएगरेका कार्यकहरु सहज रुपमा सरोकारवालाहरुसम्म पुऱ्याउन सहयोग पुग्ने विश्वास लिएको छु ।

अन्त्यमा, प्रतिवेदन तयार गर्नका लागि आवश्यक सूचना तथा तथ्याङ्क सङ्कलन, लेखन र सम्पादन लगायतको कार्यमा सहयोग पुऱ्याउने स्थानीय तह, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई, सामाजिक विकास कार्यालय र निर्देशनालयका संलग्न सबै जनशक्ति प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु। प्रतिवेदनलाई अझ उपयोगी बनाउनका लागि प्राप्त हुने रचनात्मक सुझाव तथा पृष्ठपोषणको निर्देशनालय सदैव स्वागत गर्दछ।

महानिर्देशक

खुबिराम अधिकारी

विषयसूची

क्र.सं.	शीर्षक	पेज नं.
	परिच्छेद एकः परिचय	
१.१	परिचय	१
१.२	निर्देशनालयको कार्य विवरण	१
१.३	निर्देशनालयको सङ्गठन तालिका र दरबन्दी विवरण	४
१.४	ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधिको सूची	८
१.५	प्रदेशको प्रमुख शैक्षिक सूचकहरु	१०
१.६	आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को वित्तीय र भौतिक प्रगति विवरण	११
	परिच्छेद दुईः अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा	
२.१	पृष्ठभूमि	१३
२.२	उद्देश्य	१३
२.३	अनिवार्य तथा निःशुल्क कार्यक्रम सम्बन्धी विद्यमान नीति तथा कानुनी व्यवस्था	१४
२.४	आ व २०७९/८० देखि २०८१/८२ मा सम्पादन भएका प्रमुख कार्यक्रमहरु	१९
२.५	स्थानीय तहबाट गरिएका प्रमुख क्रियकलाप एवम् उपलब्धिहरु	२४
२.६	स्थानीय तहबाट अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षाका लागि गरेका असल अभ्यासहरु	२७
२.७	समस्या तथा चुनौतिहरु	३६
२.८	प्रभावकारी बनाउन गर्नुपर्ने कार्यक्रमहरु	३८
	परिच्छेद तीनः आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा सम्पादन भएका प्रमुख कार्यक्रमहरु	
३.१	निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड विकास	४०
३.२	राष्ट्रिय दिवसहरु	४१
३.३	विपद् व्यवस्थापन	४५
३.४	विद्यालय बस खरिद अनुदान	४८
३.५	स्थानीय तह र शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाईको लागि कार्यक्रम अभिमुखीकरण	५०
३.६	नमुना विद्यालय विकास कार्यक्रम	५०
३.७	सामुदायिक क्याम्पस शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि र शैक्षिक छात्रवृत्ति कार्यक्रम	५३
३.८	प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालिम	५७

क्र.सं.	शीर्षक	पेज नं.
३.९	शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि कार्यक्रम	६०
३.१०	प्रदेशस्तरीय शैक्षिक प्रर्दशनी कार्यक्रम	७०
३.११	Item Writing कार्यशाला	७१
३.१२	शिक्षण सिकाइ अनुदान	७४
३.१३	स्टिम सिकाइ सामग्री निर्माणका लागि प्रतिभा पहिचान कार्यक्रम	७५
३.१४	एकीकृत शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणाली व्यवस्थापन	७६
३.१५	अन्य कार्यक्रम	७७
	परिच्छेद चारः माध्यमिक शिक्षा परीक्षा	
४.१	माध्यमिक शिक्षा परीक्षा	७८
४.२	अनुगमन गरिएका परीक्षा केन्द्रहरुको विवरण	७९
४.३	परीक्षा सञ्चालनको क्रममा देखिएका सबल पक्ष	८०
४.४	सुधार गर्नुपर्ने पक्ष	८१
	परिच्छेद पाँचः शिक्षक बढुवा सम्बन्धी कार्यहरु	
५.१	शिक्षक व्यवस्थापन	८२
५.२	आ व २०८१/८२ को शिक्षक बढुवाको विज्ञापन र आवेदन भर्ने शिक्षकहरुको विवरण	८३
५.३	शिक्षक कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन सम्वन्धी कार्यशाला	८४
	परिच्छेद छः कार्य सम्पादनमा देखिएका चुनौती र समाधनका लागि गरिएका प्रयासहरु	
६.१	कार्यक्रम कार्यान्वयनमा आइपरेका समस्याहरु	८७
६.२	समस्या समाधानका लागि भएका प्रयासहरु	८७
६.३	निचोड	८८
	सन्दर्भ सामग्री	८९
	अनुसूची १	९०
	अनुसूची २	११९
	अनुसूची ३	१२२

परिच्छेद एक

परिचय

१.१ परिचय

नेपालको संविधानले तीन तहको शासकीय स्वरूप व्यवस्था गरे बमोजिम सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालमा रहेका सात प्रदेश मध्ये भौगोलिक रूपले झण्डै बिच भागमा रहेको बागमती प्रदेश हो। यस प्रदेशमा रसुवा, नुवाकोट, धादिङ, चितवन, मकवानपुर, सिन्धुली, रामेछाप, दोलखा, सिन्धुपाल्चोक, काभ्रेपलाञ्चोक, भक्तपुर, ललितपुर र काठमाडौं गरी १३ वटा जिल्ला रहेका छन्। यस प्रदेशमा ३ वटा महानगरपलिका, १ उपमहानगरपालिका, ४१ वटा नगरपालिका र ७४ वटा गाउँपालिका गरी कुल ११९ वटा स्थानीय तह रहेका छन्। प्रदेश सरकारको स्थापनासँगै सामाजिक विकास मन्त्रालयको मातहतमा शिक्षा विकास निर्देनालय शिक्षा क्षेत्रको कार्यजिम्मेवारी सम्पादन गर्ने जिम्मेवारी सहित स्थापना भएको हो। प्रदेश सरकारको २०८०/०८/१२ को निर्णयानुसार निर्देशनालय अन्तर्गत शिक्षा, विज्ञान प्रविधि, महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, सामाजिक सुरक्षा र सिपमूलक तालिम जस्ता विषय क्षेत्रको कार्य जिम्मेवारी तोकिएको छ। खासगरी नागरिकलाई सर्वसुलभ गुणस्तरीय शिक्षा उपलब्ध गराई जीवनस्तरमा सुधारल्याउनु निर्देशनालयको मुख्य भूमिका रहेको छ।

१.२ निर्देशनालयको कार्यविवरण

क) प्रदेश सरकारको मिति २०८१ मङ्सिर १२ को निर्णय बमोजिम यस निर्देशनालयको कार्य जिम्मेवारी निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छः-

- शिक्षा सम्बन्धी राष्ट्रिय, अन्तर्राष्ट्रिय एवं राष्ट्रसंघीय सम्झौता, घोषणा तथा प्रतिबद्धता अन्तर्गतका विभिन्न नीति, आयोजनाका साथै राष्ट्रिय अभियानका कार्यक्रमहरूलाई प्रदेशस्तरमा कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था सम्बन्धी कार्य,
- प्रदेश स्तरमा सञ्चालन हुने दिगो विकासका लक्ष (sustainable development goal) अन्तर्गतको विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम, प्रारम्भिक पठन सीप परियोजना, शिक्षाका लागि खाद्य कार्यक्रम लगायतका सबै प्रकारका परियोजना कार्यान्वयन व्यवस्था तथा नियमित प्रतिवेदन,
- विद्यालय एवम् उच्च शिक्षामा विज्ञान र प्रविधिको खोज तथा अनुसन्धान संस्कृतिको विकास र पठनपाठन व्यवस्था प्रबर्धन सम्बन्धी व्यवस्थापकीय कार्य,

- प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिमसम्बन्धी प्रादेशिक नीति तथा मापदण्ड तर्जुमा गर्न मन्त्रालयलाई सहयोग,
- प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिमको प्रादेशिक नीति, पाठ्यक्रम र पाठ्यसामग्री स्वीकृतिका लागि मन्त्रालयलाई सहयोग,
- प्रदेशस्तरको उच्च शिक्षाका नीति, कानून, प्रशासन र नियमन गर्न सामाजिक विकास मन्त्रालयलाई सहयोग,
- प्रदेश स्तरमा उच्च शिक्षाका लागि स्वदेशी छात्रवृत्ति व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य,
- शिक्षाको प्रादेशिक नीति तथा कानून निर्माणका लागि सामाजिक विकास मन्त्रालयलाई प्राविधिक सहजीकरण,
- प्रादेशिक स्तरमा शिक्षाको गुणस्तर मापदण्ड निर्धारण, अनुगमनर परीक्षण सम्बन्धी कार्य,
- प्रदेश स्तरमा पुस्तकालय तथा संग्रहालय सञ्चालनका लागि नीति, कानून, मापदण्ड तयार गर्न मन्त्रालयलाई सहजीकरण गर्ने र कार्यान्वयन व्यवस्था मिलाउने,
- विद्यालय तहको शिक्षकको सेवा शर्त, योग्यता र सक्षमताको प्रदेश स्तरमा मापदण्ड निर्धारण एवम् नियमन सम्बन्धी कार्य,
- स्थायी शिक्षकहरूको निवृत्तिभरण, बिमा, औषधी उपचार खर्च, पारिवारिक निवृत्तिभरण, पारिवारिक वृत्ति, शैक्षिक भत्ता तथा सन्तति वृत्ति र उपदान वितरण व्यवस्था,
- स्थायी शिक्षकहरूको वार्षिक तलबी विवरण सम्बन्धी कार्य,
- शिक्षकहरूको सम्पत्ति विवरणको अभिलेख,
- शिक्षा क्षेत्रमा काम गर्ने कर्मचारी, प्राविधिज्ञ तथा शिक्षकका लागि सेवाकालीन लगायतका सबै प्रकारका क्षमता विकास कार्यक्रम प्रयोजनका लागि नीतिगत मार्गदर्शन,
- प्रदेशस्तरमा विद्यालयतहको पाठ्यपुस्तक वितरण सम्बन्धी कार्यमा सहजीकरण
- सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयका लागि निजी क्षेत्रबाट प्रकाशित पाठ्यपुस्तक तथा सन्दर्भ सामग्री प्रयोगका लागि स्वीकृति प्रदान गर्ने सम्बन्धी कार्य,
- प्रदेशभरका विद्यालयमा पाठ्यक्रम कार्यान्वयनको अनुगमन, नियमन तथा सहजीकरण,
- प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिमको छात्रवृत्तिको नियमन,
- संघले तय गरेको एकीकृत शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणालीसँग तादात्म्य हुने गरी प्रदेशभित्रका विद्यालय र उच्च शिक्षा तहको शैक्षिक तथ्याङ्क संकलन, प्रशोधन, प्रकाशन तथा अद्यावधिक गर्ने,

- विभिन्न शैक्षिक मुद्दामा प्राज्ञिक तथा कार्यमूलक अनुसन्धानहरू सञ्चालन गरी तथ्यमा आधारित निर्णय सम्पादनको संयन्त्र परिचालन,
- सम्मानित सर्वोच्च अदातल तथा उच्च अदालतद्वारा प्रदेश तहका लागि भएका शिक्षा सम्बन्धी फैसला तथा कानुनी सिद्धान्त कार्यान्वयन,
- साविकमा क्षेत्रस्तरमा स्थापना गरिएका निजामती विद्यालयको व्यवस्थापन,
- प्रदेशभित्र समानान्तर अनौपचारिक शिक्षा प्रणाली अन्तर्गत परीक्षण कार्य, विद्यालयको कार्य सम्पादन परीक्षण (performance audit) कार्य तथा विद्यार्थीको राष्ट्रिय उपलब्धि परीक्षण सम्बन्धी कार्यको व्यवस्थापन तथा समन्वय,
- अन्तर्राष्ट्रिय तथा राष्ट्रिय प्रतिबद्धता बमोजिम प्रदेशभित्र बाँकी रहेका निरक्षर जनसंख्यालाई साक्षर तुल्याउन समन्वय तथा साक्षर जिल्ला तथा साक्षर प्रदेश घोषणा सम्बन्धी कार्य,
- राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डले तोकेको मापदण्डको आधारमा प्रदेशस्तरमा कक्षा १० (SEE) को परीक्षा सञ्चालन तथा ब्यवस्थापन,
- प्रदेश स्तरमा विद्यालय तहको शिक्षकको सेवा शर्त, योग्यता, क्षमता र शिक्षक व्यवस्थापनको मापदण्ड निर्धारण र नियमनमा मन्त्रालयलाई सहजीकरण
- शिक्षक सेवा आयोगबाट प्रत्यायोजित कार्यहरू,
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ द्वारा किटान नगरिएका विद्यालय शिक्षा तथा माध्यमिक शिक्षा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य लगायत कानूनले निर्दिष्ट गरेका अन्य कार्य सम्पादन,
- महिला सशक्तीकरण, लैङ्गिक तथा बाल अधिकार, जेष्ठ नागरिकको अधिकार प्रवर्धन तथा अपाङ्गगता भएका व्यक्तिहरूको अधिकारको प्रवर्धन, सामाजिक समावेशीकरण, मनोरोगीहरूको लागि संरक्षण गृह, दिवा सेवा केन्द्र, वृद्धाश्रम लगायतका संस्थागत संरचनाहरू व्यवस्थित गर्न र एकल महिला, यौनिक तथा लैङ्गिक अल्पसंख्यकहरूको संरक्षणका लागि विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,
- बालसंरक्षण सम्बन्धी रोकथाममूलक, सचेतनामूलक एवं उद्धार तथा पुनर्स्थापना सम्बन्धी कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने,
- बालश्रमको अन्त्य गर्न बालश्रमको नक्सांकन, अध्ययन तथा अनुसन्धान गर्न विभिन्न निकायहरूको समन्वयमा बालश्रम अन्त्य गर्ने सम्बन्धी कार्यमा सहयोग पुऱ्याउने,

- बालबालिका विरुद्ध हुने हिंसा तथा दुर्व्यवहारको अन्त्य गर्ने, हिंसामा परेका बालबालिकाहरूको सामाजिक, आर्थिक, राजनैतिक तथा न्यायिक हकहित सुनिश्चित गर्न आवश्यक कार्यक्रमहरू तर्जुमा गरी सञ्चालन गर्ने,
- महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक तथा अपाङ्गता भएका व्यक्ति र यौनिक तथा लैङ्गिक अल्पसंख्यकहरूसँग सम्बन्धित कार्यक्रम तर्जुमा एवं कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- महिलाहरूको सामाजिक र आर्थिक सशक्तीकरण गर्न लैङ्गिक सामानता, समावेशीकरण तथा सामाजिक न्यायको सुनिश्चितता गर्न विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,
- लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध शून्य सहनशीलताको नीति अवलम्बन गरी त्यस्ता कार्यक्रम अभियानको रूपमा सञ्चालन गर्न र लैङ्गिक हिंसा, घरेलु हिंसा, मावन बेचविखन तथा ओसारपसारमा परेका महिला तथा किशोरीको पुनः एकीकरणका लागि सघाउ पुग्ने गरी आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सहयोग गर्ने,
- किशोरीहरूको बहुआयामिक विकासका लागि किशोरी विकास कार्यक्रमलाई प्राथमिकताका साथ सञ्चालन गर्ने र दाइजोमुक्त प्रदेश निर्माण अभियानलाई निरन्तरता दिन सहयोग पुर्याउने,
- व्यावसायिक तथा सीप विकास सम्बन्धी तालिम कार्यक्रम मातहतका कार्यलयहरूबाट सञ्चालनमा समन्वय, सहजीकरण र अनुगमन गर्ने,
- सामाजिक विकास मन्त्रालयबाट तोकिएका अन्य कार्यहरू।

१.३ निर्देशनालयको सङ्गठन तालिका र दरबन्दी विवरण

क. सङ्गठन र दरबन्दी विवरण

तालिका नं· १.१ : दरबन्दी विवरण

क्र.सं.	पद	तह/श्रेणी	सेवा, समूह	जम्मा
१	महानिर्देशक	अधिकृतस्तर ११	प्रशासन	१
२	निर्देशक	अधिकृतस्तर ९/१०	शिक्षा, शिक्षा प्रशासन	२
३	अधिकृत	अधिकृतस्तर ७/८	शिक्षा, शिक्षा प्रशासन	४
४	अधिकृत	अधिकृतस्तर ७/८	प्रशासन, सामान्य प्रशासन	१
५	लेखा अधिकृत	अधिकृतस्तर ७/८	प्रशासन, लेखा	१
६	तथ्याङ्क अधिकृत	अधिकृतस्तर ७/८	आर्थिक योजना तथा तथ्याङ्क	१
७	अधिकृत	अधिकृतस्तर ७/८	इन्जिनियरिङ, सूचना प्रविधि	१

क्र.सं.	पद	तह/श्रेणी	सेवा, समूह	जम्मा
८	सहायक/अधिकृत	सहायकस्तर ५/अधिकृतस्तर ६	शिक्षा, शिक्षा प्रशासन	४
९	महिला विकास निरीक्षक/अधिकृत	सहायकस्तर ५/अधिकृतस्तर ६	विविध (महिला विकास)	१
१०	लेखापाल	सहायकस्तर ५/अधिकृतस्तर ६	प्रशासन, लेखा	१
११	सहायक/अधिकृत	सहायकस्तर ५/अधिकृतस्तर ६	प्रशासन/सामान्य प्रशासन	२
१२	क.अपरेटर/अधिकृत	सहायकस्तर ५/अधिकृतस्तर ६	विविध(कम्प्युटर)	२
१३	ह.स.चालक	तहविहीन	इन्जिनियरिङ/मे.इ	२
१४	कार्यालय सहयोगी	तहविहीन	प्रशासन (सामान्य प्रशासन)	४
	जम्मा			२७

पुनश्चः इन्जिनियर (सिभिल ७/८ तह) र सब इन्जिनियर (सिभिल ५/६ तह) आवश्यक पर्ने भएमा सालबसाली रुपमा अस्थायी दरबन्दी स्वीकृत गराई कार्य सञ्चालन गर्न सकिने।

ख. सङ्गठन तालिका

तालिका नं. १.२ः सङ्गठन तालिका

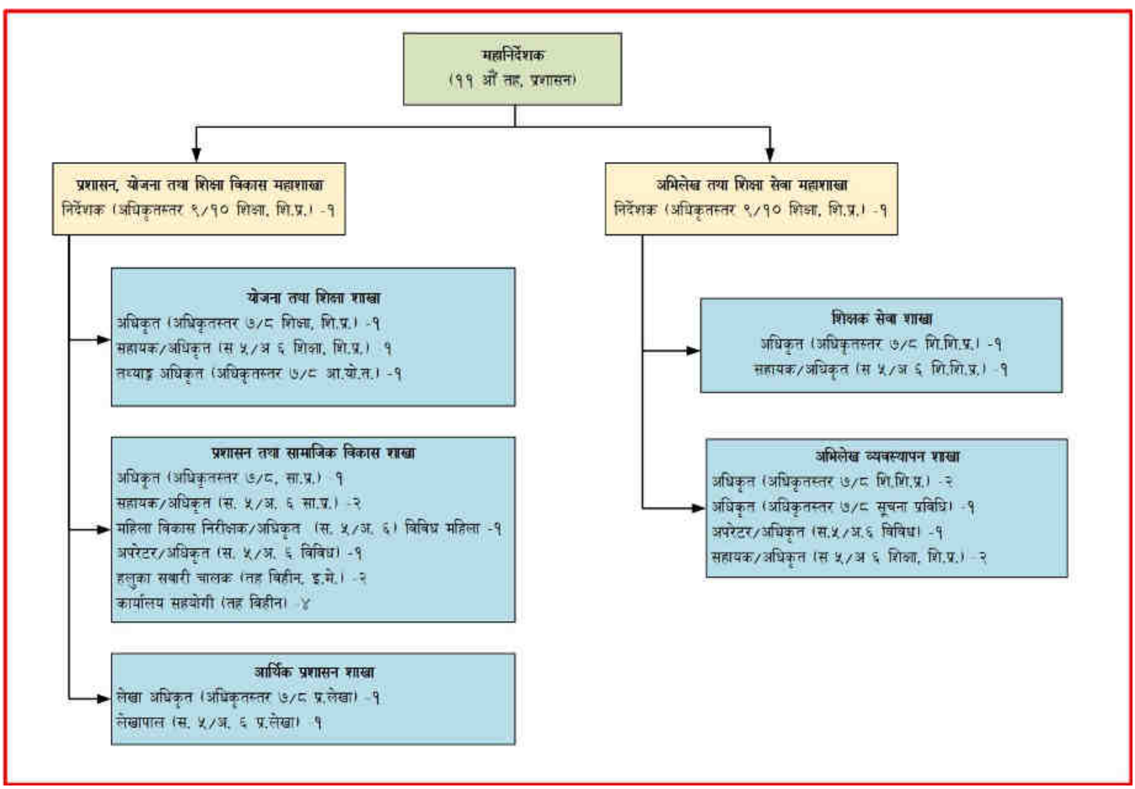

ग. महाशाखागत कार्यविवरण

(अ) प्रशासन, योजना तथा शिक्षा विकास महाशाखा

- शिक्षा सम्बन्धी राष्ट्रिय, अन्तर्राष्ट्रिय एवं राष्ट्रसंघीय सम्झौता, घोषणा तथा प्रतिबद्धता अन्तर्गतका विभिन्न नीति, आयोजनाका साथै राष्ट्रिय अभियानका कार्यक्रमहरूलाई प्रदेशस्तरमा कार्यान्वयन गर्ने सम्बन्धमा मन्त्रालयको निर्देशन बमोजिम आवश्यक कार्य,
- प्रदेश स्तरमा सञ्चालन हुने दिगो विकासका लक्ष (sustainable development goal) अन्तर्गतको विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम, प्रारम्भिक पठन सीप परियोजना, शिक्षाका लागि खाद्य कार्यक्रम लगायतका सबै प्रकारका परियोजना कार्यान्वयन व्यवस्था तथा नियमित प्रतिवेदन,
- विद्यालय एवम् उच्च शिक्षामा विज्ञान र प्रविधिको खोज तथा अनुसन्धान संस्कृतिको विकास र पठनपाठन व्यवस्था प्रवर्धन सम्बन्धी व्यवस्थापकीय कार्य,
- प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिमसम्बन्धी प्रादेशिक नीति तथा मापदण्ड तर्जुमा गर्न मन्त्रालयलाई सहयोग,
- वृत्तिमार्ग निर्देशन सेवा सञ्चालनका लागि स्थानीय तहसँग समन्वय र अभिमुखीकरण गर्ने
- वृत्तिमार्ग निर्देशन सेवा सञ्चालन सम्बन्धी विद्यालयहरूको अनुगमन र सहजीकरण गर्ने
- प्रदेश स्तरमा उच्च शिक्षाका लागि स्वदेशी छात्रवृत्ति व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य,
- शिक्षाको प्रादेशिक नीति तथा कानून निर्माणका लागि सामाजिक विकास मन्त्रालयलाई प्राविधिक सहजीकरण
- प्रादेशिक स्तरमा शिक्षाको गुणस्तर मापदण्ड निर्धारण, अनुगमन र परीक्षण सम्बन्धी कार्य,
- शिक्षा क्षेत्रमा काम गर्ने कर्मचारी, प्राविधिज्ञ तथा शिक्षकका लागि सेवाकालीन लगायतका सबै प्रकारका क्षमता विकास कार्यक्रम प्रयोजनका लागि नीतिगत मार्गदर्शन,
- प्रदेशस्तरमा विद्यालयतहको पाठ्यपुस्तक वितरण सम्बन्धी कार्यमा सहजीकरण
- सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयका लागि निजी क्षेत्रबाट प्रकाशित पाठ्यपुस्तक तथा सन्दर्भ सामग्री प्रयोगका लागि स्वीकृति प्रदान गर्ने सम्बन्धी कार्य,

- शिक्षाको गुणस्तर मापदण्ड निर्धारण र अनुगमनसम्बन्धी कार्य,
- सामुदायिक विद्यालयमा प्राविधिक धार सञ्चालन भएका विद्यालयहरूको गुणस्तर अभिवृद्धि सम्बन्धी कार्य
- विद्यालयमा नर्सिङ सेवा सञ्चालन सम्बन्धी कार्य
- प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिमको छात्रवृत्तिको नियमन,
- संघले तय गरेको एकीकृत शैक्षिक व्यवसस्थापन सूचना प्रणालीसँग तादात्म्य हुने गरी प्रदेश भित्रको विद्यालय र उच्च शिक्षा तहको शैक्षिक तथ्याङ्क संकलन, प्रशोधन, प्रकाशन तथा अद्यावधिक,
- विभिन्न शैक्षिक मुद्दामा प्राज्ञिक तथा कार्यमूलक अनुसन्धानहरू सञ्चालन गरी तथ्यमा आधारित निर्णय सम्पादनको संयन्त्र परिचालन,
- प्रदेशभित्र समानान्तर अनौपचारिक शिक्षा प्रणाली अन्तर्गत परीक्षण कार्य, विद्यालयको कार्य सम्पादन परीक्षण (audit) कार्य तथा विद्यार्थीको राष्ट्रिय उपलब्धि परीक्षण सम्बन्धी कार्यको व्यवस्थापन तथा समन्वय,
- अन्तर्राष्ट्रिय तथा राष्ट्रिय प्रतिबद्धता बमोजिम प्रदेशभित्र बाँकी रहेका निरक्षर जनसंख्यालाई साक्षर तुल्याउन समन्वय तथा साक्षर जिल्ला तथा साक्षर प्रदेश घोषणा सम्बन्धी कार्य
- नमुना र आवासीय विद्यालय सम्बन्धी कार्य
- सामाजिक विकास कार्यालयहरूको अनुगमन गर्ने
- विद्यालय तथा शैक्षिक क्षेत्रमा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य
- शैक्षिक गुणस्तरका अभिवृद्धिका लागि कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न सामाजिक विकास कार्यालयहरूलाई निर्देशन र सहजीकरण गर्ने।

(आ) अभिलेख तथा शिक्षा सेवा महाशाखा

- राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डले तोकेको मापदण्डको आधारमा प्रदेशस्तरमा कक्षा १० (SEE) को परीक्षा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन,
- प्रदेशस्तरमा विद्यालय तहको शिक्षकको सेवा शर्त, योग्यता, क्षमता र शिक्षक व्यवस्थापनको मापदण्ड निर्धारण र नियमनमा मन्त्रालयलाई सहजीकरण
- शिक्षक सेवा आयोगबाट प्रत्यायोजित कार्यहरू,
- प्रदेशभरका विद्यालयमा पाठ्यक्रम कार्यान्वयनको अनुगमन, नियमन तथा सहजीकरण,

- प्रदेशस्तरमा पुस्तकालय तथा संग्रहालय सञ्चालनका लागि नीति, कानून, मापदण्ड बमोजिम कार्यान्वयन व्यवस्था मिलाउने,
- विद्यालय तहको ऐच्छिक विषयको पाठ्यक्रम सम्बन्धी कार्य
- विद्यालय तहको शिक्षकको सेवा शर्त, योग्यता र सक्षमताको प्रदेश स्तरमा मापदण्ड निर्धारण एवम् नियमन सम्बन्धी कार्य,
- स्थायी शिक्षकहरूको निवृत्तिभरण, बिमा, औषधी उपचार खर्च, पारिवारिक निवृत्तिभरण, पारिवारिक वृत्ति, शैक्षिक भत्ता तथा सन्ततिवृत्ति र उपदान वितरण व्यवस्था,
- स्थायी शिक्षकहरूको वार्षिक तलबी विवरण सम्बन्धी कार्य,
- सम्मानित सर्वोच्च तथा उच्च अदालतद्वारा प्रदेश तहका लागि भएका शिक्षा सम्बन्धी फैसला तथा कानुनी सिद्धान्त कार्यान्वयन,
- साविकमा क्षेत्रस्तरमा स्थापना गरिएका निजामती विद्यालयको व्यवस्थापन,
- शिक्षकहरूको सम्पत्ति विवरणको अभिलेख,
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ द्वारा किटान नगरिएका विद्यालय शिक्षा तथा माध्यमिक शिक्षा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य लगायत कानूनले निर्दिष्ट गरेका अन्य कार्यसम्पादन,
- कक्षा ८, कक्षा १० र कक्षा १२ को नतिजाको विश्लेषण र प्रकाशन
- प्रदेश परीक्षा बोर्डको निर्देशन बमोजिम कार्य गर्ने
- तोकेका अन्य कार्यहरू।

१.४ ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधिको सूची

क) ऐन

- प्रदेश प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा एवम् तालिम परिषद् स्थापना र सञ्चालन गर्ने ऐन, २०७५
- प्रदेश बालबालिका सम्बन्धी ऐन, २०७६
- प्रदेश उच्च शिक्षा ऐन, २०७८
- विज्ञान प्रविधि तथा नवप्रर्वतन कोष ऐन, २०८१

ख) नियम/नियमावली

- प्रदेश उच्च शिक्षा नियमावली, २०७९
- प्रदेश प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा एवम् परिषद् नियमावली, २०८०

ग) नीति

- प्रदेश विज्ञान तथा प्रविधि, अनुसन्धान र नवप्रवर्तन नीति, २०७८
- बालबालिका सम्बन्धी नीति, २०८०
- मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार विरुद्धको संरक्षण नीति, २०८०
- ज्येष्ठ नागरिक सम्बन्धी नीति, २०८०
- प्रादेशिक शिक्षा नीति, २०८०
- लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसङ्ख्यक सम्बन्धी नीति, २०८१

घ) निर्देशक/कार्यविधि

- पाठ्यक्रम तथा पाठ्यासामग्री विकास निर्देशिका, २०७७
- शैक्षिक छात्रवृत्ति निर्देशिका, २०७८
- आवासीय विद्यालय सञ्चालन कार्यविधि, २०७६
- विद्यालय बस सेवा कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७६
- बालविकास केन्द्रको स्तरोन्नति सम्बन्धी कार्यविधि, २०८१
- सामुदायिक विद्यालय समायोजन प्रोत्साहन कार्यक्रम सम्बन्धी कार्यविधि, २०७८

आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ मा निर्देशनालयबाट सम्पादन भएका प्रमुख कार्यहरू

क) कार्यविधि र मापदण्ड

१. सिक्दै कमाउँदै, कमाउँदै सिक्दै सम्बन्धी कार्यविधि, २०८१
२. सामुदायिक क्याम्पस गुणस्तर सुदृढीकरण सम्बन्धी कार्यविधि, २०८१
३. अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा सम्बन्धी कार्यविधि, २०८१
४. TVET नमुना संस्था सम्बन्धी कार्यविधि, २०८१
५. प्रारम्भिक बाल शिक्षा स्तरोन्नति सम्बन्धी कार्यविधि, २०८१
६. व्यवस्थापन सुधार तथा गुणस्तर अभिवृद्धि सम्बन्धी कार्यविधि, २०८१
७. पुस्तकालय सुदृढीकरण कार्यविधि, २०८१

८. विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, २०८१

९. सामुदायिक विद्यालयमा आवासीय कार्यक्रम व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि, २०८१

१०. विद्यालयस्तरीय स्टिम प्रतियोगिता सञ्चालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८१

१.५ प्रदेशको प्रमुख शैक्षिक सूचकहरू

यस प्रदेशको विद्यालयस्तरीय प्रमुख शैक्षिक सूचकाङ्कहरूको विद्यमान अवस्था निम्नानुसारको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छः-

तालिका १.३: प्रदेशको प्रमुख सूचक

Indicators	Bagamati	National	Remarks
ECD (NER)	77.8	70.2	
ECED experience in grade 1	75.4	76.3	
Gender Parity index in NER in ECED	0.8	1.0	
NIR Grade 1	93.5	93.7	
Repetition rate of Grade 1	8.3	13.0	
Dropout rate in grade 1	8.1	9.1	
NER Grade (1-5)	94.9	94.4	
NER Grade (1-8)	94.4	94.1	
NER Grade (9-10)	71.9	75.8	
NER Grade (9-12)	55.0	55.8	
Survival rate to grade 5	87.0	87.6	
Survival rate to grade 8	87.9	86.5	
Survival rate to grade 10	67.0	66.9	
Survival rate to grade 12	40.6	43.3	
GPI in NER 1-8	1.0	1.0	
GPI in NER 9-12	1.1	1.0	
Literacy rate of above 5 years	82.41	78.0	
Literacy rate of above 15 years	79.21	58.0	
Literacy rate of above 15-24 years	97.84	92.0	
SEE 2080 (Graded)	66.11	52.13	

उपरोक्त तालिका अनुसार प्रारम्भिक बाल शिक्षादेखि माध्यमिक तहसम्मको विद्यालय तहको शैक्षिक तथ्याङ्क प्रस्तुत गरिएको छ। जस अनुसार धेरैजसो सूचकहरूको अवस्था राष्ट्रियस्तरको भन्दा बागमती प्रदेशको बढी रहेको देखिन्छ। राष्ट्रियस्तरको भन्दा भएको सूचकहरूको अवस्था सुधार गरी लक्षित वर्गको पहुँचको सुनिश्चतता र गुणस्तर अभिवृद्धि गर्नु विद्यालय तहको शिक्षामा आवश्यकता रहेको देखिन्छ।

१.६ आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को वित्तीय र भौतिक प्रगति विवरण

सामाजिक विकास मन्त्रालय र मातहतका निकायमा आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा प्रदेश सरकार, नेपाल सरकारको सर्शत कार्यक्रम र नेपाल सरकारको विशेष अनुदान स्रोतलगायतका स्रोतबाट कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको थियो। आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को निर्देशनालयको कुल बजेट र खर्च तथा प्रगति प्रतिशत तालिका नं· १·४ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

वार्षिक बजेट तथा प्रगति विवरण

तालिका नं.: १.४

(रु. हजारमा)

क्र.सं.	स्रोत	वार्षिक बजेट			वार्षिक खर्च रकम			वार्षिक खर्च प्रतिशत			
		चालु	पुँजीगत	जम्मा	चालु	पुँजीगत	जम्मा	चालु	पुँजीगत	वित्तीय	भौतिक
१	प्रदेश सरकार	२०२६३४	४२६६०	२४५२९४	१७७३२४.४९४	२८९०६.१८	२०६२३०.६७४	८७.५०	६७.७५	८४.०७	
२	नेपाल सरकार (संघ सशर्त अनुदानतर्फ)	२२१००	०	२२१००	१८२३५.२२१	०	१८२३५.२२१	८२.५१	०	८२.५१	
३	नेपाल सरकार (संघ विशेष अनुदानतर्फ)	९३५००	०	९३५००	७३५५१.२१९	०	७३५५१.२१९	७८.६६	०	७८.६६	
४	राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड	६७०००	०	६७०००	६६६२५.२८६	०	६६६२५.२८६	९९.४४	०	९९.४४	
५	प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालिम	२०५०	०	२०५०	२०२१.५५	०	२०२१.५५	९८.६१	०	९८.६१	
	जम्मा	**३८७२८४**	**४२६६०**	**४२९९४४**	**३३७७५७.७७०**	**२८९०६.१८**	**३६६६६३.९५०**	**८७.२१**	**६७.७५**	**८५.२८**	
१	विपद् व्यवस्थापन पुनर्निमाण	२३७००	०	२३७००	१६५३४.५४४	०	१६५३४.५४४	६९.७६	०	६९.७६	नेपाल सरकार
	कुल जम्मा	**४१०९८४**	**४२६६०**	**४५३६४४**	**३५४२९२.३१४**	**२८९०६.१८**	**३८३१९८.४९४**	**८६.२०**	**६७.७५**	**८४.४७**	

स्रोतः शिक्षा विकास निर्देशनालय, हेटौंडाको अभिलेख

उपरोक्त तालिका अनुसार आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को निर्देशनालयको कुल बजेट रु. ४५ करोड ३६ लाख ४४ हजार मध्ये रु ३८ करोड ३१ लाख ९८ हजार ४ सय ९४ खर्च भई कुल वित्तीय प्रगति ८४.४७ प्रतिशत रहेको छ। प्रदेश तर्फ कुल वित्तीय प्रगति ८४.०७ प्रतिशत रहेको छ। सङ्घ सर्शततर्फ कुल बजेटको ८२.५१ प्रतिशत वित्तीय प्रगति भएको छ। विशेष अनुदानतर्फ वित्तीय प्रगति ७८.६६ प्रतिशत भएको छ। यसै गरी प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र

तालिमतर्फ वित्तीय प्रगति ९८.६१ प्रतिशत र भौतिक प्रगति शत प्रतिशत भएको छ भने राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डतर्फ वित्तीय प्रगति ९९.४४ प्रतिशत र भौतिक प्रगति शत प्रतिशत भएको छ। यसै गरी विपद् व्यस्थापनतर्फ वित्तीय प्रगति ६९.७६ प्रतिशत प्रतिशत भएको छ।समग्रमा निर्देनालयको भौतिक प्रगति ९० प्रतिशत भन्दा माथी रहेको देखिन्छ।

उपरोक्त तालिका बमोजिम आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को निर्देशनालयको प्रगति उत्कृष्ट रहेको देखिन्छ। आगामी वर्षहरूमा यस आर्थिक वर्षका सिकाइहरूको उपयोग गरी कार्यसम्पादनलाई थप प्रभावकारी बनाउन सबैको सहयोग र सामूहिक प्रयास आवश्यक रहेको छ।

परिच्छेद दुई

अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा कार्यक्रम

२.१ पृष्ठभूमि

नेपालको संविधान २०७२ को धारा ३१ (क) उपधारा २ मा प्रत्येक नागरिकलाई आधारभूत तहसम्मको शिक्षा अनिवार्य तथा माध्यमिक तह सम्मको शिक्षा निःशुल्क पाउने हक हुनेछ भन्ने प्रावधान छ। राज्यले शिक्षा सम्बन्धी मौलिक हक कार्यान्वयनका लागि शिक्षा नीति समेत स्वीकृत भई कार्यान्वयन गरिरहेको छ भने अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा ऐन २०७५ र नियमावली २०७७ तर्जुमा गरी कानुनी व्यवस्था गरेको छ। दिगो विकासका लक्ष्यको राष्ट्रिय कार्ययोजना तथा अन्य क्षेत्रगत नीतिहरूले समेत अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षाको अपरिहार्यता र राज्यको दायित्वलाई पुष्टि गरेको छ। यही सवैधानिक, कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्था अनुसार नै राज्यमा उपलब्ध भएको स्रोत साधनका आधारमा कार्यक्रम तथा बजेट व्यवस्था गरि कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन भइरहेका छन्। नेपालको संविधान बमोजिम विद्यालय तहको शिक्षाको व्यवस्थापन स्थानीय तहको कार्यको जिम्मेवारी अन्तर्गत रहेको छ। अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा ऐन २०७५ ले तीन तहको सरकारलाई जिम्मेवार बनाएको छ। सोही अनुरुप प्रदेश सरकारले आर्थिक वर्ष २०७९/८० देखि २०८१/८२ सम्म विभिन्न स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा यो कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै आएको छ। यसै सन्दर्भमा प्रदेश सरकारबाट आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालनका लागि भएका प्रयासहरू समावेश गरी यो परिच्छेद तयार गरिएको हो।

२.२ उद्देश्य

यस कार्यक्रमको उद्देश्य निम्नानुसार रहेको छः-

क) प्रदेश भित्रका सबै विद्यालय उमेर समूहका बालबालिकाहरूलाई शिक्षाको पहुँच पुर्याएर विद्यालयमा भर्ना गरी शिक्षा प्राप्त गर्ने नैसर्गिक अधिकारको प्रत्याभूति दिलाउनु,

ख) संविधान र कानून बमोजिम अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षालाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गर्नु,

ग) बागमती प्रदेश अन्तर्गतका नगरपालिका/गाउँपालिकामा अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गरी स्थानीय लाई सहजीकरण गर्नु।

२.३ अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा कार्यक्रम सम्बन्धी विद्यमान नीति तथा कानुनी व्यवस्था

२.३.१ अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा सम्बन्धी संवैधानिक व्यवस्था

क) मौलिक हकमा भएको व्यवस्था

नेपालको संविधानको धारा ३१ मा शिक्षासम्बन्धी मौलिक हक अन्तर्गत देहायको व्यवस्था गरिएको छः-

- प्रत्येक नागरिकलाई आधारभूत शिक्षामा पहुँचको हक हुनेछ।
- प्रत्येक नागरिकलाई राज्यबाट आधारभूत तहसम्मको शिक्षा अनिवार्य र निःशुल्क तथा माध्यमिक तहसम्मको शिक्षा निःशुल्क पाउने हक हुनेछ।
- अपाङ्गता भएका र आर्थिक रूपले विपन्न नागरिकलाई कानून बमोजिम निःशुल्क उच्च शिक्षा पाउने हक हुनेछ।
- दृष्टिबिहीन नागरिकलाई ब्रेललिपि तथा बहिरा र स्वर वा बोलाइ सम्बन्धी अपाङ्गता भएका नागरिकलाई साङ्केतिक भाषाको माध्यमबाट कानूनबमोजिम निःशुल्क शिक्षा पाउने हक हुनेछ।
- नेपालमा बसोबास गर्ने प्रत्येक नेपाली समुदायलाई कानूनबमोजिम आफ्नो मातृभाषामा शिक्षा पाउने र त्यसका लागि विद्यालय तथा शैक्षिक संस्था खोल्ने र सञ्चालन गर्ने हक हुनेछ।
- धारा ३८ को उपधारा ५ मा महिलाको हक अन्तर्गत महिलालाई शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगारी र सामाजिक सुरक्षामा सकारात्मक विभेदका आधारमा विशेष अवसर प्राप्त गर्ने हक हुनेछ भनी महिलाको शिक्षा पाउने हकको संरक्षण गरिएको छ।
- धारा ३९ को उपधारा २ मा प्रत्येक बालबालिकालाई परिवार तथा राज्यबाट शिक्षा, स्वास्थ्य, पालनपोषण, उचित स्याहार, खेलकुद, मनोरञ्जन तथा सर्वाङ्गीण व्यक्तित्व विकासको हकको व्यवस्था गरिएको छ। साथै उपधारा ७ मा कुनै पनि बालबालिकालाई घर, विद्यालय वा अन्य जुनसुकै स्थान र अवस्थामा शारीरिक, मानसिक वा अन्य कुनै किसिमको यातना दिन नपाइने व्यवस्था गर्दै यस विपरीतका कार्य कानूनबमोजिम दण्डनीय हुने र यस्तो कार्यबाट पीडित बालबालिकालाई पीडकबाट कानूनबमोजिम क्षतिपूर्ति उपलब्ध गराउने कुराको सुनिश्चितता गरेको पाइन्छ।
- धारा ४० मा दलितको हक अन्तर्गत दलित विद्यार्थीलाई प्राथमिकदेखि उच्च शिक्षासम्म कानूनबमोजिम छात्रवृत्ति सहित निःशुल्क शिक्षाको व्यवस्था गरिने छ। प्राविधिक र

व्यावसायिक उच्च शिक्षामा दलितका लागि कानूनबमोजिम विशेष व्यवस्था गरिएको छ।

- धारा ४२ को उपधारा २ मा आर्थिक रूपले विपन्न तथा लोपोन्मुख समुदायका नागरिकको संरक्षण, उत्थान, शसक्तीकरण र विकासका लागि शिक्षा, स्वास्थ्य, आवास, रोजगारी, खाद्यान्न र सामाजिक सुरक्षामा विशेष अवसर तथा लाभ पाउने हकको व्यवस्था गरिएको छ।

ख) **राज्यका नीतिः** धारा ५१ (ज) मा नागरिकका आधारभूत आवश्यकता सम्बन्धी नीतिहरूमा भएको व्यवस्थाः

- शिक्षालाई वैज्ञानिक, प्राविधिक, व्यावसायिक, सीपमूलक, रोजगारमूलक एवम् जनमुखी बनाउँदै सक्षम, प्रतिष्पर्धी, नैतिक एवम् राष्ट्रिय हितप्रति समर्पित जनशक्ति तयार गर्ने;
- शिक्षा क्षेत्रमा राज्यको लगानी अभिवृद्धि गर्दै शिक्षामा भएको निजी क्षेत्रको लगानीलाई नियमन र व्यवस्थापन गरी सेवामूलक बनाउने;
- नागरिकको व्यक्तित्व विकासका लागि सामुदायिक सूचना केन्द्र र पुस्तकालयको स्थापना र प्रवर्धन गर्ने।

ग) **नेपालको संविधानको अनुसूचीमा भएको शिक्षा सम्बन्धी व्यवस्थाः**

- नेपालको संविधानको अनुसूची ५ मा संघको अधिकार सूची अन्तर्गत केन्द्रिय विश्वविद्यालय, केन्द्रियस्तरका प्रज्ञा प्रतिष्ठान, विश्वविद्यालय मापदण्ड र नियमन, केन्द्रिय पुस्तकालय राखिएको छ।
- अनुसूची ६ मा प्रदेश विश्वविद्यालय, उच्च शिक्षा, पुस्तकालय र संग्रहालयलाई प्रदेशको अधिकारको सूचीमा व्यवस्था गरिएको छ।
- अनुसूची ७ मा सङ्घ र प्रदेशको साझा अधिकारको सूची अन्तर्गत वैज्ञानिक अनुसन्धान, विज्ञान प्रविधि र मानव संसाधन विकास राखिएको छ।
- अनुसूची ८ मा स्थानीय तहको अधिकारको सूची अन्तर्गत आधारभूत र माध्यमिक शिक्षाको व्यवस्था गरिएको छ।
- अनुसूची ९ मा शिक्षा, खेलकुद र पत्रपत्रिकालाई सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको अधिकारको साझा सूचीमा व्यवस्था गरिएको छ।

घ) स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४

यस ऐन को दफा ११ (ज) मा आधारभूत र माध्यमिक शिक्षा अन्तर्गत देहाय बमोजिम स्थानीय तहको शिक्षासम्बन्धी अधिकारलाई उल्लेख गरिएको छः-

- प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षा, आधारभूत शिक्षा, अभिभावक शिक्षा, अनौपचारिक शिक्षा, खुला तथा वैकल्पिक निरन्तर सिकाइ, सामुदायिक सिकाइ र विशेष शिक्षासम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन, मूल्याङ्कन र नियमन
- सामुदायिक, संस्थागत, गुठी र सहकारी विद्यालय स्थापन, अनुमति, सञ्चालन, व्यवस्थापन तथा नियमन
- प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिमको योजना तर्जुमा, सञ्चालन, अनुमति, अनुगमन, मूल्याङ्कन र नियमन
- मातृभाषामा शिक्षा दिने विद्यालयको अनुमति, अनुगमन तथा नियमन
- गाभिएका वा बन्द गरिएका विद्यालयहरूको सम्पत्ति व्यवस्थापन
- गाउँ तथा नगर शिक्षा समिति गठन तथा व्यवस्थापन
- विद्यालय व्यवस्थापन समिति गठन तथा व्यवस्थापन
- विद्यालयको नामाकरण
- सामुदायिक विद्यालयको जग्गाको स्वामित्व, सम्पत्तिको अभिलेख, संरक्षण र व्यवस्थापन
- विद्यालयको नक्शाङ्कन, अनुमति, स्वीकृति, समायोजन तथा नियमन
- सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिक पूर्वाधार निर्माण, मर्मत सम्भार, सञ्चालन र व्यवस्थापन
- आधारभूत तहको परीक्षा सञ्चालन, अनुगमन तथा व्यवस्थापन
- विद्यार्थी सिकाइ उपलब्धिको परीक्षण र व्यवस्थापन
- निःशुल्क शिक्षा, विद्यार्थी प्रोत्साहन तथा छात्रवृत्तिको व्यवस्थापन
- ट्यूसन, कोचिङ जस्ता विद्यालय बाहिर हुने अध्यापन सेवाको अनुमति तथा नियमन
- स्थानीयस्तरको शैक्षिक ज्ञान, सीप र प्रविधिको संरक्षण, प्रवर्धन र स्तरीकरण
- स्थानीय पुस्तकालय र वाचनालयको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन
- माध्यमिक तहसम्मको शैक्षिक कार्यक्रमको समन्वय र नियमन

- सामुदायिक विद्यालयलाई दिने अनुदान तथा सोको बजेट व्यवस्थापन, विद्यालयको आयव्ययको लेखा अनुशासन कायम, अनुगमन र नियमन
- माध्यमिक तहसम्मको शैक्षिक कार्यक्रमको समन्वय र नियमन
- शिक्षण सिकाइ, शिक्षक र कर्मचारीको तालिम तथा क्षमता विकास
- अतिरिक्त शैक्षिक क्रियाकलापको सञ्चालन।

ङ) अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा ऐन, २०७५ र नियमावली, २०७७

अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा ऐन तथा नियमावलीमा माध्यमिक तहसम्मको शिक्षाको लागि लगानीको निम्नानुसारको प्रबन्ध गरिएको छः-

- नेपाल सरकारले प्रत्येक वर्ष आफ्नो बजेट मार्फत् प्रत्येक स्थानीय तहलाई विद्यालय तथा विद्यार्थी सङ्ख्या र विद्यार्थीले प्राप्त गरेको नतिजाका आधारमा आधारभूत तथा माध्यमिक शिक्षाको प्रयोजनका लागि अनुदान रकम विनियोजन गर्नु पर्नेछ। (दफा ३०(१))
- प्रदेश सरकारले प्रत्येक वर्ष आफ्नो बजेट मार्फत् प्रत्येक स्थानीय तहलाई माध्यमिक तहसम्मको शिक्षाको लागि प्रदेश कानून बमोजिम निश्चित रकम अनुदानको रूपमा विनियोजन गर्नु पर्नेछ। (दफा ३०(२))
- स्थानीय तहले आफ्नो वार्षिक बजेटमा आधारभूत तह तथा माध्यमिक तहको शिक्षा प्रदान गर्ने प्रयोजनका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गर्नु पर्नेछ। (दफा ३०(४)

च) कार्यविधिको प्रमुख विशेषताहरू

प्रत्येक नागरिकलाई राज्यबाट आधारभूत तहसम्मको शिक्षा अनिवार्य तथा निःशुल्क हुने संविधान प्रदत्त मौलिक हकलाई व्यवहारमा उतारी शिक्षामा सबैको सहज एवम् समतामूलक पहुँच र निरन्तरता सुनिश्चित गर्न, सम्पूर्ण नागरिकले आधारभूत शिक्षा अनिवार्य रुपमा प्राप्त गर्ने वातावरण सिर्जना गर्ने उद्देश्यका साथ प्रदेश सरकारले अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा कार्यक्रम कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्यविधि, २०८१ जारी गरी कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दै आएको छ। उक्त कार्यविधिमा **अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा घोषणा प्रक्रिया तथा आधारहरू** देहाय बमोजिम हुने व्यवस्था गरिएको छः-

- घरधुरी सर्वेक्षण गरी विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिका पहिचान गर्ने,
- पहिचान भएका बालबालिकाको प्रकृति अनुसार विभिन्न कार्यक्रमहरूको व्यवस्था गरी पायक पर्ने विद्यालय/विशेष शिक्षा कक्षा/वैकल्पिक शिक्षा/अनौपचारिक तथा खुल्ला शिक्षामा भर्ना गराइ नियमित पठनपाठनको व्यवस्था गर्ने,

- विद्यालय उमेर समूहका कुनै पनि बालबालिका विद्यालय बाहिर नभएको कुरा वडा शिक्षा समितिको बैठकबाट सुनिश्चित गर्ने,
- विद्यालय बाहिर कुनै पनि बालबालिका नरहेको कुरा सुनिश्चित भए पश्चात् वडा शिक्षा समितिबाट सार्वजनिक कार्यक्रमको आयोजना गरी वडास्तरीय अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा लागु भएको घोषणा गर्ने,
- स्थानीय तहको सबै वडाहरूबाट अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा घोषणा भए पश्चात् गाउँ/नगर शिक्षा समितिको निर्णय गरी सार्वजनिक कार्यक्रमको आयोजना गरेर स्थानीय तह स्तरीय अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा घोषणा गर्ने।

अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत निम्नानुसारका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न स्थानीय तहरूलाई बजेट उपलब्ध गराइएको थियोः-

- अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षासम्बन्धी प्रचारप्रसार तथा घरदैलो अभियान
- अभिभावक चेतना कार्यक्रम
- विद्यालय उमेर समूहका विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाहरूको लगत संकलन (फाराम छपाइ, कम्प्यूटर प्रविष्टि, प्रतिवेदन लगायत)
- विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाहरू विद्यालयमा आई भर्ना भएकालाई विद्यालय पोशाक, झोला लगायत आवश्यक पर्ने सम्पूर्ण स्टेशनरी लगायतका सहायता
- विद्यालयमा भर्ना भएका कक्षा ३ सम्मका विद्यार्थीहरूलाई नियमित मेन्टरिङ/काउन्सेलिङ
- पूर्व प्राथमिक कक्षा (ECD) मा शिक्षण गर्ने शिक्षकहरूलाई मन्टेश्वरी तालिम
- कक्षा ३ सम्मका बालबालिकालाई लक्षित गरी बालमैत्री शिक्षण सामग्री तथा कक्षाकोठा व्यवस्थापन
- विशेष आवश्यकता भएका बालबालिकाहरूका लागि सहयोग कार्यक्रम
- अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षाकार्यक्रम योजना निर्माण, कार्यान्वयन अवस्था र प्रगति समीक्षा बैठक (वडा र स्थानीय तहस्तरमा)
- कार्यक्रम अनुगमन सुपरिवेक्षण
- अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा घोषणा।

नेपालमा अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा संविधानद्वारा सुनिश्चित गरिएको मूल अधिकार हो। सरकारले सबै बालबालिकालाई शिक्षा प्राप्त गर्ने समान अवसर दिनुपर्ने दायित्व भएपनि व्यवहारमा अझै कार्यान्वयन चुनौतिपूर्ण रहेको छ।

२.४ आ.व. २०७९/८० देखि २०८०/८१ मा सम्पादन भएका कार्यक्रमहरू

२.४.१ आ.व. २०७९/८० मा अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा कार्यक्रम

बागमती प्रदेश भित्रको दोलखा जिल्लाका सबै स्थानीय तह अनिवार्य तथा नि:शुल्क शिक्षा लागु गर्ने जिल्ला घोषणा भइसकेको हुँदा आ.व. २०७९/८० मा शुरु भएको अनिवार्य तथा नि:शुल्क शिक्षा घोषणा कार्यक्रम ११ वटा स्थानीय तह छनोट भई लागु गरिएको थियो। कार्यकमको स्वरुप अनुसार छनोट भएका स्थानीय तहका प्रमुख अध्यक्ष र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतसँग कार्यक्रम अभिमुखीकरण गरी सम्झौता मार्फत कार्यान्वयन भएको थियो। आ.व.२०७९/८० कार्यक्रम सञ्चालन भएका स्थानीय तहको नाम यस प्रकार छ।

तालिका नं. २.१ : स्थानीय तहको सूची

क्र.सं.	स्थानीय तहको नाम	जिल्ला
१	बागमती गाउँपालिका	मकवानपुर
२	कैलाश गाउँपालिका	मकवानपुर
३	गल्छी गाउँपालिका	धादिङ
४	धुनिबेशी नगरपालिका	धादिङ
५	महालक्ष्मी नगरपालिका	ललितपुर
६	खानीखोला गाउँपालिका	काभ्रेपलाञ्चोक
७	बेथानाचोक गाउँपालिका	काभ्रेपलाञ्चोक
८	दुधौली नगरपालिका	सिन्धुली
९	गोसाइँकुण्ड गाउँपालिका	रसुवा
१०	बलेफी गाउँपालिका	सिन्धुपाल्चोक
११	इच्छाकामना गाउँपालिका	चितवन

२.४.२ आ.व. २०८०/०८१ मा सञ्चालन भएको अनिवार्य तथा नि:शुल्क शिक्षा घोषणा कार्यकमः

सामाजिक विकास मन्त्रालय, सङ्घीय विशेष अनुदानबाट प्राप्त कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि सामाजिक विकास मन्त्रालयबाट स्वीकृत अनिवार्य तथा नि:शुल्क शिक्षा कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०८० बमोजिम शिक्षा विकास निर्देशनालयले सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गरी तोकिएको ढाँचामा प्रस्ताव संकलन गरी १८ वटा स्थानीय तह छनोट गरेको थियो। कार्यविधि बमोजिम तथा निर्देशनालयको निर्णयानुसार बजेट बाँडफाँट गरी स्थानीय तहका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत तथा शिक्षा महाशाखा/शाखा प्रमुखहरूसँग सम्झौता गरियो भने कार्यान्वयनको सबै क्रियाकलाप स्थानीय

तहबाट सम्पादन भयो। शिक्षा विकास निर्देशनलयले सहजीकरण, समन्वय र निरीक्षण तथा अनुगमन गर्ने कार्य गरेको थियो। सबै स्थानीय तहले तोकेको कार्य सम्पन्न गरे पश्चात् शिक्षा महाशाखा/शाखा प्रमुखहरूसँग समीक्षा कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको थियो। आ.व.२०८०/८१ कार्यक्रम सञ्चालन भएका स्थानीय तहको नाम यस प्रकार छ।

तालिका नं. २.२ : स्थानीय तहको सूची

क्र.सं.	स्थानीय तहको नाम	जिल्ला
१	भोटेकोशी गाउँपालिका	सिन्धुपाल्चोक
२	चौतारा साँगाचोकगढी नगरपालिका	सिन्धुपाल्चोक
३	कमलामाइ गाउँपालिका	सिन्धुली
४	खैरहनी नगरपालिका	चितवन
५	लिखु गाउँपालिका	नुवाकोट
६	तादी गाउँपालिका	नुवाकोट
७	माडी नगरपालिका	चितवन
८	मकवानपुरगढी गाउँपालिका	मकवानपुर
९	मरिण गाउँपालिका	मकवानपुर
१०	थाहा नगरपालिका	मकवानपुर
११	उमाकुण्ड गाउँपालिका	रामेछाप
१२	नीलकण्ठ गाउँपालिका	धादिङ
१३	ज्वालामुखी गाउँपालिका	धादिङ
१४	बेनिघाट गाउँपालिका	धादिङ
१५	रोशी गाउँपालिका	काभ्रेपलाञ्चोक
१६	बुढानीलकण्ठ नगरपालिका	काठमाडौं
१७	दक्षिणकाली नगरपालिका	काठमाडौं
१८	कालिका गाउँपालिका	रसुवा

२.४.३ आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा सञ्चालन भएको अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा कार्यक्रम

सामाजिक विकास मन्त्रालय, सङ्घीय विशेष अनुदानबाट प्राप्त कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि सामाजिक विकास मन्त्रालयबाट स्वीकृत अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०८१ बमोजिम शिक्षा विकास निर्देशनालयले सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गरी तोकिएको ढाँचामा प्रस्ताव संकलन गरी ३२ वटा स्थानीय तह छनोट गरेको थियो। कार्यविधि बमोजिम तया

निर्देशनालयको निर्णयानुसार बजेट बाँडफाँट गरी तपसिल बमोजिमका स्थानीय तहका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत तथा शिक्षा महाशाखा/शाखा प्रमुखहरूको लागि अभिमुखीकरण सञ्चालन गरी सम्झौता गर्ने कार्य गरिएको थियो। उक्त सम्झौता पछि स्थानीय तहबाट कार्यविधि बमोजिमा क्रियाकलापहरू सञ्चालन गरी अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा कार्यान्वयनमा प्रदेश सरकार र स्थानीय तहबिच समन्वय र सहकार्य भई संवैधानिक व्यवस्थाको कार्यान्वयनमा थप बल पुगेको देखिन्छ।

तालिका नं. २.३ : स्थानीय तहको सूची

क्र.सं.	स्थानीय तह	जिल्ला
१	गंगाजमुना गाउँपालिका	धादिङ
२	रुवी भ्याली गाउँपालिका	धादिङ
३	खानियास गाउँपालिका	धादिङ
४	सिद्धलेख गाउँपालिका	धादिङ
५	त्रिपुरासुन्दरी गाउँपालिका	धादिङ
६	गजुरी गाउँपालिका	धादिङ
७	नेत्रावती डवजोङ गाउँपालिका	धादिङ
८	इन्द्रसरोवर गाउँपालिका	मकवानपुर
९	भुम्लु गाउँपालिका	काभ्रे
१०	महाभारत गाउँपालिका	काभ्रे
११	पनौती नगरपालिका	काभ्रे
१२	नागार्जुन नगरपालिका	काठमाडौं
१३	कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिका	काठमाडौं
१४	घ्याङलेख गाउँपालिका	सिन्धुली
१५	मन्थली नगरपालिका	रामेछाप
१६	रामेछाप नगरपालिका	रामेछाप
१७	म्याङग गाउँपालिका	नुवाकोट
१८	विदुर नगरपालिका	नुवाकोट
१९	पञ्चकन्या गाउँपालिका	नुवाकोट
२०	बेलकोटगढी नगरपालिका	नुवाकोट
२१	ककनी गाउँपालिका	नुवाकोट
२२	किस्पाङ गाउँपालिका	नुवाकोट

क्र.सं.	स्थानीय तह	जिल्ला
२३	मेलम्ची नगरपालिका	सिन्धुपाल्चोक
२४	हेलम्वु नगरपालिका	सिन्धुपाल्चोक
२५	सुनकोशी गाउँपालिका	सिन्धुपाल्चोक
२६	बाह्रबिसे नगरपालिका	सिन्धुपाल्चोक
२७	त्रिपुरासुन्दरी गाउँपालिका	सिन्धुपाल्चोक
२८	उत्तरगाया गाउँपालिका	रसुवा
२९	आमाछोदिङमो गाउँपालिका	रसुवा
३०	राप्ती नगरपालिका	चितवन
३१	रत्ननगर नगरपालिका	चितवन
३२	गोदावरी नगरपालिका	ललितपुर

२.४.४ आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ मा सञ्चालन भएको अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा घोषणाको अवस्था, प्रमुख क्रियाकलापहरू र प्रमुख उपलब्धिहरू

यस निर्देशनालयबाट आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा सञ्चालन गरिएको अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रम कार्यान्वयनको क्रममा देहाय बमोजिमका स्थानीय तहहरूसँग सम्झौता गरी समन्वय र सहकार्यका साथ कार्यक्रम सञ्चालन गरिएकोमा स्थानीय तहहरूले तपसिल बमोजिमका विद्यालय उमेरका बालबालिकाहरूलाई विद्यालयमा भर्ना गराउन र अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा लागु भएको स्थानीय तहको रुपमा घोषणा गरी संविधानको व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गर्ने प्रयासरत रहेको देखिन्छ।

तालिका नं. २.४: अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा घोषणा सम्बन्धी स्थानीय तहको विवरण

क्र.सं.	स्थानीय तहको नाम	घोषणा मिति	४-१३ उमेरका (विद्यालयमा भर्ना भएका बालबालिका सङ्ख्या)	निकासा रकम (रु.)
१	गंगाजमुना गाउँपालिका, धादिङ	२०८२/०२/२८	४७ जना	२२,४०,०००
२	रुवीभ्याली गाउँपालिका, धादिङ	२०८२/०३/१०	७ जना	२४, ४४,०००
३	खनियास गाउँपालिका, धादिङ	२०८२/०२/१०	१० जना	२५,००,०००
४	सिद्धलेख गाउँपालिका, धादिङ			१७, ५०,०००
५	त्रिपुरासुन्दरी गाउँपालिका, धादिङ	२०८२/०३/०६	२ जना	२३, ७०,०००
६	गजुरी गाउँपालिका, धादिङ	२०८२ /०३/१९	५८ जना	२५,००,०००

क्र.सं.	स्थानीय तहको नाम	घोषणा मिति	४-१३ उमेरका (विद्यालयमा भर्ना भएका बालबालिका सङ्ख्या)	निकासा रकम (रु.)
७	नेत्रावती डवजोङ गाउँपालिका, धादिङ	२०८२/०२/३०	७ जना	२४, ९४,०००
८	इन्द्रसरोवर गाउँपालिका, मकवानपुर	२०८२/०३/०५	१४ जना	२३, ४०,०००
९	भुम्लु गाउँपालिका, काभ्रेपलाञ्चोक	२०८२/०३/२३	-	२५,००,०००
१०	महाभारत गाउँपालिका काभ्रेपलाञ्चोक	२०८२/०२/३०	१७ जना	२०, ७०,०००
११	पनौती नगरपालिका, काभ्रेपलाञ्चोक	२०८२/०३/२५	२६ जना	३०,००,०००
१२	नागार्जुन नगरपालिका, काठमाडौं	२०८२/०३/१६	१२ जना	२१,००,०००
१३	कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिका, काठमाडौं	२०८२/०३/१२	४५ जना	३०,००,०००
१४	घ्याङलेख गाउँपालिका, सिन्धुली	२०८२/०३/०५	३९ जना	१९, ५८, ०००
१५	मन्थली नगरपालिका, रामेछाप	मिति तोकिएको छैन	०	२१,००,०००
१६	रामेछाप नगरपालिका, रामेछाप	२०८२/०३/०२	२६जना	२२, ५३,०००
१७	म्यागङ गाउँपालिका, नुवाकोट	२०८२/०३। ०९	५ जना	२४, ७५,०००
१८	विदुर नगरपालिका, नुवाकोट		५६ जना	२३, ६१, ५००
१९	पञ्चकन्या गाउँपालिका, नुवाकोट	२०८२/०३। १८	२५ जना	२४, ५९, ०००
२०	बेलकोटगढी नगरपालिका, नुवाकोट			
२१	ककनी गाउँपालिका, नुवाकोट	२०८२ जेठ २८	१९ जना	२१, ३८, ०००
२२	किस्पाङ गाउँपालिका, नुवाकोट	२०८२/०३/१७	-	२३, ८३,०००
२३	मेलम्ची नगरपालिका, सिन्धुपाल्चोक	मसान्त सम्ममा घोषणा	१५ जना	२१,००,०००
२४	हेलम्वु नगरपालिका, सिन्धुपाल्चोक	२०८२/०३/१०	३१ जना	१७, ५०,०००
२५	सुनकोशी	२०८२/०३/२१	२८ जना	२२, ७५,०००

क्र.सं.	स्थानीय तहको नाम	घोषणा मिति	४-१३ उमेरका (विद्यालयमा भर्ना भएका बालबालिका सङ्ख्या)	निकासा रकम (रु.)
	गाउँपालिका, सिन्धुपाल्चोक			
२६	बाह्रबिसे नगरपालिका, सिन्धुपाल्चोक			
२७	त्रिपुरासुन्दरी गाउँपालिका, सिन्धुपाल्चोक	२०८२/०३/०४	२५ जना	२५,००,०००
२८	उत्तरगाया गाउँपालिका, रसुवा	२०८२/०२/२८	७ जना	१७, ५०,०००
२९	आमाछोदिङमो गाउँपालिका, रसुवा	२०८२/०३/२०	५जना	१७, ५०,०००
३०	राप्ती नगरपालिका, चितवन			
३१	रत्ननगर नगरपालिका, चितवन	२०८२/०३/१२	२ जना	२१,००,०००
३२	गोदावरी नगरपालिका, ललितपुर	२०८२/०२/२०	१०२ जना	२१,००,०००

२.५ स्थानीय तहबाट अनिवार्य र निःशुल्क शिक्षा कार्यक्रम कार्यान्वयनका लगि भएका मुख्य क्रियाकलापहरू

अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालनका स्थानीय तहबाट भएका मुख्य क्रियाकलापहरू निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छः-

(अ) अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा सम्बन्धी प्रचारप्रसार तथा घरदैलो अभियान

सबै स्थानीय तहले आफ्ना सबै वडामा सञ्चालन भएको कार्यक्रममा लक्षित अभिभावकहरूको घरघरमा गई अभिभावक चेतना प्रदान गर्नुको साथै आफ्ना बालबालिकाहरूलाई विद्यालय पठाउन उत्प्रेरित गर्नका लागि चेतनामूलक नाटक निर्माण गरी प्रचारप्रसार समेत गरिएको थियो। कार्यक्रम सर्वप्रथम लक्षित वडामा सम्बन्धित वडाध्यक्ष, वडा सदस्य, वडा अन्तर्गत पर्ने सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयका प्रधानाध्यापक/प्रिन्सिपलहरू, स्थानीय तहको शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखाका कर्मचारीहरू, शिक्षक, शिक्षाप्रेमी, बुद्धिजीवी, समाजसेवीहरू, सामुदायिक सिकाइ केन्द्रका परिचालन तथा विद्यालय व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरूको स्वस्फूर्त सहभागितामा बैठक बसी कुनकुन स्थानका बालबालिकाहरू संवेदनशील छन् यकिन गरी योजना बनाइएको थियो। योजना पश्चात् हरेक बालबालिकाको घरघरमा गई अभिभावक तथा बालबालिकालाई कार्यक्रमको बारेमा जानकारी तथा समुदायमा पर्चा, व्यानर तथा पम्प्लेट सहित प्रचारप्रसार समेत गरिएको थियो। यस्तो कार्यक्रम हरेक वडामा गई सबै बस्ती, टोल लगायत हरेक स्थानमा गई सम्पन्न गरिएको थियो। कार्यक्रमको अवधिभर स्थानीय तहबाट नियमित रुपमा अनुगमन एवम् सहजीरकण गरिएको थियो।

(आ) अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा सम्बन्धी अभिभावक चेतना तथा अभिमुखीकरण कार्यक्रम

स्थानीय तह भित्रका विद्यालय बाहिर रहेका ४ वर्ष देखि १३ वर्ष उमेर समूहका बालबालिकाहरूलाई विद्यालय भर्ना गरी आधारभूत तहसम्मको शिक्षा प्रदान गर्ने तथा बालबालिकाका अभिभावकलाई असल अभिभावक बनाउने उद्देश्यका विभिन्न मितिमा सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयहरूमा अभिभावक सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको थियो। स्थानीय तह अन्तर्गत सञ्चालनमा रहेका सामुदायिक विद्यालयका सम्पूर्ण अभिभावकहरूलाई विद्यालय पठाउन उत्प्रेरित समेत गरिएको थियो। कार्यक्रममा लक्षित विद्यालयमा सम्बन्धित वडा अध्यक्ष, वडा सदस्यहरू, सम्बन्धित विद्यालयका प्रधानाध्यापक तथा शिक्षक, कर्मचारी, शिक्षाप्रेमी, बुद्धिजीवी, समाजसेवीहरू र विद्यालयका अभिभावकहरूको उपस्थितिमा सहजकर्ताहरूबाट सहजीकरण भएको थियो।

(इ) विद्यालय उमेर समूहका विद्यालय बाहिर रहेका वालवालिकाको लगत संकलन कार्यक्रम

अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा कार्यक्रम भनेको के हो? यसले समाजमा के कस्तो प्रभाव पार्दछ? अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा ऐनमा भएको व्यवस्थाको बारेमा सर्वप्रथम जनप्रतिनिधि, प्रधानाध्यापक/प्रिन्सीपल, विद्यालय व्यवस्थापन समितिकाका पदाधिकारीहरू, शिक्षक तथा सरोकारवालाहरूलाई अभिमुखीकरण गरिएको थियो। साथै अभिभावकहरूलाई अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा र अभिभावकको दायित्व बोध गराउन अभिभावक अभिमुखीकरण समेत सञ्चालन गरिएको। विद्यालय उमेर समूहका विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाको लगत संकलनको कार्यको लागि स्थानीय तह अन्तर्गतका विद्यालयमा कार्यरत बालविकास सहजकर्ता र सामुदायिक सिकाइ केन्द्रका परिचालकहरूलाई एक दिने अभिमुखीकरण गरी लगत संकलनमा निर्दिष्ट फाराम प्रयोग गरी गरिएको थियो। फाराम छपाइ, कम्प्युटर प्रविष्टि, प्रतिवेदन लगायतका कार्यहरू गरिएको थियो। लगत संकलन तथा प्रमाणीकरणबाट विद्यालय बाहिर रहेका विद्यालय छोडेका र विशेष आवश्यकता भएका धेरै बालबालिकाको तथ्यांक प्राप्त भयो। प्राप्त तथ्यांकको रुजु, विश्लेषण, कम्प्युटर प्रविष्टि र सत्यापन गर्ने काम वडा शिक्षा समिति तथा शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखाबाट गरिएको थियो।

(ई) विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाहरू विद्यालयमा आई भर्ना भएकालाई विद्यालय पोशाक, झोला लगायत आवश्यक पर्ने सम्पूर्ण स्टेशनरी सामग्री सहायता

विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाहरूलाई अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा कार्यक्रम कार्यान्वयनको सिलसिलामा घरधुरी सर्वेक्षणको क्रममा ४ देखि १३ वर्ष उमेर समूहका विद्यालयमा भर्ना हुन आएका बालबालिकाहरूलाई विद्यालय मार्फत स्टेशनरी, झोला, कापी, पोशाक लगायतका सामग्रीहरू वितरण गर्नको लागि व्यवस्थापन गरिएको।

(उ) विद्यालयमा भर्ना भएका कक्षा ३ सम्मका विद्यार्थीहरूलाई नियमित मेन्टरिङ/काउन्सेलिङ

सामुदायिक विद्यालयमा कक्षा १ देखि कक्षा ३ सम्म अध्यापनरत शिक्षक तथा ५ वटा अनिवार्य विषयका २५ शिक्षकहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यका साथ मेन्टरिङ/काउन्सेलिङ तालिम प्रदान गरिएको थियो। विद्यालयमा भर्ना भएका कक्षा १ देखि कक्षा ३ सम्मका विद्यार्थीहरूलाई नियमित मेन्टरिङ/काउन्सेलिङ कार्य सम्बन्धित विद्यालयका शिक्षकहरूलाई तालिम दिई दक्ष बनाइएको थियो। साथै विद्यार्थीहरूको पोर्टफोलियो निर्माण गरी नियमित रुपमा मेन्टरिङ/काउन्सेलिङ गरिने र त्यसको नियमित अनुगमन तथा निरीक्षण सम्बन्धित विद्यालयका प्रधानाध्यापक तथा नगरपालिकाबाट हुने व्यवस्था गरिएको थियो।

(ऊ) पूर्व प्राथमिक कक्षा प्रारम्भिक बालविकासमा शिक्षण गर्ने शिक्षकहरूलाई मन्टेश्वरी तालिम तथा सामग्री व्यवस्थापन

स्थानीय तह भित्र कार्यरत रहेका प्रारम्भिक बाल विकासका सहजकर्ताहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यका साथ शिक्षण विधिमा आधारित मन्टेश्वरी तालिम प्रदान गरिएको थियो। प्रारम्भिक बालविकास शिक्षाका कक्षाहरूलाई कसरी रमाइलो वातावरणमा सञ्चालन गर्न बालबालिकाहरूलाई मन पर्ने शैक्षिक सामग्रीहरू उपलब्ध गराइएको थियो।

(ऋ) कक्षा ३ सम्मका बालबालिकालाई लक्षित गरी बालमैत्री शिक्षण सामग्री तथा कक्षोठा व्यवस्थापन

कक्षा ३ सम्मका बालबालिकाहरूलाई लक्षित गरी बालमैत्री शिक्षण सामग्री तथा कक्षाकोठा व्यवस्थापन अन्तर्गत बालमैत्री कक्ष व्यवस्थापनमा गरिएको थियो। जसबाट उक्त विद्यालयहरूमा कक्षाकोठा व्यवस्थापन गरी बालमैत्री र शैक्षिक सामग्रीयुक्त हुन सकेको छ। खास गरी खेल सामग्री र सिकाइ सामग्रीहरूले बालकक्षा व्यवस्थापन गरिएको थियो।

(ऌ) विशेष आवश्यकता भएका बालबालिकाहरूका लागि सहयोग कार्यक्रम

अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा कार्यक्रय कार्यान्वयनको सिलसिलामा.वि.शेष आवश्यकता भएका बालबालिकाहरूलाई विशेष रुपमा सहयोग गरी विद्यालयमा ल्याउनका लागि उनीहरूलाई प्रोत्साहनका विविध कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिएका थिए। जस अन्तर्गत स्टेशनरी सामान, नगद रकम तथा मसलन्दका आवश्यक सामग्रीहरू वितरण गरिएको थियो।

(ऍ) कार्यक्रम अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण

अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा कार्यक्रमको पालिका नगर प्रमुख, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखाका कर्मचारी तथा वडा शिक्षा समितिका पदाधिकारीहरूबाट नियमित रुपमा अनुगमन तथा सहजीकरण भएको थियो।

(ऐ) अनिवार्य तथ निःशुल्क शिक्षा घोषणा

४ देखि १३ वर्ष उमेर समूहका कुनै पनि बालबालिका विद्यालय शिक्षाबाट बञ्चित नरहेको सुनिश्चितता गरी अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा वडा घोषणा गरी गाउँपालिका र नगरपालिकालाई घोषणा गरिएको थियो।

२.५.१ कार्यक्रमको मुख्य उपलब्धिहरू

- अभिभावकहरूमा आधारभूत शिक्षाको संवैधानिक र कानूनी व्यवस्थाका सम्बन्धमा सुसूचित भएको
- विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाहरूलाई विद्यालयमा भर्ना गरिएको
- विशेष आवश्यकता भएका बालबालिकाहरूलाई थप सहायता प्रदान गरिएको
- प्रभावकारी मन्टेश्वरी तालिमले कक्षा कोठामा सहयोग पुऱ्याएको
- विद्यार्थी काउन्सेलिङले विद्यार्थीको सिकाइमा सहजता ल्याएको
- २९ स्थानीय तहमा विद्यालय बाहिर कुनैपनि बालबालिका नरहेको
- सबै बालबालिकाहरूलाई शिक्षामा समान पहुँच पुगेको
- सरोकारवालाहरू बिच प्रभावकारी समन्वय भएको
- सबै वडाहरू अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा लागु भएको वडा घोषणा भएको
- अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा लागु भएको गाउँपालिका घोषणा कार्यक्रम सभ्य र भव्य रुपमा सम्पन्न भएको
- **सामुदायिक सिकाइ केन्द्रको परिचालनः** गणक तथा विद्यालयबाट प्राप्त तथ्याङ्क र प्रतिवेदन एकीकरण गर्न परिचालन गरिएको छ, जसले तथ्याङ्क व्यवस्थापनमा सहयोग पुऱ्याएको
- **अनुगमन र अनुगमन टोलीको गठनः** कार्यक्रमको प्रभावकारिताका लागि शिक्षा समितिका पदाधिकारी र कर्मचारी सम्मिलित वडास्तरीय अनुगमन टोली गठन गरी विद्यालय बाहिरका बालबालिकाको भर्ना तथा अद्यावधिक सुनिश्चितताको अनुगमन गरिएको।

२.६ अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा कार्यान्वयनका लागि केही स्थानीय तहहरूले गरेका असल अभ्यासहरू

क) कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिका, काठमाडौं

कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिकामा जम्मा १५ वटा सामुदायिक विद्यालय छन्। जसमा १० वटा मा.वि., र ५ वटा आ वि रहेका छन्। वि.सं. २०८५ सम्म १३ वर्ष पूरा गरेका बालबालिकाले आधारभूत तह (कक्षा ८) सम्मको पढाइ पूरा गर्नुपर्छ भन्ने उद्देश्यले २०८२ असार १२ गते यो

नगरपालिका **अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा सुनिश्चित नगर घोषणा** भइसकेको छ। घोषणा समारोहको उद्घाटन युवा तथा खेलकुद मन्त्रालयका सचिव डा. हरिप्रसाद लम्सालले गरेका थिए।

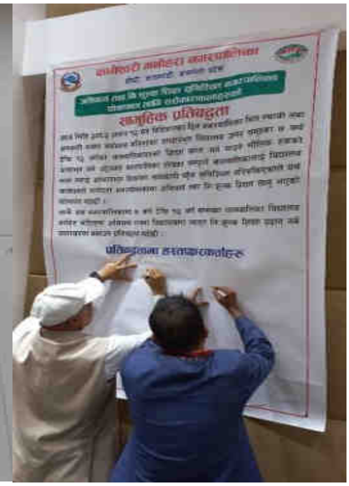

घोषणा समारोहमा अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा सुनिश्चितताका लागि राखिएको प्रतिबद्धतामा नगर प्रमुख उपेन्द्र कार्कीले पहिलो हस्ताक्षर गरेका थिए।

सबैभन्दा पहिला 'घर परिवार सर्वेक्षण'

स्थानीय तहले अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा कार्याक्रमका लागि सबैभन्दा पहिला नगरभरि **घर परिवार सर्वेक्षण** का लागि ७ माध्यमिक र १ वटा आधारभूत विद्यालयलाई जिम्मा दिएको थियो। सर्वेक्षणमा नगरभरि विद्यालय जाने उमेरसमूहका जम्मा ४४ जना बालबालिका विद्यालय बाहिर रहेका भेटिए यी मध्ये पनि नौजना अपाङ्गता भएका विद्यार्थी छन्। ४४ जनामध्ये १९ जना बालबालिका त आर्थिक बिपन्नताका कारण विद्यालय आउन नसकेको सर्वेक्षणले देखायो।

अपाङ्गता भएकालाई शुरुमा विद्यालयमै भर्ना, अफ्ठ्यारो परे विशेष व्यवस्था

नगरपालिकाले घरपरिवार सर्वेक्षणका क्रममा "क" वर्ग बाहेकका अपाङ्गता भएका ९ जना बालबालिका फेला पार्‍यो। ती मध्ये विद्यालयमा आउन सक्ने भएपनि एकदमै हेरचाह र निगरानी गर्नुपर्ने बालबालिका रहेकाले विशेष ध्यान पुर्‍याउनु पर्ने आवश्यकता ठानियो। अहिले नगरपालिकाले सबैलाई विद्यालयमा भर्ना त गराएको छ तर ती मध्ये कतिजनालाई सामान्य तरिकाले विद्यालयमा टिकाएर राख्न सकिन्छ कि सकिँदैन भनेर केही महिना "हेर र पर्ख" को स्थितिमा संक्रमणकालीन व्यवस्था गरिएको शिक्षा प्रमुख पुष्पराज ढकाल बताउँछन्। विद्यालयबाट सामान्य अवस्थामा पढाउन वा टिकाउन अफ्ठ्यारो हुने जानकारी आएमा त्यस्ता बालबालिकालाई विशेष विद्यालयमा पठाउने वा घरमै पठनपाठनको व्यवस्था गर्नेसम्मको कार्यक्रम नगरपालिकाको रहेको छ। यस्तो जानकारी विद्यालयहरूले असार महिनाभरिमा दिइ सक्नेछन्।

नगरपालिकाले गरेको 'इन्टरभेन्सन'

विद्यालय बाहिर रहेका ती बालबालिकालाई विद्यालयभित्र ल्याउन नगरपालिकाले अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा कार्यक्रमअन्तर्गत शुरुमा विद्यालयमा भर्ना गर्ने अभियान चलायो। विद्यार्थीलाई स्कूल ब्याग, स्टेशनरी, पोशाक वितरण गरिएको छ। यी सामग्रीहरू विद्यालय बाहिर रहेर भित्र्याइएका ४४ जनालाई मात्र नभइ नगरका विपन्न समुदायका डेढ सय विद्यार्थीलाई उपलब्ध गराउने नगरपालिकाको कार्यक्रम रहेको छ। नगरपालिकाद्वारा ३९ जना इसिडि सहजकर्तालाई तीन दिने क्षमता विकास तालिम दिइयो। पालिकाले अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा कार्यक्रमसँग जोड्दै कक्षा १-३ सम्म कक्षाकोठा व्यवस्थापन तथा सुधार कार्यक्रम सम्पन्न गर्‍यो। त्यसपछि शैक्षिक सामग्री वितरण कार्यक्रम अघि सारेको देखिन्छ।

शिक्षक अभाव हुन नदिन "शिक्षक बैंक"

नगरपालिकाले सामुदायिक विद्यालयहरूमा.वि.षयगत र अन्य शिक्षक अभाव हुन नदिन "शिक्षक बैंक" कार्यक्रम शुरु गरेको छ। नगरपालिकाकै स्रोत खर्च हुनेगरी स्वयंसेवी शिक्षकका रुपमा विद्यालयमा खटाइने गरिएको छ। "शिक्षक बैंक" मा पालिकाले रोस्टर (सूची) राख्ने गर्छ। अहिले १३७ जना शिक्षकहरूको रोस्टर रहेकोमा ३२ जना शिक्षक विद्यालयमा गइसकेका छन्। नगरपालिकाले कक्षा ४-८ र कक्षा ९-१२ कै लागि स्वयंसेवी शिक्षक उपलब्ध गराउँदै आएको छ।

नगरपालिकाको 'माइ सेकेण्ड गार्जियन' अभियान

शहर-बजारका सामुदायिक विद्यालयमा पढिरहेका अधिकांश बालबालिका गरिबीमा रहेका, आश्रयविहीन, सीमान्तकृत र पिछडिएका समुदायका छन् भन्ने निष्कर्षमा नगरपालिका रहेको छ। त्यसैले नगरपालिकाले नगरभित्रका सामुदायिक विद्यालयमा पढिरहेका बालबालिकाका दोस्रो अभिभावकका रुपमा अभिभाकत्व दिनेगरी "माइ सेकेण्ड गार्जियन" अर्थात् "मेरो दोस्रो अभिभावक" अभियान नै थालेको छ। यस्ता बालबालिकाको पढाइलाई सहयोग पुर्‍याउन नगरभित्रका जोसुकै नागरिकले पनि सहयोग गर्न सक्ने कार्यक्रम बनाइएको छ। "माइ सेकेण्ड गार्जियन" ले जुन विद्यार्थीका लागि अभिभावकत्व लिने हुन्, तिनलाई न्यूनतम ड्रेस र स्टेशनरीको व्यवस्था गरिदिनु पर्छ। हालसम्म (२०८२ असारसम्म) कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिकामा १२ वटा विद्यालयका ३६९ विद्यार्थीले "सेकेण्ड गार्जियन" पाएका छन्।

नगरपालिकाले अनिवार्य आधारभूत तथा निःशुल्क शिक्षा सुनिश्चितताका बारेमा अभिभावकलाई सचेतनात्मक कार्यक्रम पनि गरिरहेको पाइयो। यसका लागि पालिकाले पोस्टर बनाएर प्रचारप्रसार गरेको देखिन्छ।

माइ सेकेण्ड गार्जियनले विद्यार्थीलाई पढ्न लाग्ने खर्च तिरिदिने मात्र नभई बालबालिकाले पढ्नका लागि के कति समय दिइरहेका छन् भनेर चासो लिन र अनुगमन पनि गर्न पाउँछन्। यसरी दोस्रो अभिभावकत्व लिइरहेका सेकेण्ड गार्जियनलाई नगरपालिकाले हरेक वर्ष सम्मान गर्ने गरेको छ। यी अभिभावकलाई सम्मानस्वरुप प्रमाणपत्र पनि प्रदान गर्ने गरिएको छ। यो अभियानले सामुदायिक विद्यालयमा विद्यार्थी टिक्ने अवस्था बनेको छ। नगर शिक्षा प्रमुख ढकाल भन्छन्, "यसबाट ड्रपआउट घट्ने विश्वास लिएका छौं। साथै, विद्यार्थीको पढाइ गुणस्तर वृद्धि हुन्छ नै, विद्यालयसँग अभिभावकको भावानात्मक सम्बन्ध पनि प्रगाढ हुनेछ।"

अभिभावक सचेतना कार्यक्रम

कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिकाले अनिवार्य तथा आधारभूत निःशुल्क शिक्षा सुनिश्चितता र बालबालिकाको पढाइ/सिकाइमा आफ्नो भूमिका एवं जिम्मेवारीसम्बन्धी अभिभावकलाई सचेतना दिने कार्यक्रम सम्पन्न गरेको छ। बालउद्धार मा.वि., सिद्धिगणेश मा.वि., आदर्श मा.वि., तेजविनायक

मा.वि., कान्तिभैरव मा.वि. र गान्धि मा.वि. गरी ६ वटा विद्यालयमा अभिभावक सचेतना कार्यक्रम गरिएका थिए।

अभिभावक सचेतनामा मुख्यगरी निम्नानुसार मर्म र सन्देशलाई जोड दिइएको थियो।

१. घरलाई संस्कारको पाठशाला बनाऔं।
२. "डिजिटल एडिक्सन" रोकौं। (बालबालिकालाई आधा घण्टाभन्दा बढी समय मोवाइल हेर्न नदिऔं।)
३. पढ्ने उमेरसमूहका बालबालिकालाई विद्यालय भर्ना गरौं र नियमित विद्यालय पठाऔं।
४. बालबालिकालाई ड्रपआउट हुन नदिऔं। अभिभावकले नियमित सुपरिवेक्षण गरौं।
५. अभिभावकले विद्यालयमा.वि.षय शिक्षकलाई कम्तिमा पनि महिनाको एकपल्ट फोन गरौं।

ख) गोदावरी नगरपालिका, ललितपुर

"अनिवार्य तथा निःशुल्क आधारभूत शिक्षा सुनिश्चित भएको" नगरपालिका

गोदावरी नगरपालिकामा हाल ३४ वटा सामुदायिक विद्यालय र ५१ वटा संस्थागत विद्यालय सञ्चालनमा रहेका छन्। यस नगरपालिकाको सामुदायिक विद्यालयमा १० हजार ४९० र संस्थागतमा १८ हजारभन्दा बढी गरी कुल २९ हजारको हाराहारीमा विद्यार्थी अध्ययनरत छन्। यो नगरपालिका "अनिवार्य तथा निःशुल्क आधारभूत शिक्षा सुनिश्चित भएको" पालिकाको रुपमा घोषणा भइसकेको छ। पालिकाले २०८२ साल असार २० गते "अनिवार्य तथा निःशुल्क आधारभूत शिक्षा सुनिश्चित भएको" नगर घोषणा भएको हो। नगरपालिकाको शिक्षा शाखाका अधिकृत दिनानाथ पन्थीका अनुसार सबै वडाहरूमा घोषणा कार्यक्रम सम्पन्न भएपछि अन्तिममा नगरलाई घोषणा गरिएको थियो।

नगरपालिकाले प्रदेश सरकारसँगको सहकार्यमा ४ वर्षदेखि १३ वर्ष उमेर समूहका सबै बालबालिकालाई विद्यालयको पहुँचमा ल्याई अनिवार्य तथा निःशुल्क आधारभूत शिक्षा सुनिश्चित गर्ने अभियानलाई तीव्रता दिएको हो।

नगरपालिकाले शिक्षा ऐन, २०७९ (२०८० पहिलो संशोधन), शिक्षा नियमावली, २०७४, सामुदायिक विद्यालय शैक्षिक व्यवस्थापन अनुदान कार्यविधि, २०८० लगायत नीतिगत व्यवस्था गरेर शिक्षामा काम गर्दै आएको छ।

घरधुरी सर्वेक्षण र विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिका

अनिवार्य तथा निःशुल्क आधारभूत शिक्षा सुनिश्चित गर्ने अभियानअन्तर्गत नगरपालिकाले गरेको घरधुरी सर्वेक्षणमा विद्यालय जाने उमेर समूहका १०२ जना बालबालिका विद्यालयबाहिर रहेको तथ्याङ्क फेला परेको थियो। जसमा ७२ जना बालक र ३० जना बालिका रहेका छन्। ती मध्ये अधिकांश अस्थायी बसोबास गर्ने परिवारका सदस्य भएको पाइएको छ।

Table 4: Distribution of out-of-school children and Ward No. of residence

Ward No.	Total Number
1	6
2	4
3	8
4	7
5	10
6	4
7	8
8	3
9	2
10	22
11	4
12	10
13	3
14	11
Total	102

Table 5: Cross tabulation distribution of out-of-school children's Ward No. of Residence and Gender

	Gender		
Ward No.	Female	Male	Total
1	3	3	6
2	2	2	4
3	1	7	8
4	4	3	7
5	2	8	10
6	0	4	4
7	1	7	8
8	1	2	3
9	0	2	2
10	6	16	22
11	1	3	4
12	4	6	10
13	1	2	3
14	4	7	11
Total	30	72	102

10. What was age of the children who were not attending school?

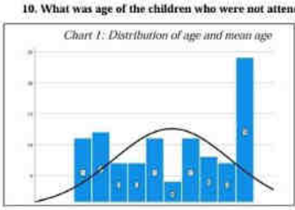

The completed age of the children who were not attending school is presented in Table 6 and Chart 1.

Godawari Municipality, Free and Compulsory Basic Education Survey 2081 p. 4

तथ्याङ्कअनुसार विद्यालयबाहिर रहेका बालबालिकामध्ये सबैभन्दा बढी जनजाति समुदायका ४६ जना रहेका छन्। त्यस्तै, दलित समुदायका ८, नेवार १८, क्षेत्री १७, ब्राह्मण ५, तराई क्षेत्रका २ र अन्य ६ जना बालबालिका रहेका छन्। बसोबासका आधारमा ४५ जना गोदावरी नगरपालिकामा स्थायी बसोबास गर्ने र ५७ जना बाहिरबाट आई अस्थायी रूपमा बसोबास गर्ने परिवारका छन्।

सर्वेक्षणले बालबालिका विद्यालय बाहिर रहनुका विभिन्न कारणहरू पहिचान गरेको छ। जसमध्ये मुख्य कारणहरूमा गरिबी (१९ जना), अपाङ्गता (४० जना), अभिभावकको बेवास्ता वा विशेष कारण नभएको (१० जना), सिकाइमा रुचि नहुनु (६ जना) र स्थायी बसोबास नहुनु (६ जना) रहेका छन्। यसबाहेक, विद्यालयमा दुर्व्यवहार, शिक्षकको यातना, अभिभावकको कुलत र मोबाइल/इन्टरनेटको प्रभावजस्ता कारणले पनि केही बालबालिका विद्यालय जानबाट वञ्चित भएको देखिएको छ। १५ हजार ८ सय ८५ घरधुरी रहेको गोदावरीमा एक लाख १६ हजारभन्दा बढी जनसंख्या रहेको छ।

अस्थायी बसोबास र तथ्याङ्कको चुनौती

नगरपालिकाका लागि सबैभन्दा ठूलो चुनौती अस्थायी रूपमा बसोबास गर्ने जनसंख्या बनेको छ। माघ महिनामा गरिएको सर्वेक्षणमा भेटिएका बालबालिकाहरूमध्ये धेरैजसो फागुन-चैतमा सञ्चालित भर्ना अभियानका क्रममा भेटिएनन्। उनीहरूका परिवार कामको खोजीमा अन्यत्र बसाइ सरिसकेको पाइयो। नगरपालिकाका शिक्षा अधिकृत पन्थी भन्छन्, "हामीले तथ्याङ्क लिँदा र भर्ना गर्दाको अवस्थामा ठूलो फरक देखियो। रोजगारीका लागि परिवारसहित बसाइँ सर्ने प्रवृत्तिले गर्दा लक्षित बालबालिकालाई विद्यालयमा टिकाउन गाह्रो भएको छ।"

नगरपालिकाद्वारा सञ्चालित कार्यक्रमहरू

अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा सुनिश्चित गर्न नगरपालिकाले विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिरहेको छः-

१. भर्ना अभियान र विद्यार्थीलाई सहयोग

विद्यालयबाहिर रहेका र भर्ना भएका बालबालिकालाई एक-एक सेट विद्यालय पोशाक, झोला, जुत्ता-मोजा र वर्षभरी पुग्ने स्टेशनरी सामग्री उपलब्ध गराइएको छ।

२. शिक्षक क्षमता विकास र विद्यालयलाई अनुदान

नगरपालिकाले बालविकास केन्द्रका शिक्षकहरूका लागि पाँच दिने तालिम सञ्चालन गरेको छ। साथै, प्रारम्भिक बालविकासदेखि कक्षा ३ सम्मको कक्षाकोठा व्यवस्थापन सुधारका लागि प्रतिविद्यालय २५ हजार रुपैयाँ अनुदान दिइएको छ। पाठ्यक्रम कार्यान्वयन र बालमैत्री कक्षाकोठाबारे विद्यालयमै पुगेर अभिमुखीकरण कार्यक्रमहरू पनि सञ्चालन भइरहेका छन्।

३. विशेष आवश्यकता भएका बालबालिकाको व्यवस्थापन

सर्वेक्षणमा भेटिएकामध्ये २५ जना जति बालबालिकामा जटिल शारीरिक तथा मानसिक अपाङ्गता (अति अशक्त) भएको कारण उनीहरूलाई सामान्य विद्यालयमा भर्ना गर्न सकिएको छैन। अटिज्म भएका २० जना बालबालिकाका लागि भने नगरपालिकाले भवन भाडामा सहयोग गरी एक विद्यालय सञ्चालनमा ल्याएको छ। यद्यपि, पूर्ण दृष्टिविहीन तथा बहिरा बालबालिकाका लागि स्रोतकक्षा सञ्चालन गर्न बजेट अभाव रहेको र अन्यत्रका विशेष विद्यालयहरूमा कोटा अभावले पठाउन नसकिएको नगरपालिकाले जनाएको छ।

४. बजेट व्यवस्थापन

यो कार्यक्रमका लागि प्रदेश सरकारबाट ३० लाख रुपैयाँ प्राप्त हुने सम्झौता भएपनि हालसम्म १० लाख मात्र निकासा भएको छ। कार्यक्रम सम्पन्न भएपछि बाँकी रकम प्राप्त

हुने अपेक्षा गरिएको छ। नगरपालिकाले आन्तरिक स्रोतबाट चालू आर्थिक वर्षमा शिक्षा क्षेत्रका लागि ५ करोड ९४ लाख रुपैयाँ विनियोजन गरेको थियो। नगरपालिकाको कुल बजेट रु. २ अर्ब २६ करोड रहेको छ भने सङ्घीय सरकारबाट शिक्षक तलब-भत्तालगायतका लागि रु. ३१ करोड सशर्त अनुदान प्राप्त हुन्छ, जुन तोकिएको शीर्षकमा मात्र खर्च गर्न पाइन्छ।

ग) ककनी गाउँपालिका, नुवाकोट

घरधुरी सर्वेक्षणले देखायो विद्यालयबाहिर १९ जना बालबालिका

४-१३ वर्ष समूहका बालबालिका सबैलाई विद्यालयभित्र ल्याउन नुवाकोटको ककनी गाउँपालिकाले सबभन्दा पहिला घरधुरी सर्वेक्षण गऱ्यो। २०८१ साल माघ १५ गतेदेखि शुरु गरिएको सो सर्वेक्षण माघ मसान्तमा सम्पन्न गरिएको थियो। सर्वेक्षणका क्रममा गाउँपालिकाले गाउँमा बस्नेहरूलाई मात्र समेटी जम्मा ५, ८१६ घरधुरीमा गई विद्यालय बाहिर बालबालिका कति छन् भनेर बुझ्ने काम गऱ्यो। यसरी सर्वेक्षण गर्दा जम्मा १९ जना बालबालिका विद्यालय बाहिर रहेको पाइयो। जसमा वडा नं ५ मा विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिका भेटिएनन्। तर, वडा नं १ मा २ जना, २ मा ४ जना, ३ मा २ जना, ४ मा ४ जना, ६ मा ३ जना, ७ मा ३ जना र ८ मा १ जना बालबालिका विद्यालय बाहिर रहेका भेटिए। गाउँपालिकाभरि विद्यालयबाहिर रहेका १९ जनामा ९ जना बालिका थिए।

सर्वेक्षणपछि भर्ना अभियान

गाउँपालिकाले पत्ता लगाएका विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्ना गर्ने योजना बनायो। शैक्षिक सत्र २०८२ शुरु भएपछि ती बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्ना गर्न थालियो। विद्यालय बाहिर रहेका १९ जना बालबालिकामध्ये एकजना काठमाडौं गएका र बाँकीमा पनि दुईजना बालबालिका विद्यालय आउनै नसक्ने अपाङ्गताको अवस्थामा रहेको गाउँपालिकाका शिक्षा अधिकृत पेमादोर्जे थोकर बताउँछन्। वडा नं १ र ७ मा बौद्धिक अपाङ्गता भएका बालबालिका रहेका छन्।

बालबालिका विद्यालय किन नआएका रहेछन् ?

बालबालिका विद्यालय नआउनुको कारण पनि गाउँपालिकाले सर्वेक्षणका क्रममा खोजेको थियो। ककनी गाउँपालिकामा विद्यालयबाहिर १९ जना बालबालिका रहनुमा विद्यालय टाढा हुनु, बालबालिकाले पढ्नै मन नगर्नु र अपाङ्गता रहनु हो भन्छन् शिक्षा अधिकृत थोकर। वडा नं ४ का सगुन लामिछाने विद्यालय पुग्न डेढ घण्टा हिँड्नुपर्ने रहेछ। उनी विद्यालय बाहिरै रहे। यस्तै, वडा

नं ७ स्थित एक बालिका हिँड्न सक्दिनन्। तर १९ जना बालबालिकाका कुनै पनि अभिभावकले आर्थिक समस्याकै कारण विद्यालय आउन नसकेको भने नभनेको अधिकृत थोकरको भनाइ छ।

यस्ता छन् अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षाका लागि पालिकाका कार्यक्रम

ककनी गाउँपालिकाले आफूलाई २०८२ जेठ ३१ गते 'अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा' कार्यान्वयन भएको पालिकाका रुपमा घोषणा गरेको छ। यसको मतलव अब यो गाउँपालिकामा ४-१३ वर्ष उमेरसमूहका सबै बालबालिका विद्यालयबाहिर छैनन् भन्ने घोषणा हो। विद्यालयबाहिर रहेका १९ जना नै बालबालिकालाई विद्यालयभित्र ल्याइएको दाबी पालिकाको छ।

यो गाउँपालिकामा जम्मा ३७ वटा सामुदायिक र दुईवटा निजी विद्यालय छन्। जसमा २३ वटा आधारभूत विद्यालय र बाँकी माध्यमिक विद्यालय छन्। निजी विद्यालयमध्ये भने १-१ वटा आधारभूत र माध्यमिक विद्यालय छन्।

गाउँपालिकाले अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा कार्यक्रमका लागि बागमती प्रदेशसँग गरेको सम्झौताअनुसार जम्मा २५ लाख पाउने उल्लेख छ। अहिलेसम्म १७ लाख ५० हजार रुपैयाँ पाइएको र बाँकी रकम काम सम्पन्न भएपछि प्राप्त हुने उल्लेख छ।

गाउँपालिकाले अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा घोषणा समारोहमा पढाइ शुल्क, परीक्षा शुल्क, पाठ्यपुस्तकमा लाग्ने शुल्क नलिन र आधारभूत तहसम्म कुनैपनि अभिभावकले छोराछोरी विद्यालय बाहिर राख्न नपाउने घोषणा गरेको थियो। बालबालिकालाई विद्यालयमा झिकाउन र टिकाउन गाउँपालिकाले आउँदो आर्थिक वर्षका लागि विभिन्न योजना र कार्यक्रम पनि अघि सारेको देखिन्छ।

साथै, विद्यालय बाहिर रहेकालाई बालबालिकालाई विद्यालयमा भित्र्याएपछि तिनलाई टिकाइराख्न पोशाक, स्टेशनरी सामग्री एवं स्कूल ब्यागको व्यवस्था गर्न गाउँपालिकाले डेढ लाख रुपैयाँ पनि विनियोजन गरेको छ। गाउँपालिकाले अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा कार्यक्रमलाई नै बल पुगोस् भनेर मुख्यगरी निम्नानुसारका कार्यक्रम अघि सारेको देखिन्छ।

"अझै पनि विद्यालय बाहिर बालबालिका कहीँ पनि नरहुन् भनेर हामी एकदमै सचेत छौं। अपाङ्गता, गरिबी अथवा जुनसुकै कारण भर्ना हुनै नसकेर विद्यालय बाहिर रहनु परेको छ कि हामीले वडाव्यापी सर्वेक्षण गरिसकेका छौं। विद्यालय आइसकेका बालबालिका पनि ड्रपआउट भएर बाहिरिनु परेको छ कि हामी अझै हेर्छौं। गाउँपालिकाले कुनै कसर नराखी त्यस्ता बालबालिकालाई विद्यालय भित्र्याउन सहयोग गर्नेछ।" -सुमन तामाङ सज्जन, अध्यक्ष, ककनी गाउँपालिका, नुवाकोट

उपचारात्मक कक्षा सञ्चालनः गाउँपालिकाले पढाइमा पछि परेका विद्यार्थीका लागि उपचारात्मक कक्षा सञ्चालन गर्न दुई लाख रुपैयाँ छुट्याइएको बताएको छ। यो कार्यक्रमलाई शिक्षा तथा

मानव स्रोत विकास केन्द्रको सिकाइ आपूरण तथा द्रूत सिकाइ योजनासँग जोडेर पनि उपचारात्मक कक्षा सञ्चालन गरिने गाउँपालिकाको योजना छ।

स्वयंसेवक शिक्षक नियुक्ति र परिचालनः गाउँपालिकाले विषयगत शिक्षकको अभाव पूर्ति गर्न आफ्नै स्रोतबाट माध्यमिक, निम्न माध्यमिक र प्राथमिक तहका लागि स्वयं सेवक शिक्षक नियुक्ति शुरु गरेको छ। चालू आर्थिक वर्षमा २९ जना स्वयंसेवक शिक्षक छनौट गरिएको छ। जसमा माध्यमिक तहमा ६ र आधारभूत तहका लागि २३ (कक्षा १-५ का लागि ३ र कक्षा ६-८ का निम्ति २०) जना शिक्षक रहेका छन्। गाउँपालिकाले विषयगत आधारमै शिक्षक राख्ने नीति लिएको देखिन्छ। छानिएका माध्यमिक तहका शिक्षकलाई मासिक कम्तिमा २५ हजार रुपैयाँ 'निर्वाह भत्ता' दिइनेछ। तर गणित र विज्ञान विषयका हकमा ३५ हजारसम्म दिने शिक्षा अधिकृत थोकरले जनाए। यस्तै, आधारभूत शिक्षक (कक्षा ६-८) का लागि अन्य विषयमा २० हजार मासिक दिने तर गणित र विज्ञान विषयका निम्ति २५ हजार रुपैयाँ तलब स्केल रहने गाउँपालिकाले जनाएको छ।

स्कुल बस सञ्चालनका लागि रकम विनियोजनः गाउँपालिकाले दुईवटा सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयलाई बस सञ्चालन खर्च उपलब्ध गराएको छ। काउलेदेवी ककनी ब्राइटर माध्यमिक विद्यालय र नवजीवन माध्यमिक विद्यालयलाई दुई लाखका दरले रकम छुट्याइएको छ। टाढाबाट आउने विद्यार्थीको नियमितताकै लागि रकम छुट्याइएको गाउँपालिकाको भनाइ छ।

इसिडि कक्षा व्यवस्थापनः गाउँपालिकाले १७ वटा विद्यालयका २३ वटा इसिडि कक्षाकोठा व्यवस्थापन गरेको जनाएको छ। पिफम ओच्छ्याउने र शैक्षिक सामग्रीले बालमैत्री तरिकाले सजावट गरिएको शिक्षा अधिकृतको भनाइ छ। कक्षाकोठा व्यवस्थापन गर्न बाँकी विद्यालयका निम्ति आर्थिक वर्ष २०८२/८३ का निम्ति गाउँपालिकाले थप पाँच लाख रुपैयाँ छुट्याउने प्रस्ताव गरेको छ।

२.७ समस्या तथा चुनौतीहरू

अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि निम्न समस्या तथा चुनौतीहरू सामाना गर्नुपर्ने देखिएको छः-

१. आर्थिक अवस्था कमजोर भएका अभिभावकको सहभागिताको सुनिश्चित गर्नु
   - विद्यालय नपठाउने वा बीचमै विद्यालय छाड्ने प्रमुख कारण गरिबी, रोजगारीको अभाव वा परिवारको श्रममा निर्भरता भएका अभिभावकहरूको लागि शिक्षा निःशुल्क भनिएपनि खाजा, स्टेसनरी, पोशाक जस्ता लुकेका खर्चको व्यवस्थापन गर्नु

२. विद्यालय नियमितता र निरन्तरता कायम गर्न कठिनाइ हुनु

३. विशेष आवश्यकता भएका बालबालिकाको पहुँचको सुनिश्चित गर्नु

- अपाङ्गता भएका बालबालिकाका लागि विद्यालयसम्म पुग्ने र भित्रको पूर्वाधार (जस्तैः शौचालय, सिँढी, कुर्सी आदि) उपयुक्त थिएन।
- यस्तो अवस्थाले उनीहरूको समान पहुँच र सहभागिता सुनिश्चित गर्न कठिन बनायो।

४. विद्यालयको भौतिक संरचनामा असमानता हुनु

- सबै विद्यालयमा डेक्सबेञ्च, कक्षा सामग्री, बालमैत्री कक्षाकोठा, खेलकुद सामग्री आदिको न्यूनतम व्यवस्था सुनिश्चित गर्नु र केही विद्यालयहरूमा संरचना राम्रो भएपनि अन्यमा शैक्षिक वातावरण कमजोर हुँदा समान गुणस्तरीय शिक्षाको उपलब्धता चुनौती बनायो।

५. शिक्षकको दरबन्दी, कम हुदाँ निजी स्रोतबाट शिक्षक नियुक्त हुनु

६. स्रोत तथा साधनको निरन्तरता

७. सामुदायिक विद्यालयहरूले विषयगत शिक्षक राख्न, दैनिक विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन खर्च जुटाउन र गुणस्तरीय सिकाइका लागि पठन-सामग्री खरिद गर्न सरकारद्वारा गरिएको विद्यमान व्यवस्थापनबाट मात्र सम्भव नहुनु

८. सामुदायिक विद्यालयहरूले शिक्षकको पारिश्रमिक, दैनिक विद्यालय सञ्चालन खर्च र अंग्रेजी माध्यमबाट पढाउन पठन सामग्री खरिदका लागि अभिभावकबाट सहयोगका नाममा कुनै न कुनै शुल्क लिने अवस्था हुनु

९. विद्यार्थी संख्या घट्दै जाँदा सामुदायिक विद्यालयहरूलाई मर्ज गर्ने कामले तीब्रता पाएको छ। तर, यसले विद्यालय जाने उमेरसमूहका विद्यार्थीका निम्ति विद्यालयको दूरी पनि बढाइ दिएको छ। जसले गर्दा फेरिपनि बालबालिकाहरू विद्यालय बाहिरै रहने वा विद्यालय आएकाहरू पनि ड्रपआउट हुने अवस्था हुनु

१०. शिक्षकहरूमा बालबालिकालाई सिकाउने स्फूर्ति, बालमैत्रीपूर्ण व्यवहार, आफैंले पढाइरहेको विद्यालयको गुणस्तरप्रतिको विश्वासमा अझैपनि कमी हुनु

११. आफ्ना छोराछोरीको सिकाइबारे विद्यालयमा गएर बुझ्न र घरमा बालबालिकालाई पढ्ने वातवरण दिन अझै पनि अभिभावकमा चेतनाको कमी हुनु

१२. विद्यालय सेवाक्षेत्रको परिभाषा बदलिएको छ। गाडी बाटोको सुविधा गाउँ-शहरका टोल-टोलमा पुगेकाले बस सञ्चालन गरिरहेका विद्यालयमा टाढाटाढाका विद्यार्थी पनि आउन थालेका छन्। तर, अर्कोतिर गाडी चढ्न पैसा तिर्न नसक्ने अभिभावकका छोराछोरी सो विद्यालय जान नसक्ने अवस्थामा पुग्नु

१३. कक्षा ८ को परीक्षा शुल्क स्थानिय तहबाटै लिनुले आधारभूत निःशुल्क शिक्षाप्रति प्रश्न उठेको छ। साथै, विद्यालयले परीक्षा शुल्क लिन नमिल्ने कानूनी प्रावधान हुनु तर स्थानीय तहले परीक्षा शुल्क लिनुलाई विरोधाभाष मानिएको छ।

२.८ थप प्रभावकारी बनाउन गर्नुपर्ने कार्यहरू

अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी, र दिगो बनाउन तीन तहको सरकारबाट एकीकृत प्रयास हुनु पर्दछ।

- **कानुनी तथा नीतिगत सुधारः** आवश्यक कानून तथा नीतिमा समसामयिक सुधार, तिर्न हैसियत भएकाले अतिरिक्त कक्षाबाट अतिरिक्त सिकाइमा जोडिनु पर्ने।
- **शिक्षकको क्षमता विकासः** शिक्षक तालिमको गुणस्तर सुधार, दुर्गम क्षेत्रमा शिक्षक प्रोत्साहन, सहपाठी कक्षा अवलोकन साथै पुनर्ताजगी तालिमले द्विविधा अन्त्य हुन्छ।
- **भौतिक पूर्वाधारको विकासः** आवश्यकता अनुसार विद्यालय भवन, फर्निचर, कक्षाकोठा, शौचालय, खानेपानीको व्यवस्थाका लागि वडा, पालिका सबैले केन्द्रित भई क्रमिक कार्यारम्भ गर्नुपर्ने।
- दुर्गम, विपन्न, पिछडिएका क्षेत्रका बालबालिकाको अवस्थाअनुसार विशेष योजना, प्रोत्साहन र सहयोग कार्यक्रमहरू निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने आवश्यकता छ।
- विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाको समयसमयमा लगत संकलन
- प्रत्येक शैक्षिक सत्र प्रारम्भ हुनु अघि घरदैलो अभियानमार्फत विद्यालय बाहिर रहेका, जोखिममा रहेका र विशेष आवश्यकता भएका बालबालिकाको यथार्थ तथ्याङ्क संकलन गर्नुपर्ने
- अभिभावकलाई शिक्षा सम्बन्धी नीति, अधिकार र जिम्मेवारीका विषयमा निरन्तर अभिमुखीकरण, अन्तरक्रिया र सूचना प्रवाह गर्नुपर्ने
- पूर्वप्राथमिक कक्षामा कार्यरत शिक्षकलाई मन्टेश्वरी विधि तालिम तथा कक्षा १-३ का शिक्षकलाई बालमैत्री शिक्षण विधि र व्यवहारिक तालिम अनिवार्य बनाइनुपर्ने
- कक्षा ३ सम्मका बालबालिकालाई लक्षित गरी नियमित, व्यवस्थित र प्रभावकारी मेन्टरिङ तथा काउन्सेलिङ कार्यक्रम सञ्चालन गर्न योग्य जनशक्ति परिचालन गर्नुपर्ने
- सरकारी स्रोतसँगै गैर-सरकारी संस्था, स्थानीय उद्यमी तथा दातृ संस्थासँग सहकार्य गरी पोशाक, स्टेशनरी, शिक्षक तालिम, कक्षा सुधार लगायतमा सहयोग लिनु पर्ने
- प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि तीनै तहका सरकारको साझा प्रयास जरुरीः संविधानले गरेको व्यवस्था र ऐनमा उल्लिखित अनिवार्य तथा आधारभूत निःशुल्क शिक्षासम्बन्धी प्रावधान कार्यान्वयन गर्न तीनै तहका सरकारबीच समन्वय, सहकार्य र साझा दृष्टिकोण हुनुपर्ने
- संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारको संयुक्त लगानी र सहयोग भने भएको पाइँदैन। यसलाई शिक्षा कोष बनाई कार्यान्वयन गर्ने

- स्रोतको सुनिश्चितताका लागि सरकारले शिक्षा कर ब्युँझाई बजेट वृद्धि नगरेसम्म शिक्षा अन्डरफण्डेड भइरहने देखिन्छ। अनिवार्य तथा निःशुल्क आधारभूत शिक्षा सुनिश्चित गर्न विद्यालयमा दिवा खाजा महत्वपूर्ण पक्ष भएको छ।
- कक्षा ५ सम्म मात्र खाजा दिएर कक्षा ८ सम्मको अनिवार्य शिक्षाको पढाइ चक्र पूरा गर्न विद्यार्थीलाई कठिनाइ परिरहेको देखिन्छ। यसका निम्ति कक्षा ८ सम्म नै सरकारले दिवा खाजाको व्यवस्था गर्दै जानुपर्ने देखिन्छ।
- स्रोतको सुनिश्चितता मात्र नभई स्रोतको सदुपयोग, परिचालन र अनिवार्य तथा आधारभूत निःशुल्क शिक्षासम्बन्धी प्रावधानहरू कार्यान्वयन भए/नभएको अक्षरशः पालना गर्न/गराउन तीनै तहका सरकारबिच साझा संयन्त्र गठन गरी कार्यान्वयनमा जानुपर्ने
- तथ्याङ्कको सत्यापन गरी स्रोतको संविधानको एकल अधिकार प्रयोग गरी विद्यालय शिक्षाको जिम्मेवारी पूरा गरिरहेका स्थानीय सरकार, संघ र स्थानीय तहबीच सहजीकरण गर्दै शैक्षिक तालिम, क्षमता अभिवृद्धि तथा अन्य थुप्रै सहयोग गरिरहेको प्रदेश सरकार एवं सम्पूर्ण रुपमा स्रोतको जिम्मेवारी बोकेको संघ सरकारबीच समन्वय/सहकार्य हुनुपर्ने, थप कानूनी स्पष्टता हुनुपर्ने।

परिच्छेद तीन

आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा सम्पादन भएका प्रमुख कार्यक्रमहरू

आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा निर्देशनालबयाट सम्पादन भएका प्रमुख कार्यक्रमहरूको संक्षिप्त विवरण यस परिच्छेदमा प्रस्तुत गरिएको छ।

३.१ निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड विकास

आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा निर्देशनालयबाट देहाय बमोजिमका कार्यविधि, निर्देशिका, मार्गदर्शन र वार्षिक प्रतिवेदनहरू तर्जुमा गरी सोही बमोजिम कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिएको थियोः-

- आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को वार्षिक प्रतिवेदन विकास तथा प्रकाशन
- आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को वार्षिक कार्यक्रमको मार्गदर्शन विकास
- वार्षिक कार्ययोजना र माइलस्टोन तर्जुमा
- कार्यविधि एवम् मापदण्ड विकास
- आ व २०८१/८२ को वार्षिक कार्यक्रम मार्गदर्शन विकास
- सामुदायिक विद्यालयमा सिक्दै कमाउँदै, कमाउँदै सिक्दै कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०८१
- सामुदायिक क्याम्पस शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०८१
- अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा घोषणा अनुदानसम्बन्धी कार्यविधि, २०८१
- विद्यार्थी केन्द्रित व्यवस्थापन सुधार तथा गुणस्तर कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०८१
- शिक्षण सिकाइ सहयोग अनुदान कार्यविधि, २०८१
- सामुदायिक पुस्तकालय सुदृढीकरण कार्यविधि, २०८१
- स्थानीय तहको सहकार्यमा बालविकास केन्द्र स्तरोन्नति कार्यविधि, १०८१
- विपद व्यवस्थापन विद्यालय छनोट मापदण्ड, २०८१
- विद्यालयस्तरीय स्टिम प्रतियोगिता सञ्चालन कार्यविधि, २०८१
- सामुदायिक विद्यालयमा आवासीय कार्यक्रम व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८१ को मस्यौदा तर्जुमा।

उपरोक्त कार्यविधिहरू मन्त्रालयबाट स्वीकृत भई निर्देशनालय र सामाजिक विकास कार्यालयहरूबाट कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिएको थियो।

३.२ राष्ट्रिय दिवसहरू

आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा निर्देशनालयबाट राष्ट्रिय शिक्षा दिवस, अन्तर्राष्ट्रिय साक्षरता दिवस, संविधान दिवस, सहिद दिवस र गणतन्त्र दिवस भव्यताका साथ मनाउने कार्य गरिएको थियो। राष्ट्रिय शिक्षा दिवस र अन्तर्राष्ट्रिय साक्षरता दिवस मन्त्रालयस्तरमा र संविधान दिवस, सहिद दिवस र गणतन्त्र दिवस प्रदेश सरकारको निर्णय बमोजिम सञ्चालन गरिएको थियो। दिवस मनाउने क्रममा देहाय बमोजिमका कार्यहरू निर्देशनालयको तर्फबाट सञ्चालन गरी सम्मान र पुस्कार वितरण गरिएको थियोः-

क) अन्तर्राष्ट्रिय साक्षरता र राष्ट्रिय शिक्षा दिवस

- अन्तर्राष्ट्रिय साक्षरता दिवसको अवसरमा प्रदेशस्तरीय माध्यमिक तह निवन्ध प्रतियोगिता आयोजना र राष्ट्रिय शिक्षा दिवसको अवसरमा एस.ई.ई. परीक्षामा उत्कृष्ट औसत जि.पि.ए. प्राप्त गर्ने सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयलाई प्रोत्साहन एवम् प्रशंसापत्र प्रदान गरी कार्यक्रम भव्यताकासाथ सम्पन्न गरिएको थियो।
- राष्ट्रिय शिक्षा दिवसको अवसरमा सर्वोकृष्ट औसत जि.पि.ए. ल्याउने ५ वटा सामुदायिक र ५ वटा संस्थागत विद्यालयलाई क्रमशः एक लाख, असी हजार, सतरी हजार, साठी हजार र पचास हजार रुपैयाँ नगद पुरस्कार सहित प्रशंसापत्र प्रदान गरिएको। विद्यालयहरूको विवरण निम्न तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छः-

तालिका नं. ३.१: उत्कृष्ट विद्यालयहरूको विवरण

सामुदायिक तर्फ ५ उत्कृष्ट विद्यालयहरू			
क्र.सं.	विद्यालयको नाम	ठेगाना	पुरस्कार रकम (रु.)
१	श्री मेधा माध्यमिक विद्यालय	भक्तपुर न.पा., तेखापुखु, भक्तपुर	१,००,०००
२	श्री बलम्बु माध्यमिक विद्यालय	चन्द्रागिरी न.पा., बलम्बु, काठमाडौं	८०,०००
३	श्री पृथ्वी माध्यमिक विद्यालय	विदुर न.पा बलम्बु, नुवाकोट	७०,०००
४	श्री तरुण माध्यमिक विद्यालय	काठमाडौं म.न.पा बालाजु, काठमाडौं	६०,०००
५	श्री श्रम राष्ट्रिय माध्यमिक विद्यालय	काठमाडौं म.न.पा ७, कुमारीगाल, काठमाडौं	५०,०००

संस्थागत तर्फ ५ उत्कृष्ट विद्यालयहरू			
क्र.सं.	**विद्यालयको नाम**	**ठेगाना**	**पुरस्कार रकम (रु.)**
१	ह्विज किड्स इन्टरनेसनल स्कुल	काठमाडौं म.न.पा., बालुवाटार, काठमाडौं	१,००,०००
२	रिलायन्स इन्टरनेसनल एकेडेमी	बुढानीलकण्ठ न.पा., कपन, काठमाडौं	८०,०००
३	गोकर्णेश्वर लाइट एकेडेमी	गोकर्णेश्वर न.पा., गोकर्ण, काठमाडौं	७०,०००
४	शाङ्करी स्कुल	काठमाडौं म.न.पा., छाउनी, काठमाडौं	६०,०००
५	माउन्ट ग्लोरी इ. बोर्डिङ्ग हाइस्कुल	काठमाडौं म.न.पा., चागल, काठमाडौं	५०,०००

- राष्ट्रिय शिक्षा दिवसका अवसरमा बागमती शैक्षिक स्मारिका, शैक्षिक झलक तथा ब्रोसियर प्रकाशन गरिएको थियो।
- अन्तर्राष्ट्रिय साक्षरता दिवसको अवसरमा प्रदेशस्तरीय माध्यमिक तह निवन्ध प्रतियोगिता आयोजना गरी निम्नानुसार नगद पुरस्कार सहित प्रमाण पत्र प्रदान गरिएको थियो।

तालिका नं. ३.२: निबन्ध प्रतियोगिताका पुरस्कृत विद्यार्थीहरूको विवरण

अन्तर्राष्ट्रिय साक्षरता दिवसको निबन्ध प्रतियोगिता				
क्र.सं.	विद्यार्थीको नाम	विद्यालयको नाम	नतिजा	पुरस्कार (रु.)
१	स्मृति चौंलागाई	श्री बाँसवारी माध्यमिक विद्यालय काठमाडौं महानगरपालिका, काठमाडौं	प्रथम	१०,०००
२	सुमना वुढाथोकी	श्री स्याउरी भूमे माध्यमिक विद्यालय, शिवपुरी गाँउपालिका ४, नुवाकोट	द्वितीय	७, ०००
३	अबिना कार्की	श्री भालेश्वर माध्यमिक विद्यालय पनौती नगरपालिका ८, काभ्रेपलाञ्चोक	तृतीय	५,०००

ख) संविधान दिवस

- संविधान दिवसको अवसरमा सामुदायिक विद्यालयबाट सर्वोकृष्ट औसत ४ जि.पि.ए. ल्याउने १७ विद्यार्थीहरूलाई प्रमाणपत्र सहित प्रति विद्यार्थी रु १०,०००/- नगद पुरस्कार सहित प्रदेश सरकारबाट सम्मान गरिएको थियो।

तालिका नं. ३.३: सामुदायिक विद्यालयबाट ४ जि.पि.ए. प्राप्त गरी सम्मान गर्ने विद्यार्थीहरूको विवरण

संविधान दिवसको अवसरमा माध्यमिक शिक्षा परीक्षा कक्षा १०, २०८० मा सामुदायिक विद्यालयबाट सर्वोत्कृष्ट ४ जि.पि.ए. प्राप्त गर्ने विद्यार्थीहरूलाई पुरस्कार			
क्र.सं.	**सामुदायिक विद्यालयको नाम**	**विद्यार्थीको नाम, थर**	**पुरस्कार रकम (रु)**
१	मन्थली मा.वि., मन्थली, रामेछाप	सुवोध ढुङ्गेल	१००००
२	पृथ्वी मा.वि., विदुर, नुवाकोट	रेजिना भन्डारी	१००००
३	मेधा मा.वि., तेखापुखु, भक्तपुर	अंशु दिल प्रजापती	१००००
४	विश्व निकेतन मा.वि., त्रिपुरेश्वर, काठमाडौं	आकृती कुमारी महासेठ	१००००
५	विश्व निकेतन मा.वि., त्रिपुरेश्वर, काठमाडौं	अन्जु भुसाल	१००००
६	विश्व निकेतन मा.वि., त्रिपुरेश्वर, काठमाडौं	अन्जोन थापा मगर	१००००
७	विश्व निकेतन मा.वि., त्रिपुरेश्वर, काठमाडौं	बिभव ढकाल	१००००
८	विश्व निकेतन मा.वि., त्रिपुरेश्वर, काठमाडौं	स्वस्तिक अधिकारी	१००००
९	ज्ञानोदय मा.वि., पुरानो कालिमाटी, काठमाडौं	कुशल पोखेल	१००००
१०	ज्ञानोदय मा.वि., पुरानो कालिमाटी, काठमाडौं	श्रीयसी राउत	१००००
११	ज्ञानोदय मा.वि., पुरानो कालिमाटी, काठमाडौं	सुशान्त पराजुली	१००००
१२	रत्नराज्य मा.वि., बानेश्वर, काठमाडौं	प्रज्वल मिश्र	१००००
१३	रत्नराज्य मा.वि., बानेश्वर, काठमाडौं	शशि कुमार मण्डल	१००००
१४	तरुण मा.वि., बालाजु, काठमाडौं	श्रीयण डङ्गोल	१००००
१५	पृथ्वी नारायण मा.वि., तारकेश्वर, काठमाडौं	स्वराज सुवेदी	१००००
१६	बालकुमारी कन्या मा.वि., नारायणगढ, चितवन	दिव्य प्रकाश झा	१००००
१७	चितवन मा.वि., भरतपुर, चितवन	विशाल मग्राती	१००००

- संविधान दिवसको अवसरमा मकवानपुर जिल्ला स्तरका क्याम्पस स्तरीय निवन्ध प्रतियोगिता आयोजना गरि प्रथम, द्वितीय, तृतीय र सान्त्वना स्थान प्राप्त गर्ने विद्यार्थीहरूलाइ नगद पुरस्कार सहित प्रमाण पत्र प्रदान गरिएको।

ग) सहिद दिवस

प्रत्येक वर्ष माघ १६ गते राष्ट्रिय दिवसको रुपम मनाउने सहिद दिवसको अवसरमा प्रदेश सरकारको निर्णय बमोजिम माध्यामिक तह स्तरीय निबन्ध प्रतियोगिता सञ्चालन गरिएकोमा प्रतियोगितामा प्रथम, द्वितीय, तृतीय र सान्त्वना पुरस्कार वितरण गरिएको थियो।

तालिका नं. ३.४: निबन्ध प्रतियोगिताका पुरस्कृत विद्यार्थीहरूको विवरण

सहिद दिवसको निबन्ध प्रतियोगिता मितिः २०८१/१०/१६				
क्र.सं.	**विद्यार्थीको नाम**	**विद्यालयको नाम**	**नतिजा**	**पुरस्कार राशी (रु)**
१.	पुस्पाञ्जली घिमिरे	श्री शिवालय मा.वि., नुवाकोट	प्रथम	१०,०००
२.	निश्मा बराल	कमला मा.वि. कमलामाई, सिन्धुली	द्वितीय	८,०००
३.	सभ्यता कार्की	श्री दिव्यज्ञान इङ्गिस बोर्डिङ हाइस्कुल, काठमाडौं	तृतीय	६,०००
४.	प्रथा आचार्य	विजेश्वरी ज्ञान विज्ञान महाविद्यालय, काठमाडौं	सान्त्वना	४,०००

घ) गणतन्त्र दिवस

प्रत्येक वर्ष जेठ १५ गते राष्ट्रिय दिवसको रुपम मनाउने गणतन्त्र दिवसको अवसरमा प्रदेश सरकारको निर्णय बमोजिम माध्यमिक तह स्तरीय निबन्ध र चित्रकला प्रतियोगिता सञ्चालन गरिएकोमा प्रतियोगितामा प्रथम, द्वितीय, तृतीय र सान्त्वना पुरस्कार वितरण गरिएको थियो। हेटौंडा उपमहानगरपालिकाभित्रका सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयबाट सहभागी हुनेगरी विद्यालयस्तरीय चित्रकला प्रतियोगिता र माध्यमिक तहस्तरीय निबन्ध प्रतियोगिता २ दिन सञ्चालन गरिएको थियो। जस अन्तर्गत निबन्ध प्रतियोगितामा १७ जना माध्यमिक विद्यालयहरूबाट विद्यार्थीहरूको सहभागी रहेको थियो भने चित्रकला प्रतियोगितामा १० वटा विद्यालयको सहभागिता रहेको थियो।

तालिका नं. ३.५: निवन्ध र चित्रकला प्रतियोगिताका पुरस्कृत विद्यार्थीहरूको विवरण

चित्रकला प्रतियोगिताका विजेता सहभागीहरू			
चित्रकला प्रतियोगिताको विजेता सहभागीहरू			
क्र.सं.	**विद्यार्थीको नाम थर**	**विद्यालयको नाम**	**स्थान**
१.	संन्दीप घलान	बालज्योति मा.वि.	प्रथम
२.	महेन्द्र मगर	सिद्वार्थ मा.वि.	द्वितीय
३.	खुशी खातुन	सिद्वार्थ शिसु सदन	तृतीय
निबन्ध प्रतियोगिताको विजेता सहभागीहरू			
क्र.सं	**विद्यार्थीको नाम थर**	**विद्यालयको नाम**	**स्थान**
१	प्रसिल आचार्य	नवोदय शिसु सदन मा.वि.	प्रथम
२	आदित्य पराजुली	सिद्वार्थ शिशु सदन मा.वि.	द्वितीय
३	ओजस्वी न्यौपाने	श्री बाल उज्ज्वल मा.वि.	तृतीय
४	प्रतियुसा स्याङ्तान	श्री ज्ञानदा मा.वि.	सान्त्वना

३.३ विपद् व्यवस्थापन

शिक्षा क्षेत्रमा.वि.पद्बाट भएको क्षतिको आँकलन गरी राहत र पुनर्निर्माणका लागि प्रदेश तहमा निर्देशनालयबाट कार्य हुदैं आएको छ। यसैक्रममा २०८१ साल असोज ११ र १२ को अधिक वर्षाका कारणले आएको बाढी र पहिरोको कारण प्रदेश भित्रका विद्यालयहरूमा भएको क्षतिको आँकलन गरिएको थियो। प्रदेश शिक्षा समूहको निर्णयानुसार सामाजिक विकास कार्यालय मार्फत क्षति पुगेका विद्यालयहरूमा द्रुत सर्भेक्षण (Rapid Survey) प्रतिवेदन तयार गरिएको थियो। जस अनुसार क्षति भएका ४५५ विद्यालयको रु. ४८ करोड बराबरको क्षति भएको प्रतिवेदनमा उल्लेख भएको छ। क्षति भएका विद्यालयहरू मध्येबाट प्रदेश शिक्षा समूहको निर्णयानुसार सामाजिक विकास कार्यालय, धुलिखेल, भैंसेपाटी र गजुरीको संयोजनमा ३५ विद्यालय छनोट गरी प्रारम्भिक एवम् पुनिनर्माणका कार्यहरू गरिएको थियो। विद्यालयले प्राप्त गरेको बजेटको विवरण निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ३.६: विपद व्यवस्थापन्का लागि छनोट भइ कार्यसम्पन्न भएका विद्यालयको विवरण

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	स्वीकृत बजेट	निकासा रकम (रु.)
१	बागेस्वरी आधारभूत विद्यालय, गोदावरी नगरपालिका -१०, ललितपुर	६,००,०००	६,००,०००
२	बुद्ध मा.वि., गोदावरी नगरपालिका -९, ललितपुर	५,००,०००	४,९१,०३०.१
३	जनजागृति प्राथमिक विद्यालय, पाँचखाल नगरपालिका -१३, काभ्रेपलाञ्चोक	५,००,०००	४,८७,८२१.८१
४	सरस्वति मा.वि., हेलम्बु गा.पा. -४, सिन्धुपाल्चोक	४,५०,०००	४,४०,५९६.६५
५	हर्कपुर मा.वि., बेनिघाट रोराङ, धादिङ	५,००,०००	५,००,०००
६	कल्याणी देवी मा.वि., बेलकोटगढी नगरपालिका -८, नुवाकोट	५,००,०००	४,९९,१०७.१२
७	रिठे डोटे आधारभूत विद्यालय, गजुरी -८, धादिङ	४,००,०००	३,०३,३४५
८	जनगाउँ आधारभूत विद्यालय, बेनिघाट रोराङ गाउँपालिका -५, धादिङ	५,००,०००	५,००,०००
९	विद्यादीस्वरी मा.वि., बागमती गाउँपालिका -६, ललितपुर	५,००,०००	४,८७,५१७.८

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	स्वीकृत बजेट	निकासा रकम (रु.)
१०	देउराली आधारभूत विद्यालय, बागमती गाउँपालिका -४, ललितपुर	५,००,०००	५,००,०००
११	बिन्दुकेशर मा.वि., म्यगङ -५, नुवाकोट	५,००,०००	४,९९,२३८.७७
१२	श्री त्रिकुटेश्वरी आधारभूत विद्यालय, धुनेबेसी -३, धादिङ	६,००,०००	६,१८०,०००
१३	श्री देउराली माध्यमिक विद्यालय, म्यागङ ३, नुवाकोट	५,००,०००	४,८७,७९४.९५
१४	जितपुर माध्यमिक विद्यालय, तारकेश्वर ३, काठमाडौं	६,००,०००	६, ००,०००
१५	इन्द्रायणी आधारभूत विद्यालय, गजुरी ६, धादिङ	४,००,०००	३,९९,३१८.१६
१६	श्री महाङकालेश्वरी मा.वि, धुनेबेसी ३, धादिङ	६,००,०००	६,००,०००
१७	श्री मनकामना आधारभूत विद्यालय, दक्षिणकाली नगरपालिका -६, काठमाडौं	५,००,०००	५,००,०००
१८	श्री कलिदेबी माध्यमिक विद्यालय, दक्षिणकाली नगरपालिका -९, काठमाडौं	५,००,०००	५,००,०००
१९	श्री बालकुमारी आ.वि., बागमती गा.पा. -१, ललितपुर	५,००,०००	५,००,०००
२०	कलिदेबी आधारभूत विद्यालय, धुनेबेसी -६ धादिङ	४,००,०००	३, ९९,४७५.५६
२१	श्री किराञचोक कटुनञजे मा.वि., गजुरी गा.पा. -७, धादिङ	५,००,०००	४,७७,०००
२२	श्री शहिद जगत प्रकाश जंग शाह संस्कृत मा.वि., बिदुर नगरपालिका -५, नुवाकोट	३,००,०००	२,१०,०००
२३	श्री छेपाङ मा.वि., गजुरी गा.पा. -२, धादिङ	५,००,०००	५,००,०००
२४	श्री चम्पा सिखर आ.वि., चन्द्रागिरी न.पा -२, काठमाडौं	५,००,०००	४,९६,०००
२५	श्री भुमेस्थान मा.वि., चौरीदेउराली गा.पा. -८, काभ्रे	६,००,०००	६,००,०००
२६	श्री महाबिष्णु आ.वि., चौरीदेउराली गा.पा. -८,	४,००,०००	४,००,०००

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	स्वीकृत बजेट	निकासा रकम (रु.)
	काभ्रे		
२७	श्री मनरुपी मा.वि., निलकण्ठ न.पा. -१३ . धादिङ	६,००,०००	५,९६,०००
२८	अन्नपुर्ण आ.वि., निलकण्ठ न.पा. -२. धादिङ	४,००,०००	४,००,०००
२९	श्री नबज्योति मा.वि., गोदावरी न.पा -१३, ललितपुर	३,६०,०००	३, ६०,०००
३०	कोल्दुंग मा.वि., सुनकोशी गा.पा. -६, सिन्धुपाल्चोक	६,००,०००	६,००,०००
३१	थुम्की आ.वि., बागमती गा.पा. -७, ललितपुर	५,००,०००	५,००,०००
३२	भिमेशोर रुद्र मा.वि., मन्थली -८, रामेछाप	६,००,०००	
३३	शारदा मा.वि. गेलु, मन्थली -११, रामेछाप	५,००,०००	
३४	सुनकोशी आ.वि., च्याकुटार, गोलोन्जोर -१, सिन्धुली	५,००,०००	
३५	ज्यन्तिपुर आ.वि., गौरीशैकर -३, दोलखा	५,००,०००	

यसैगरी प्रतिवेदनमा उल्लित विद्यालयहरू मध्ये यस निर्देशनालयबाट तपसिल बमोजिमका थप विद्यालयहरूमा पुननिर्माणको कार्य गरिएको थियोः-

तालिका नं. ३.७: विपद् व्यवस्थापनका लागि छनोट भई कार्यसम्पन्न भएका विद्यालयको विवरण

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	जिल्ला	बजेट (रु हजारमा)
१	जय बागेश्वरी मा.वि., हेलम्बु गा.पा. -३	सिन्धुपाल्चोक	१०
२	गोल्मेशोर मा.वि., तामाकोशी गा.पा. -४, मालु	दोलखा	१०
३	प्रगतिशील मा.वि., खाँडादेवी गा.पा. -३, भीरपानी	रामेछाप	१०
४	गणेश माध्यमिक बिद्यालय, सुनकोशी गा.पा. -५, थापा थुम्का	सिन्धुली	१०
५	जखानी आ.वि. सुनकोशी गा.पा. -७, रुपाकोट	सिन्धुली	१०
६	आ.वि. घ्यम्पा टार, सुनकोशी गा.पा. -१	सिन्धुली	१०
७	आ.वि. खानीगाउँ, सुनकोशी गा.पा. -१	सिन्धुली	१०
८	अदिलिंग कुशेस्वोर बैद्धिक गुरुकुल, सुनकोशी गा.पा. -१	सिन्धुली	१०

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	जिल्ला	बजेट (रु हजारमा)
९	पशुपति आ.वि., सुनकोशी गा.पा. -१, मुल्कोट	सिन्धुली	१०
१०	मा.वि. रातामाटा, खोलागाउँ, फिक्कल गा.पा. -३	सिन्धुली	१०
११	रत्नगंगा मा.वि., सोखु डिहीटार, फिक्कल गा.पा. -६	सिन्धुली	१०
१२	जनजागृति मा.वि., ढोडेनी, फिक्कल गा.पा. -१	सिन्धुली	१०
१३	कालिका आ.वि., फिक्कल गा.पा. -५	सिन्धुली	१०
१४	पंचवती आ.वि., तिघरे, गोलन्जोर गा.पा. -४	सिन्धुली	१०
१५	आ.वि. धेद्रे, गोलन्जोर गा.पा. -३	सिन्धुली	१०
१६	श्री आधारभूत आ.वि., हिर्दिंग धुराडाँडा, गोलन्जोर गा.पा. -५	सिन्धुली	१०
१७	श्री पाटनदेबी आ.वि., कार्तिके, गोलन्जोर गा.पा. -१	सिन्धुली	१०

३.४ विद्यालय बस खरिद अनुदान

विद्यालय उमेरका बालबालिकाहरूको विद्यालय शिक्षामा पहुँच सुनिश्चित गर्न र गुणस्तरीय सिकाइका लागि प्रदेश सरकारले विद्यालय बस खरिदका लागि अनुदानको व्यवस्था गर्दै आएको छ। यसै गरी एकिकरण भएका विद्यालयहरूको लागि अतिरिक्त गुणस्तरीय शिक्षा अभिवृद्धिका लगि विद्यालय बसको व्यवस्था गरिएको हो। आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा विद्यालय वस सञ्चालन गर्न छनोट भएका तपसिल बमोजिमका ३२ विद्यालयहरूसग सम्झौता भई तालिकामा उल्लिखित विद्यालयहरूको लागि बस खरिदका लागि प्रति विद्यालय रु २५ लाखका दरले अनुदान उपलब्ध गराइएको थियो।

तालिका नं. ३.८: विद्यालय बस खरिदको लागि अनुदान प्राप्त विद्यालयको विवरण

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	जिल्ला	स्थानीय तह
१	महाचुनी मा.वि.	मकवानपुर	इन्द्रसरोपर गा.पा.
२	रास्ट्रिय रोटरी मा.वि.	मकवानपुर	मनहरी
३	दीर्घ प्रदीप मा.वि.	सिन्धुली	सुनकोशी
४	अन्नपुर्ण मा.वि.	धादिङ	ज्वालामुखी
५	महेन्द्र मा.वि.	मकवानपुर	बकैया गा.पा.
६	ज्योती मा.वि.	मकवानपुर	हेटौंडा उपमहानगर
७	झुवानी मा.वि.	चितवन	रत्ननगर

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	जिल्ला	स्थानीय तह
८	दिवाकर स्मृति विद्यालय	चितवन	माडी
९	बज्रवाराही मा.वि.	मकवानपुर	थाहा
१०	कपिलकोट मा.वि.	सिन्धुली	मरिन
११	वागेश्वरी मा.वि.	मकवानपुर	थाहा
१२	सेतीदेवी मा.वि.	काठमाडौं	दक्षिणकाली नपा
१३	वागेहिणी मा.वि.	भक्तपुर	चाँगुनारायण नपा
१४	कालिका मा.वि.	भक्तपुर	चाँगुनारायण नपा
१५	नव प्रतिभा मा.वि.	काभ्रेपलाञ्चोक	पाँचखाल नपा
१६	सुकुटे मा.वि.	सिन्धपाल्चोक	चौतारासाँगागढी नपा
१७	त्रिभुवन आदर्श आवासीय मा.वि.	काठमाडौं	दक्षिणकाली नपा
१८	सर्वमंगला मा.वि.	काभ्रेपलाञ्चोक	पाँचखाल नपा
१९	जनकल्याण मा.वि.	काभ्रेपलाञ्चोक	नमोवुद्ध नपा
२०	सिद्धि गणेश मा.वि.	काठमाडौं	कागेश्वरी मनोहरा नपा
२१	सेतीदेवी शारदा मा.वि.	सिन्धुपाल्चोक	सुनकोशी गा.पा.
२२	कालिकाशरण मा.वि.	काठमाडौं	तारकेश्वर नपा
२३	लक्ष्मी नारायण मा.वि.	काभ्रेपलाञ्चोक	रोशी गा.पा.
२४	मंगल जनविजय मा.वि.	काभ्रेपलाञ्चोक	रोशी गा.पा.
२५	भालेश्वर मा.वि.	काभ्रेपलाञ्चोक	पनौती
२६	देउराली मा.वि.	नुवाकोट	म्यागङ
२७	वुद्ध मा.वि.	ललितपुर	गोदावरी
२८	कालिनाग मा.वि.	दोलखा	कालिञ्चोक
२९	नव ज्योति मा.वि.	मकवानपुर	हेटौंडा उपमहानगर
३०	स्वच्छन्द भैरव मा.वि.	मकवानपुर	थाहा
३१	गणेश मा.वि.	काठमाडौं	वुढानिलकण्ठ
३२	बागमती मा.वि.	मकवानपुर	वागमती गा.पा.

३.५ स्थानीय तह र शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइको लागि कार्यक्रम अभिमुखीकरण

बागमती प्रदेश भित्रका ११९ वटै स्थानीय तहका शिक्षा अधिकृतका साथै बागमती प्रदेशका १३ वटै जिल्लाका शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई प्रमुखहरूका लागि चार स्थानमा वार्षिक कार्यक्रमको अभिमुखीकरण गरिएको थियो। अभिमुखीकरण कार्यक्रम शिक्षा तालिम केन्द्र र सामाजिक विकास कार्यालयहरूसँगको समन्वय र सहकार्यमा सञ्चालन गरिएको हो। यसै गरी शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाईहरूको लागि माध्यमिक शिक्षा परीक्षा, अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा र शिक्षकको कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन सम्बन्धी अभिमुखीरकण तथा समीक्षा कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको थियो।

३.६ नुमना विद्यालय विकास कार्यक्रम

प्रदेश सरकारले सामुदायिक विद्यालयको गुणस्तर सुधारका लागि नमुनाको रुपमा केही विद्यालय छनोट गरी विगत पाँच वर्षदेखि नमुना विद्यालयको रुपम सहयोग गर्दै आइरहेको छ। सोही अनुरुप बागमती प्रदेश भित्र सञ्चालन भएका १९ नमूना विद्यालयहरूला चालू आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को स्वीकृत कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न विद्यालयहरूको प्रस्ताव बमोजिम कार्यक्रम सञ्चालन गर्न प्रति विद्यालय रु ८ लाख अनुदान उपलब्ध गराइएको थियो। उक्त प्रस्ताव बमोजिम विद्यालयहरूले कार्यक्रम सम्पन्न गरेका छन्।

तालिका नं. ३.९: नमुना विद्यालय विकास कार्यक्रम सञ्चालन भएका विद्यालयको विवरण

क्र.सं.	विद्यालय	स्थानीय तह	जिल्ला
१	खाँडादेवी मा.वि.	चौरीदेउराली	काभ्रेपलाञ्चोक
२	आजाद मा.वि.,	पाँचखाल	काभ्रेपलाञ्चोक
३	जनजीवन मा.वि.	माडी	चितवन
४	विरेन्द्र आदर्श मा.वि.	राप्ती	चितवन
५	भीमोदय नमुना मा.वि.	कालिका	चितवन
६	कालिञ्चोक मा.वि.	चरिकोट	दोलखा
७	जनकल्यान मा.वि.,	गल्छी	धादिङ
८	आदर्श मा.वि.	गजुरी	धादिङ
९	मुकुन्देश्वरी मा.वि.	ककनी	नुवाकोट
१०	बागेश्वरी मा.वि., च्याम्हासिंह	भक्तपुर	भक्तपुर
११	भानु मा.वि.	मकवानपुरगढी	मकवानपुर
१२	महेन्द्र किरण मा.वि.	मनहरी	मकवानपुर

क्र.सं.	विद्यालय	स्थानीय तह	जिल्ला
१३	कुशेश्वर मा.वि.	सुनापति	रामेछाप
१४	गौरीशंकर मा.वि.	रामेछाप	रामेछाप
१५	फूल्चोकी मा.वि.	गोदावरी	ललितपुर
१६	सिद्धीगणेश मा.वि.	चौतारा साँगाचोकगढी	सिन्धुपाल्चोक
१७	इन्द्रेश्वर मा.वि.	मेलम्ची	सिन्धुपाल्चोक
१८	मा.वि., लदाभिर	दुधौली	सिन्धुली
१९	जनज्योती मा.वि.	गोलन्जर	सिन्धुली

नमूना/आवासीय विद्यालयका प्रधानाध्यापक तथा विद्यालय व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित पदाधिकारीहरूका लागि क्षमता विकासका लागि एक दिवसीय कार्यक्रम भक्तपुरमा सञ्चालन गरिएको थियो। तालिममा विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि अभिभावक शिक्षा, नैतिकता शिक्षा र २१ औं शताब्दीको सीपहरूको शैक्षिक व्यवस्थापन र शिक्षण सिकाइका प्रयोग लगायतका विषयमा दक्षता अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यले कार्यक्रम सञ्चालन भएको थियो। उक्त कार्यक्रमका १९ विद्यालयका सहभागीहरूको विवरण निम्न तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छः-

तालिका नं. ३.१०: क्षमता अभिवृद्धि कार्याशालका सहभागीहरूको विवरण

क्र.सं.	नाम	पद	संस्थ/विद्यालयको नाम
१	घनश्याम कडेल	वि.व्य.स. अध्यक्ष	वीरेन्द्र आदर्श मा.वि., राप्ती, चितवन
२	सोमनाथ तिवारी	प्रधानाध्यापक	वीरेन्द्र आदर्श मा.वि., राप्ती, चितवन
३	सीता घिमिरे	प्रधानाध्यापक	मुकुन्देश्वरी मा.वि., ककनी, नुवाकोट
४	अनिशा शर्मा ढुङगाना	वि.व्य.स. अध्यक्ष	मुकुन्देश्वरी मा.वि., ककनी, नुवाकोट
५	रमेश बहादुर खडका	शिक्षा अधिकृत	सामाजिक विकास कार्यालय, गजुरी
६	अकोश कुमार गुरुङ	वि.व्य.स. अध्यक्ष	मा.वि. लदाभिर, सिन्धुली
७	मोहन शाही ठकुरी	प्रधानाध्यापक	मा.वि. लदाभिर, सिन्धुली
८	गोपाल कुमार पाण्डे	प्रधानाध्यापक	फूल्चोकी मा.वि., ललितपुर
९	सुधन श्रेष्ठ	वि.व्य.स. अध्यक्ष	फूल्चोकी मा.वि., ललितपुर
१०	प्रशान्त कुमार झा	प्रा.स.	सामाजिक विकास कार्यालय, हेटौंडा
११	कमानसिङ तमाङ	प्रधानाध्यापक	कुशेश्वर मा.वि. सुनापति, रामेछाप
१२	शान्ता लामा शेर्पा	प्रधानाध्यापक	निलकण्ठेश्वर मा.वि., दोलखा
१३	सुवास श्रेष्ठ	वि.व्य.स. अध्यक्ष	कालीञ्चोक मा.वि., दोलखा
१४	चन्द्रप्रसाद घिमिरे	प्रधानाध्यापक	कालीञ्चोक मा.वि., दोलखा

क्र.सं.	नाम	पद	संस्थ/विद्यालयको नाम
१५	शिवप्रसाद सापकोटा	सुचना अधिकृत	भीमोदय मा.वि., कालिका, चितवन
१६	फनिन्द्र पनेरु	प्रधानाध्यापक	राष्ट्रिय मा.वि., मझुवाङ, चितवन
१७	बद्री कार्की	प्रधानाध्यापक	जनजागरण मा.वि., सिन्धुली
१८	राजाराम अर्याल	प्रधानाध्यापक	जनकल्यान मा.वि., गल्छी, धादिङ
१९	जगन्नाथ अधिकारी	वि.व्य.स. अध्यक्ष	जनकल्यान मा.वि., गल्छी, धादिङ
२०	उमाप्रसाद दुलाल	वि.व्य.स. अध्यक्ष	सिद्धिगणेश मा.वि., सिन्धुपाल्चोक
२१	राजकुमार यादव	प्रधानाध्यापक	सिद्धिगणेश मा.वि., सिन्धुपाल्चोक
२२	टिकाराम पौडेल	प्रधानाध्यापक	रत्नराज्य मा.वि., जुगल, सिन्धुपाल्चोक
२३	ज्ञानेन्द्र बहादुर चन्द	प्रा.स.	सामजिक विकास कार्यालय, ललितपुर
२४	कविता थिङ	प्रधानाध्यापक	महेन्द्र किरण मा.वि., मनहरी, मकवानपुर
२५	डोरविक्रम कार्की	वि.व्य.स. अध्यक्ष	जनज्योति मा.वि., गोलन्जोर, सिन्धुली
२६	यज्ञ बहादुर मगर	प्रधानाध्यापक	जनज्योति मा.वि., गोलन्जोर, सिन्धुली
२७	चुक्त बहादुर मगर	वि.व्य.स. अध्यक्ष	गौरीशंकर मा.वि., दोलखा
२८	रामप्रसाद पौडेल	प्रधानाध्यापक	गौरीशंकर मा.वि., दोलखा
२९	दिनेश कार्कीश	शिक्षक	शंखादेवी मा.वि., धादिङ
३०	नवराज पौडेल	प्रधानाध्यापक	खाँडादेवी मा.वि. काभ्रे
३१	देवीमाया श्रेष्ठ	वि.व्य.स. अध्यक्ष	खाँडादेवी मा.वि. काभ्रे
३२	कृष्ण दनुवार	वि.व्य.स. अध्यक्ष	अजाद मा.वि. पाँचखाल काभ्रे
३३	प्रल्हाद तिमिल्सिना	प्रधानाध्यापक	अजाद मा.वि. पाँचखाल काभ्रे
३४	वासु प्रसाद अधिकारी	प्रधानाध्यापक	भानु मा.वि.
३५	सुरेश कुमार वस्नेत	प्रधानाध्यापक	आदर्श मा.वि. धादिङ गजुरी
३६	राजकुमार उप्रेती	वि.व्य.स. अध्यक्ष	आदर्श मा.वि. धादिङ गजुरी
३७	सानीमाया पंडित	वि.व्य.स. अध्यक्ष	इन्द्रेश्वरी मा.वि. मेलम्ची सिन्धुपाल्चोक
३८	देवी श्रेष्ठ	प्रधानाध्यापक	इन्द्रेश्वरी मा.वि. मेलम्ची सिन्धुपाल्चोक
३९	सीता अर्याल	शिक्षा अधिकृत	सामाजिक विकास कार्यालय काभ्रे
४०	खीलप्रसाद चौलागाइ	वि.व्य.स. अध्यक्ष	भानु मा.वि. मकवानपुर
४१	रविन्द्र ज्याख्व	वि.व्य.स. अध्यक्ष	बागीश्वरी मा.वि. भक्तपुर
४२	कृष्णा प्रसाद कर्माचार्य	प्रधानाध्यापक	बागीश्वरी मा.वि. भक्तपुर

क्र.सं.	नाम	पद	संस्थ/विद्यालयको नाम
४३	विश्वराज प्रजापति	शिक्षक	बागीश्वरी मा.वि. भक्तपुर
४४	प्रकाश पोखेल	सहजकर्ता	पैरवी नेपाल
४५	गुणराज मुक्तान	सदस्य	प्रदेश नीति तथा योजना आयोग, हेटौंडा
४६	विनु बज्रचार्य कुँवर	प्रदेश सचिव	सामाजिक विकास मन्त्रालय, हेटौंडा
४६	खुविराम अधिकारी	महानिर्देशक	शिक्षा विकास निर्देशनालय, हेटौंडा
४७	जयकुमार यादव	प्रा.स.	शिक्षा विकास निर्देशनालय, हेटौंडा
४८	पवित्रा पहाडी	कम्प्युटर अपरेटर	शिक्षा विकास निर्देशनालय, हेटौंडा
४९	अर्जुन पौडेल	प्रा.स.	शिक्षा विकास निर्देशनालय, हेटौंडा

कार्यक्रमका सहभागीहरूको तस्विर

३.७ सामुदायिक क्याम्पसको शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि कार्यक्रम र शैक्षिक छात्रवृत्ति

क) सामुदायिक क्याम्पस शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि कार्यक्रम

- नेपालको संविधान बमोजिम उच्च शिक्षा प्रदेश सरकारको एकल अधिकार अन्तर्गत रहेको छ। सोही बमोजिम प्रदेश सरकारको स्थापना पछि प्रदेश भित्रका सामुदायिक क्याम्पसहरूको शैक्षिक र भौतिक सुदृढीकरणका लागि विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन

गर्दै आएको छ। सोही बमोजिम आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा ८० वटा सामुदायिक क्याम्पसको लागि प्रति क्याम्पस रु ५ लाखका दरले शैक्षिक सुदृढीकरणका लागि रु ४ करोड बजेटको व्यवस्था गरिएको थियो।

- सामुदायिक क्याम्पसको शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि कार्यक्रमका लागि सूचना प्रकाशन गरी आवेदन सङ्कलन गरी ८० वटा सामुदायिक क्याम्पस छनोट गरी शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण कार्यक्रम सम्पन्न भएको हो। क्याम्पसहरूको सूची निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छः-

तालिका नं. ३.११: सामुदायिक क्याम्पसहरूको विवरण

क्र.सं.	नाम	स्थानीय तह	जिल्ला
१	कान्तिपुर क्याम्पस	कागेश्वरी मनोहरा	काठमाडौं
२	शहिद स्मारक कलेज	कीर्तिपुर	काठमाडौं
३	मंगल वहुमुखी क्याम्पस	कीर्तिपुर	काठमाडौं
४	सहयोगी वहुमुखी क्याम्पस	गोकर्णेश्वर	काठमाडौं
५	काठमाडौं शिक्षा क्याम्पस	चन्द्रागिरि	काठमाडौं
६	शिखरापुर क्याम्पस	दक्षिणकाली	काठमाडौं
७	वुढानिलकण्ठ क्याम्पस	वुढानिलकण्ठ	काठमाडौं
८	भाग्योदय क्याम्पस	शंखरापुर	काठमाडौं
९	कोटेश्वर बहुमुखी क्याम्पस	काठमाडौं	काठमाडौं
१०	गणेशमान सिंह बहुमुखी क्याम्पस	काठमाडौं	काठमाडौं
११	जनमैत्री वहुमुखी क्याम्पस	काठमाडौं	काठमाडौं
१२	पिपल्स क्याम्पस पकनाजोल	काठमाडौं	काठमाडौं
१३	मदन भण्डारी मेमोरियल कलेज	काठमाडौं	काठमाडौं
१४	वानेश्वर क्याम्पस	काठमाडौं	काठमाडौं
१५	विश्वशान्ति चिरन मिलन क्याम्पस	काठमाडौं	काठमाडौं
१६	शिवपुरी कलेज	काठमाडौं	दोलखा
१७	सिर्जना कलेज अफ फाइन आर्टस	काठमाडौं	काठमाडौं
१८	पार्वती बहुमुखी क्याम्पस	वेथानचोक	काभ्रेपलाञ्चोक
१९	धुलीखेल क्याम्पस	धुलिखेल	काभ्रेपलाञ्चोक
२०	सञ्जीवनी कलेज	धुलिखेल	काभ्रेपलाञ्चोक
२१	कानपुर क्याम्पस कानपुर	नवोवुद्ध	काभ्रेपलाञ्चोक
२२	दाप्चाकृष्ण बहुमुखी क्याम्पस	नवोवुद्ध	काभ्रेपलाञ्चोक

क्र.सं.	नाम	स्थानीय तह	जिल्ला
२३	ईन्द्रेश्वर क्याम्पस	पनौती	काभ्रेपलाञ्चोक
२४	कुशादेवी क्याम्पस	पनौती	काभ्रेपलाञ्चोक
२५	तेजगंगा बहुमुखी क्याम्पस	पनौती	काभ्रेपलाञ्चोक
२६	सर्वमंगला बहुमुखी क्याम्पस	पाचँखाल	काभ्रेपलाञ्चोक
२७	काभ्रेपलाञ्चोक वहुमुखी क्याम्पस	वनेपा	काभ्रेपलाञ्चोक
२८	चैतन्य बहुमुखी क्याम्पस	वनेपा	काभ्रेपलाञ्चोक
२९	भुवानीशंकर वहुमुखी क्याम्पस	खैरहनी	चितवन
३०	उमावडी आदर्श शेरचन कलेज	भरतपुर	चितवन
३१	शहीद स्मृति बहुमुखी क्याम्पस	रत्ननगर	चितवन
३२	जनआदर्श बहुमुखी क्याम्पस	राप्ती	चितवन
३३	अमरजनशक्ति वहुमुखी क्याम्पस	भरतपुर	चितवन
३४	अरुणोदय कलेज	भरतपुर	चितवन
३५	बालकुमारी कलेज	भरतपुर	चितवन
३६	मैयादेवी कन्या कलेज	भरतपुर	चितवन
३७	शहिदस्मारक कलेज	भरतपुर	चितवन
३८	हरिकुमार स्मारक कलेज	भरतपुर	चितवन
३९	प्रताप स्मृति कलेज	कालिञ्चोक	दोलखा
४०	त्रिपुरा क्याम्पस	वैतेश्वर	दोलखा
४१	हनुमन्तेश्वर क्याम्पस	वैतेश्वर	दोलखा
४२	गौरीशंकर बहुमुखी क्याम्पस	भिमेश्वर	दोलखा
४३	चरिकोट वहुमुखी क्याम्पस	भिमेश्वर	दोलखा
४४	आदर्श वहुमुखी क्याम्पस	गजुरी	धादिङ
४५	सिम्ले महाकाली बहुमुखी क्याम्पस	थाक्रे	धादिङ
४६	चन्द्रोदय बहुमुखी क्याम्पस	वेनीघाटरोराङ	धादिङ
४७	जयवागेश्वरी बहुमुखी क्याम्पस	वेनीघाटरोराङ	धादिङ
४८	धुनिवेशी आदर्श क्याम्पस	धुनिवेशी	धादिङ
४९	मच्छिन्द्र बहुमुखी क्याम्पस	धुनिवेशी	धादिङ
५०	निलकण्ठ वहुमुखि क्याम्पस	निलकण्ठ	धादिङ
५१	अमरज्योति बहुमुखी क्याम्पस	तादी	नुवाकोट
५२	त्रिभूवन त्रिशुली बहुमुखी क्याम्पस	विदुर	नुवाकोट
५३	महादेव वहुमुखी क्याम्पस	वेलकोटगढी	नुवाकोट
५४	ख्वप कलेज	भक्तपुर	भक्तपुर

क्र.सं.	नाम	स्थानीय तह	जिल्ला
५५	ख्वप कलेज अफ इन्जिनियरिङ	भक्तपुर	भक्तपुर
५६	बागीश्वरी कलेज	भक्तपुर	भक्तपुर
५७	निर्मल वहुमुखी क्याम्पस	हेटौंडा उपमहानगर	मकवानपुर
५८	वंशगोपाल बहुमुखी क्याम्पस	हेटौंडा उपमहानगर	मकवानपुर
५९	हेटौडा क्याम्पस	हेटौंडा उपमहानगर	मकवानपुर
६०	पालुङ वहुमुखी क्याम्पस	थाहा	मकवानपुर
६१	सिद्देश्वर शिक्षा पव्लिक क्याम्पस	उमाकण्ड	रामेछाप
६२	शारदोदय बहुमुखी क्याम्पस	गोकुगंगा	रामेछाप
६३	तामाकोशी क्याम्पस	लिखुतामाकोशी	रामेछाप
६४	सुनापती सहिद वहुमुखी क्याम्पस	सुनापती	रामेछाप
६५	मन्थली सहिद स्मृति बहुमुखी क्याम्पस	मन्थली	रामेछाप
६६	गौरीशंकर बहुमुखी क्याम्पस	रामेछाप	रामेछाप
६७	किटिनी कलेज	गोदावरी	ललितपुर
६८	जनभावना क्याम्पस	गोदावरी	ललितपुर
६९	आदर्श सौल महाविद्यालय	ललितपुर महानगर	ललितपुर
७०	सुनकोशी क्याम्पस	सुनकोशी	सिन्धुपाल्चोक
७१	चौतारा वहुमुखी क्याम्पस	चौतारासागाँचोकगढी	सिन्धुपाल्चोक
७२	जुगल बहुमुखी क्याम्पस	चौतारासागाँचोकगढी	सिन्धुपाल्चोक
७३	ईन्द्रावती वहुमुखी क्याम्पस	मेलम्ची	सिन्धुपाल्चोक
७४	अरनिको कलेज	वाह्रविसे	सिन्धुपाल्चोक
७५	भीमज्योति क्याम्पस खुर्कोट	गोलञ्जोर	सिन्धुली
७६	त्रिपुरेश्वर शिक्षा क्याम्पस	तीनपाटन	सिन्धुली
७७	लाम्पनटार बहुमुखी क्याम्पस	तीनपाटन	सिन्धुली
७८	मरिण बहुमुखी क्याम्पस छाप महेश्वता	मरिण	सिन्धुली
७९	सिद्धज्योति शिक्षा क्याम्पस	कमलामाई	सिन्धुली
८०	सिन्धुली वहुमुखी क्याम्पस	कमलामाई	सिन्धुली

ख) शैक्षिक छात्रवृत्ति

- सामुदायिक क्याम्पसमा स्नात्तक र स्नात्तकोत्तर तह प्रथम वर्ष/सेमेस्टरमा अध्ययनरत छात्राहरूको लागि छात्रवृत्ति वितरणका लागि सूचना आव्हान गरिएकोमा करीव ८०० आवेदनहरू प्राप्त हुन आएको थियो। तोकिएको मापदण्ड बमोजिम अनुसुची ५७० जना

विद्यार्थिहरूको छनोट गरीएको हो। शैक्षिक छात्रवृत्ति अन्तर्गत स्नातकको लागि प्रति विद्यार्थी रु १०,०००/- र स्नाकोत्तरका लागि रु १५,०००/- को व्यवस्था गरिएको छ। उक्त रकम सम्बन्धित क्याम्पसमा पठाइएको थियो। विद्यार्थीहरूको विवरण अनुसूची -१ मा उल्लेख गरिएको छ।

३.८ प्राविधिक तथा व्यवासयिक शिक्षा र तालिम

क) प्राविधिक छात्रवृत्ति

आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा निर्देशनालयबाट प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालिम अन्तर्गत प्राविधक धार तर्फ कक्षा ११ -१२ मा अध्ययनरत लक्षित समुदायका निम्नानुसार उपलब्ध गराइएको थियो:-

तालिका नं. ३.१३: प्राविधिक छात्रवृति नियमित

क्र.सं	जिल्लाको नाम	स्थानीय तहको नाम	विद्यार्थीको नाम	जाति	विषय	कलेज	रकम रू.
१.	काभ्रेपलाञ्चोक	पाँचखाल न.पा	आकृति चर्माकार	दलित	बालि विज्ञान	आजाद मा.वि.	१९, १००

तालिका नं. ३.१४: प्राविधिक छात्रवृति क्रमागत

क्र.सं	जिल्लाको नाम	स्थानीय तहको नाम	विद्यार्थीको नाम	जाति	विषय	कलेज	रकम रू.
१.	मकवानपुर	हेटौंडा उपमहानगरर पालिका	पुजा विश्वकर्मा	दलित	बाली विज्ञान	महेन्द्र किरण मा.वि.	४५,०००

ख) **नमुना शिक्षालय कार्यक्रम**

बागमती प्रदेश सरकार अन्तर्गत सामाजिक विकास मन्त्रालयले सञ्चालन गरेको "युवाहरूका लागि गुणस्तरीय प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालिम (क्वालिटी)" परियोजना कार्यान्वयन भइरहेको छ। उक्त परियोजना अन्तर्गत स्तर निर्धारण प्रक्रिया प्रमुख कार्यक्रममध्ये एक रहेको छ। सोही क्रममा, TVET प्रदायक शिक्षण संस्थाहरूलाई शिक्षालय सुधार योजनाका कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्न आ.व. २०८१/८२ मा एउटा नमुना शिक्षण संस्था छनोट गरी २० लाख रुपैयाँ अनुदान प्रदान गरी बेन्चमार्कका रूपमा केन्द्रित गर्ने योजना रहेको छ। तीमध्ये नारायणी

बहुप्राविधिक शिक्षालयलाई नमूना शिक्षालयका रूपमा छनोट गरी शिक्षा विकास निर्देशनालय र संस्थाबीच माघ ६ गते २०८१ मा द्विपक्षीय सम्झौता सम्पन्न भएको थियो। यस शिक्षालयलाई प्रदेशस्तरमा बेन्चमार्क शिक्षालय बनाउने लक्ष्य लिइएको थियो, जसबाट सिकाइ अनुभवहरू अन्य संस्थाहरूमा स्थानान्तरण गर्न सकिने अपेक्षा गरिएको थियो। सम्झौतापछि कार्यान्वयनका गतिविधिहरू योजनाबद्ध रूपमा अघि बढाइएको थियो। उक्त शिक्षालयले गरेका प्रमुख कार्यक्रमहरू निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ।

सम्पादन भएका प्रमुख कार्यक्रमहरू

- क्वालिटी परियोजनाले दिएको ढाँचा अनुसार हरित TVET, र लै.स.सा.स. सम्बन्धी रणनीतिक दस्तावेजहरू तयार गरिएको
- शिक्षालयमा स्मार्ट बोर्ड र प्रोजेक्टर खरिद र प्रयोग
- TITI र NADA सँगको सहकार्यमा Civil, Geomatics, Automobile र Electrical विषयका प्रशिक्षकहरूको व्यवसायिक सीप अभिवृद्धि
- अध्ययन पूरा गरेका र हाल अध्ययनरत प्रशिक्षार्थीहरूको रोजगारी तथा स्वरोजगार अवस्था समेटेर Tracer Study गरिएको
- शिक्षालयमा Placement र Counselling Unit स्थापना गरी Antaranga तथा ENSSURE परियोजनासँग सहकार्य गर्दै प्रशिक्षार्थीको क्षमता विकास र मनोसामाजिक परामर्श सेवा प्रभावकारी बनाउने कार्य गरिएको
- शिक्षालयमा दीक्षित प्रशिक्षार्थीहरूको Alumni Network गठन गरी बैठक सञ्चालन गरिएको
- Robotics Technology प्रवर्धनका लागि ख्वोपा इन्जिनियरिङ क्याम्पससँग सहकार्य गरी प्रशिक्षार्थीलाई पठाइएको थियो र Innovative Club अन्तर्गत "Electronic Broom" निर्माण गरिएको
- वित्तीय व्यवस्थापन सूचना प्रणाली तयार गरी लागू गरिएको थियो भने, E-Attendance प्रणाली जडान गरी प्रयोगमा ल्याइएको
- Art of Living Nepal सँग सहकार्यमा चैत ४ गतेदेखि ९ गतेसम्म प्रशिक्षक तथा कर्मचारीहरूलाई जीवन उपयोगी सीप तालिम प्रदान गरिएको
- माघ १३ गतेदेखि १९ गतेसम्म शिक्षालयमा विविध अतिरिक्त क्रियाकलापहरू योजना अनुसार सञ्चालन गरिएको।

नमूना शिक्षालय सुधार कार्यक्रम योजनाबद्ध रूपमा कार्यान्वयन गरिएको थियो। प्रविधिको प्रयोग, प्रशिक्षक सीप अभिवृद्धि, नवप्रवर्तन, समावेशी अभ्यास, Alumni Network तथा परामर्श सेवाको

समावेशले शिक्षालयको समग्र गुणस्तर सुधारमा सकारात्मक प्रभाव रहेको र भविष्यमा थप प्राविधिक सहयोगको निरन्तरता आवश्यक देखिन्छ।

ग) वृत्तिमार्ग निर्देशन सेवा

वृत्ति, रोजगारी, सीप तथा जीवनपर्यन्त सिकाइलाई श्रम बजारको आवश्यकता वैयक्तिक रुचि, खुबी र क्षमता अनुसार दिगो, मर्यादित र व्यवस्थित रुपमा मार्ग निर्देशित गर्न युवा, विद्यार्थी, वैदेशिक रोजगारबाट फर्किएका कामदार तथा उनीहरूका परिवार, विद्यालय, स्थानीय क्लब, युवासँग सम्बन्धित संघ/संस्थालाई सूचना, परामर्श, वृत्ति एवम् मार्गनिर्देशन सेवा प्रदान गर्ने उद्देश्यले प्रदेश सरकारले इनस्योर परियोजनाको सहयोगमा सञ्चालन गरिरहेको स्थानीय तह भन्दा थप स्थानीय तहमा वृत्तिमार्ग निर्देशन सेवालाई थप बिस्तार गरी लक्षित समूहसम्म पुर्याउन स्थानीय तहका जनप्रतिनिधि तथा विद्यालय व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरूका वृति मार्ग निर्देशन सेवा सम्बन्धी एक दिवसीय अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको थियो। उक्त कार्यशालामा सहभागी स्थानीय तहका जनप्रतिनिधि र शिक्षा शाखा प्रमुखहरूले कार्यक्रमलाई क्रमवद्धरुपमा अगाडि बढाउने प्रतिबद्धता जनाउनु भएको थियो।

तालिका नं. ३.१५: अभिमुखीकरण कार्यक्रमका सहभागीहरू

क्र.सं.	सहभागीको नाम थर	कार्यालय
१	मा. हरिप्रभा खड्गी (श्रेष्ठ)	सामाजिक विकास मन्त्रालय
२	गुणराज मुक्तान	नीति तथा योजना आयोग, बागमती प्रदेश
३	सुरेन्द्र प्रधान	थाहा न.पा., मकवानपुर
४	सुर्य ब थिङ	थाहा न.पा., मकवानपुर
५	जय कुमार श्रेष्ठ	बुढानीलकण्ठ न.पा., काठमाडौं
६	हित कुमारी पौडेल	कमलामाई न.पा.
७	सञ्जु प्याकुरेल	तादी गाउँपालिका, नुवाकोट
८	मानकुमारी पाख्रिन	मकवानपुरगढी गा.पा.
९	सीता पुलामी मगर	मनहरी गा.पा., मकवानपुर
१०	प्रदिप पराजुली	मनहरी गा.पा., मकवानपुर
११	सन्तोष पौडेल	गजुरी गा.पा., धादिङ
१२	शर्मिला बिसुराल	गजुरी गा.पा., धादिङ
१३	कर्ण बहादुर भुवाजि	धुनिवेशी न.पा., धादिङ
१४	सुरज उप्रेती	धुनिवेशी न.पा., धादिङ

क्र.सं.	सहभागीको नाम थर	कार्यालय
१५	विमला माझी	मरिण गा.पा., सिन्धुली
१६	मन्जु तामाङ	बाह्रबिसे, न.पा., सिन्धुपाल्चोक
१७	रूद्रहरी भण्डारी	शिक्षा तालिम केन्द्र, धुलिखेल
१८	नवराज बराल	मरिण गा.पा., सिन्धुली
१९	भाग्यश्री लामा	प्रदेस स्तरीय विद्यालय व्यवस्थापन समिति
२०	उषा सिंमखडा	प्रदेस स्तरीय विद्यालय व्यवस्थापन समिति
२१	रोहित भट्ट	बाह्रबिसे, न.पा., सिन्धुपाल्चोक
२२	दिपेन्द्रराज पौडेल	माडी न.पा., चितवन
२३	शेर सींह रावत	लिखु गा.पा., नुवाकोट
२४	राम ब घलान	मकवानपुरगढी गा.पा.
२५	ललित विक्रम सींह	बुढानीलकण्ठ नपा काठमाडौं
२६	घनश्याम खनाल	सामाजिक विकास मन्त्रालय
२७	सुरेन्द्र गिरी	माडी नपा चितवन
२८	बद्रिनाथ गैह्रे	सामाजिक विकास मन्त्रालय
२९	खुबिराम अधिकारी	शिक्षा विकास निर्देशनालय
३०	पबित्रा तिमिल्सैन	शिक्षा विकास निर्देशनालय
३१	गोपाल प्रसाद बराल	शिक्षा विकास निर्देशनालय
३२	लक्ष्मी अर्याल	शिक्षा विकास निर्देशनालय
३३	जयकुमार यादव	शिक्षा विकास निर्देशनालय

३.९ शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि सम्बन्धी कार्यक्रम

क) शिक्षक मासिकसँगको सहकार्यमा समसामयिक विषयवस्तु समेटी उपयोगी शिक्षण सिकाइ सामग्रीहरू समावेश गरी आधारभूत तहका शिक्षकहरूको लागि स्रोत सामग्रीको विकास गरिएको छ। आगामी दिनमा उक्त स्रोत सामग्री विद्यालयसम्म डिजिटल र भौतिक सामग्रीको रुपमा पहुँचको सुनिश्चितता गरिनेछ।

ख) प्रदेशभित्र सञ्चालनमा रहेका विद्यालयहरूमा भएका असल अभ्यासहरूको अध्ययन गरी प्रतिवेदन तयार गरिएको छ। उक्त विद्यालयका असल अभ्यासहरूलाई अन्य विद्यालयमा समेत प्रवोधीकरण गर्ने व्यवस्था गरिनेछ।

३.९.१ शैक्षिक अन्तरक्रिया तथा उत्प्रेरणा कार्यक्रम

आर्थिक वर्ष २०१/८२ मा निर्देशनालयको कार्यक्रम बमोजिम शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि सामुदायिक विद्यालय व्यवस्थापन समिति महासङ्घले नुवाकोट, चितवन, रामेछाप र काठमाडौंमा सरोकारवालाहरूसँग शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि छलफल तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिएको थियो। सामुदायिक विद्यालय व्यवस्थापन समिति महासङ्घले नुवाकोट, चितवन, रामेछाप र काठमाडौंमा सरोकारवालाहरूसँग गरेको छलफल तथा अन्तरक्रियाबाट भएका मुख्य उपलब्धिहरू निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छः-

क) कार्यक्रमका मुख्य उपलब्धिहरू

- कार्यक्रममा चारवटा जिल्लाका करिब १५०० भन्दा बढि विद्यालयका प्रधानाध्यापक र व्यवस्थापन समिति अध्यक्षहरूबाट विद्यालय सुधारको संकल्प गरिएको
- सफल विद्यालयको असल अभ्यासहरूमा आधारित अन्तरक्रिया कार्यक्रमबाट विद्यालय सुधारमा विद्यालयले गर्न सक्ने कार्यहरू पहिचान भएको
- ख्यातिप्राप्त शिक्षाविद्हरुको प्रस्तुति र अन्तरक्रियाबाट विद्यालय व्यवस्थापन समिति अध्यक्ष र प्रधानाध्यापकरु विद्यालय सुधारको उपाय र अभ्यासहरूसँग परिचित भएको
- विद्यालय सुधारको लागि विद्यालय व्यवस्थापन समिति अध्यक्ष र प्रधानाध्यापकहरूले घोषणापत्र जारी गरेको
- विद्यालय सुधारको मुख्य कर्ताको रुपमा विद्यालय व्यवस्थापन समिति अध्यक्ष र प्रधानाध्यापक नै रहेको पहिचान गरिएको।

ख) कार्यक्रम कार्यन्वयन प्रक्रिया र सहकार्य तथा समन्वयः

विद्यालय व्यवस्थापन समिति महासङ्घले निर्देशनालयसँग गरेको सम्झौता बमोजिम नुवाकोट, चितवन, रामेछाप र काठमाडौंमा गरेका कार्यक्रमको **संक्षिप्त विवरण निम्नानुसार रहेको प्रतिवेदन मार्फत पेश गरेको** छः-

जिल्ला स्तरमा अभियान र कार्यक्रमको संयोजन शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई मार्फत गरेको थियो। तयारीको लागि शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाईको संयोजनमा स्थानीय तह शिक्षा शाखा प्रमुख, जिल्ला स्तरमा क्रियाशील संघ संस्था, वि.व्य.स.महासंघ, शिक्षक महासंघ प्रतिनिधिहरूको तयारी बैठक बसी उक्त बैठकले कार्यक्रम व्यवस्थापनको लागि आवश्यक स्रोत र जनशक्ति तथा सहभागी व्यवस्थापन र कार्यक्रमको मिति, स्थान र समय निर्धारण गरियो। उक्त कार्यक्रममा त्यस जिल्लाका प्रत्येक सामुदायिक विद्यालयको व्यवस्थापन समिति अध्यक्ष र प्रधानाध्यापकको सहभागिता गराउन शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाईले प्रत्येक गाउँपालिका तथा नगरपालिकालाई पत्राचार गरियो र

स्थानीय तहले विद्यालयहरूलाई पत्राचार गरेर प्रत्येक सामुदायिक विद्यालयको व्यवस्थापन समिति अध्यक्षहरू, सदस्यहरू र प्रधानाध्यापकहरूलाई सहभागी गरियो। जिल्ला स्तरको बैठकले सफल विद्यालयको कथामा आधारित दृश्य चित्र निर्माणको लागि विद्यालय र पत्रकार छनौट गरियो। टेलिभिजन पत्रकारमार्फत विद्यालय व्यवस्थापन समितिको अग्रसरतामा राम्रा भएका दुईवटा सामुदायिक विद्यालयको भिडियो डकुमेन्ट्री तयार गरेर प्रस्तुतीकरण गरियो।

१. शैक्षिक अन्तरक्रिया तथा उत्प्रेरणा कार्यक्रम, नुवाकोट

"हामी सुधारछौं हाम्रो विद्यालय" राष्ट्रिय अभियान अन्तर्गतको १ दिने 'शैक्षिक अन्तरक्रिया तथा उत्प्रेरणा कार्यक्रम' मिति २०८१ पौष २० गते शुक्रबार नुवाकोट आदर्श बहुमुखी क्याम्पस विदुर नुवाकोटमा आयोजना गरियो। यस कार्यक्रममा काभ्रेपलाञ्चोक जिल्लाको १२ वटै स्थानीय तहहरूबाट ३३९ वटा विद्यालयका व्यवस्थापन समिति अध्यक्ष सदस्य एवं प्रधानाध्यापकहरूले सहभागिता जनाएका थिए। कार्यक्रमको प्रमुख अतिथि वागमती प्रदेश सरकारका मुख्यमन्त्री माननीय बहादुर सिंह लामा तामाङले सार्वजनिक शिक्षा सुधारमा यो अभियानले महत्वपूर्ण भूमिका खेल्ने विचार व्यक्त गर्नुभयो। कार्यक्रममा विभिन्न स्थानीय तहका प्रमुखहरूको उपस्थिति र सहभागिता रहेको थियो। शिक्षक महासंघका केन्द्रीय उपाध्यक्ष पुष्पराज कुँवर, सामुदायिक विद्यालय व्यवस्थापन समिति महासंघका अध्यक्ष गुणराज मुक्तान, बागमती प्रदेश प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा एवं तालिम परिषद्का प्रमुख कार्यकारी निर्देशक डा. शान्ती लामा, मुख्यमन्त्रीज्यूका प्रमुख राजनीतिक सल्लाहकार विनोद शाह, सामुदायिक विद्यालय व्यवस्थापन समिति महासंघका महासचिव देवी खड्का, कोषाध्यक्ष सरस्वती रायमाझी लगायतले अतिथिको रुपमा कार्यक्रममा सहभागिता जनाउनु भएको थियो। कार्यक्रमको शुरुवातमा शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई, नुवाकोटका प्रमुख कुमार बस्नेतले सहभागीहरूलाई स्वागत गर्नुको साथै नुवाकोट जिल्लाको शैक्षिक समस्या र सवालहरू प्रस्तुत गर्नुभएको थियो। स्वागत पश्चात् विषयवस्तु माथि प्रकाश पार्दै सामुदायिक विद्यालय व्यवस्थापन समिति महासंघ केन्द्रीय अध्यक्ष गुणराज मुक्तानले विषय प्रवेश गराउनु भएको थियो। सामुदायिक विद्यालय सुधारको लागि कार्यक्रमको अतिथिदेखि सहभागी सबैजनाले "हामी सुधारछौं हाम्रो विद्यालय" भनेर सामूहिक रुपमा प्रतिज्ञा गरेका थिए। तत्पश्चात् नुवाकोट जिल्लाभरिका विद्याय व्यवस्थापन समिति र प्रधानाध्यापकको कुशल नेतृत्वका कारण अग्रस्थानमा रहन सफल २ सामुदायिक विद्यालयहरूको बारेमा भिडियो डकुमेन्ट्री प्रस्तुत गरिएको थियो। उक्त भिडियो डकुमेन्ट्रीहरूको प्रस्तुतिपछि सहजकर्ता पत्रकार भगवती तामाङले सहजीकरण गर्नुभएको थियो। तत्पश्चात् शिक्षाविद् एवं बागमती प्रदेशका प्रमुख सचिव डा. हरि प्रसाद लम्सालले आफ्नो प्रस्तुतिको क्रममा विद्यालय व्यवस्थापनका विभिन्न आयामहरूको चर्चा गर्नुभयो। त्यसै क्रममा सम्पूर्ण सहभागीहरूलाई आआफ्नो विद्यालयमा विद्यालय सुधारका मुख्य चुनौतीहरू के हुन् भनेर सानो चिटमा सोधिएको थियो र ती सवै प्रश्नहरूको जवाफ समेट्दै शिक्षाविद् प्रा. डा. विद्यानाथ कोइरालाले आफ्नो प्रस्तुति राख्नुभएको थियो। विद्यालय सुधारका लागि लगाउनुपर्ने आवश्यक उपायका बारेमा उहाँले लामो तर रोचक प्रस्तुति दिनु भएको थियो। त्यसैगरी विद्यालय शिक्षामा अभिभावकको सहभागिता बारेमा शिक्षाविद् एवं यु.एस.ए.आइ.डी.का टिम लिडर डा. आनन्द पौडेलको प्रस्तुतीकरण रहेको थियो। शिक्षाको स्थानीयकरण र सामुदायिकीकरणको साथमा विद्यालय सुधारको स्थानीय मोडलको बारेमा शिक्षा सुधार अभियान्ता अभिषेक घिमेरेले आफ्नो प्रस्तुति प्रस्तुत गर्नुभएको थियो। त्यसपछि कार्यक्रममा धन्यवाद ज्ञापन शिक्षा विकास निर्देशनालयका महानिर्देशक खुबिराम

अधिकारीले गर्नुभएको थियो। नेपाल शिक्षक महासंघको केन्द्रीय उपाध्यक्ष पुष्पराज कुँवरको संयोजकत्वमा रहेको घोषणापत्र तयारी समितिले कार्यक्रमको अन्तिममा नुवाकोट घोषणापत्र जारी गरिएकोमा सो घोषणापत्र कार्यान्वयनमा सबैले आफ्नो ठाउँबाट भूमिका खेल्ने प्रतिवद्धता जनाउनु भएको थियो। सामुदायिक विद्यालय व्यवस्थापन समिति महासंघका बागमती प्रदेश अध्यक्ष भाग्यश्री लामाले अध्यक्षता गर्नुभएको उक्त कार्यक्रम सोही महासंघका प्रदेश महासचिव श्याम मगरातीले सञ्चालन गर्नुभएको थियो।

२. शैक्षिक अन्तरक्रिया तथा उत्प्रेरणा कार्यक्रम, चितवन

"हामी सुधारौं हाम्रो विद्यालय" राष्ट्रिय अभियान अन्तर्गतको एक दिने शैक्षिक अन्तरक्रिया तथा उत्प्रेरणा कार्यक्रम मिति २०८१ फागुन ९ गते चितवन जिल्लाको भरतपुर महानगरपालिका वि.पि. कोइराला क्यान्सर अस्पतालको सभाहलमा सम्पन्न भयो। यस कार्यक्रममा चितवन जिल्लाकाें सबै स्थानीय तहहरूको ३०० सामुदायिक विद्यालयका विद्यालय व्यवस्थापन समिति अध्यक्ष एवं प्रधानाध्यापकहरूले सहभागिता जनाएका थिए। कार्यक्रम बागमती प्रदेश सरकारका सामाजिक विकास मन्त्री मा. हरिप्रभा खड्गी (श्रेष्ठ) को प्रमुख आतिथ्यतामा सम्पन्न भएको थियो। कार्यक्रम शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई चितवनले संयोजन गरेको थियो। चितवन जिल्लाको स्थानीय तहको शिक्षाशाखा प्रमुखहरूले कार्यक्रम सफल बनाउन आवश्यक सहजीकरण गरेका थिए। कार्यक्रममा स्थानीय तहको प्रमुख र शिक्षा शाखा प्रमुखहरूको समेत आतिथ्यता रहेको थियो। कार्यक्रमको शुरुवातमा सामुदायिक विद्यालय व्यवस्थापन समिति महासंघ नेपाल भरतपुर महानगर अध्यक्ष सुदिप सुवेदीले स्वागत मन्तव्य राखेका थिए।

प्रमुख अतिथि बागमती प्रदेश सरकारका सामाजिक विकास मन्त्री माननीय हरिप्रभा खड्गीले दीप प्रज्वलन गरेर काक्रमको समुद्घाटन गर्नुभएको थियो। कार्यक्रमको समुद्घाटन पश्चात् शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई प्रमुख विष्णु भट्टराईले चितवन जिल्लाको शैक्षिक समस्या र सवालहरूबारे प्रस्तुति गर्नुभएको थियो। त्यसपछि सामुदायिक विद्यालय व्यवस्थापन समिति महासंघ नेपालका केन्द्रिय अध्यक्ष गुणराज मुक्तानले विषय प्रवेश गराउनु भएको थियो। योसँगै सामुदायिक विद्यालय सुधारमा विद्यालय भित्रैबाट अगुवाइ गर्नुपर्ने निष्कर्ष सहित सबै जनाले उठेर छातीमा हात राखेर विद्यालय सुधारमा केही गर्ने संकल्पकासाथ "हामी सुधार्छौं हाम्रो विद्यालय" भनेर संकल्प गरेका थिए। प्रमुख अतिथि माननीय सामाजिक विकास मन्त्री हरिप्रभा खड्गीको व्यवस्तताले समुद्घाटन मन्तव्य राख्नुभयो। तत्पश्चात् तत्पश्चात् विव्यस अध्यक्ष र प्रधानाध्यापकको कुशल नेतृत्वका कारण अग्रस्थानमा रहन सफल २ सामुदायिक विद्यालयहरूको बारेमा तयार पारिएको भिडियो डकुमेन्ट्री प्रस्तुत गरिएको थियो। उक्त भिडियो डकुमेन्ट्रीहरूको प्रस्तुतिपछि भिडियोमा आधारित अन्तरक्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गरियो। अन्तरक्रिया कार्यक्रममा सहभागीहरूले प्रश्न, सुझाव र अनुभवहरू राखेका थिए। कार्यक्रममा शिक्षा विज्ञ प्रा. डा. विद्यानाथ कोइरालाले आफ्नो प्रस्तुति राख्नु भएको थियो। प्रा. डा. कोइरालाको प्रस्तुतीामा विद्यालय शिक्षा सुधारको उपाय र अभ्यासहरू केन्द्रबिन्दुमा रहेका थिए। विद्यालय सुधारका लागि लगाउनु पर्ने आवश्यक उपायका बारेमा उहाँले लामो तर रोचक प्रस्तुति दिनु भएको थियो। त्योभन्दा अघि विद्यालय शिक्षाको स्थानीयकरण र सामुदायिकीकरण विषयमा स्थानीय शासनविज्ञ सोमत घिमिरेले आफ्नो प्रस्तुति प्रस्तुत गर्नुभएको थियो। शिक्षाविद् एवं शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रका पूर्व महानिर्देशक दीपक शर्माले प्रधानाध्यापक र विद्यालय व्यवस्थापन समिति अध्यक्षको नेतृत्व शैलीका विषयमा आफ्नो निकै नै आकर्षक र उपयोगी प्रस्तुति राख्नुभएको थियो। अभिभावक परिचालन कसरी गर्ने भन्ने बारेमा नारायणी नमुना माध्यमिक विद्यालयको अनुभवमा आधारित प्रस्तुति गर्नुभएको थियो।

शिक्षाविद्हरुको प्रस्तुतिमा विद्यालय शिक्षाको सुधार कसरी गर्ने? विद्यालय व्यवस्थापन समितिको अध्यक्षको भूमिका र प्रधानाध्यापकहरुो भूमिका, नेतृत्व शैली र उपायहरूमा केन्द्रित भएको थियो। कार्यक्रमको अन्त्यमा सामुदायिक विद्यालय व्यवस्थापन समिति महासंघ नेपाल चितवन जिल्ला कार्यसमिति समेत घोषणा गरेका थिए।

३. शैक्षिक अन्तरक्रिया तथा उत्प्रेरणा कार्यक्रम, रामेछाप

सामुदायिक विद्यालय व्यवस्थापन समिति महासंघ नेपाल र नेपाल शिक्षक महासंघको अगुवाइमा सञ्चालन भएको "हामी सुधार्छौं हाम्रो विद्यालय" राष्ट्रिय अभियान अन्तर्गतको १ दिने शैक्षिक अन्तरक्रिया तथा उत्प्रेरणा कार्यक्रम रामेछाप जिल्लामा सम्पन्न भएको छ। मिति २०८२ जेठ ४ गते रामेछाप जिल्लाको सदरमुकाम मन्थलीको तीनलाल पार्कमा रहेको सभाहलमा सम्पन्न भयो। यस कार्यक्रममा रामेछाप जिल्लाका सबै स्थानीय तहहरूका करिब ३०० वटा सामुदायिक विद्यालयका विद्यालय व्यवस्थापन समिति अध्यक्ष एवं प्रधानाध्यापकहरूले सहभागिता जनाएका थिए। कार्यक्रम मन्थली नगरपालिकाका नगर प्रमुख लव श्रेष्ठको प्रमुख आतिथ्यतामा सम्पन्न भएको थियो। शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई रामेछापले संयोजन गरेको उक्त कार्यक्रममा रामेछाप जिल्लाको स्थानीय तहका शिक्षाशाखा प्रमुखहरूले कार्यक्रम सफल बनाउन आवश्यक सहजीकरण गरेका थिए। कार्यक्रममा लिखु तामाकोसी गाउँपालिकाका अध्यक्ष केशव महत र शिक्षा शाखा प्रमुखहरूको समेत

आतिथ्यता रहेको थियो। कार्यक्रमको शुरुवातमा स्वागत मन्तव्यको साथमा शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई रामेछापका इकाई प्रमुख नेत्र गजुरेलले रामेछाप जिल्लाको शैक्षिक समस्या र सवालहरूबारे प्रस्तुति गर्नुभएको थियो।

प्रमुख अतिथि मन्थली नगरपालिका नगर प्रमुख लव श्रेष्ठले दीप प्रज्वलन गरेर कार्यक्रमको समुद्‌घाटन गर्नुभएको थियो। कार्यक्रमको समुद्‌घाटन पश्चात् त्यसपछि सामुदायिक विद्यालय व्यवस्थापन समिति महासंघ नेपाल केन्द्रिय अध्यक्ष गुणराज मुक्तानले विषय प्रवेश गराउनु भएको थियो। योसँगै सामुदायिक विद्यालय सुधारमा विद्यालय भित्रैबाट अगुवाइ गर्नुपर्ने निष्कर्ष सहित सबैजनाले उठेर छातीमा हात राखेर विद्यालय सुधारमा केही गर्ने संकल्पकासाथ "हामी सुधार्छौं हाम्रो विद्यालय" भनेर संकल्प गरेका थिए। तत्पश्चात् रामेछाप जिल्लाका प्रमुख जिल्ला अधिकारी र कार्यक्रमको विशिष्ट अतिथि लिखु तामाकोशी गाउँपालिका अध्यक्ष केशव महतले शुभकामना मन्तव्य राखुभएको थियो। उद्‌घाटन सत्रमा प्रमुख अतिथि नगर प्रमुख लब श्रेष्ठले समुद्‌घाटन मन्तव्य राखुभयो। तत्पश्चात् विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष र प्रधानाध्यापकको कुशल नेतृत्वका कारण अग्रस्थानमा रहन सफल २ सामुदायिक विद्यालयहरूको बारेमा तयार पारिएको भिडियो डकुमेन्ट्री प्रस्तुत गरिएको थियो। रामेछाप जिल्लाका उत्कृष्ट विद्यालयहरू डहु मा.वि. र मन्थली मा.वि. का अनुभवहरू प्रधानाध्यापकद्वय दल बहादुर लामा र डा. टंक प्रसाद दहालले विद्यालय सफल बनाउँदाको अनुभवहरू प्रस्तुत गर्नुभएको थियो। प्रत्येक सहभागीलाई उपलब्ध गराएको नोटबुकमा आफ्नो विद्यालय सञ्चालनको क्रममा पाएका सफलता र भोगेका कठिनाइको बारेमा बुँदा टिपोट गर्न लगाएको थियो। संकलित बुँदाहरू शिक्षाविद्‌हरुले अध्ययन गरेर सहभागीको सफलता र समस्यामा आधारित भएर शिक्षाविज्ञ प्रा. डा. विद्यानाथ कोइरालाले आफ्नो प्रस्तुति राखुभएको थियो। प्रा. डा. कोइरालाको प्रस्तुतिमा सहभागीले उठाएका सवालहरू केन्द्रबिन्दुमा रहेका थिए। विद्यालय सुधारका लागि लगाउनुपर्ने आवश्यक उपायका बारेमा उहाँले लामो तर

रोचक प्रस्तुति दिनु भएको थियो। त्योभन्दा अघि विद्यालय शिक्षाको स्थानीयकरण र सामुदायिकीकरण विषयमा स्थानीय शासनविज्ञ सोमत घिमेरेले आफ्नो प्रस्तुति प्रस्तुत गर्नुभएको थियो। शिक्षाविद् डा. बलराम तिमल्सिनाले प्रधानाध्यापक र विद्यालय व्यवस्थापन समिति अध्यक्षको नेतृत्वशैलीका विषयमा आफ्नो निकै नै आकर्षक र उपयोगी प्रस्तुति राख्नुभएको थियो। शिक्षा विद्हरुको प्रस्तुतिमा विद्यालय शिक्षाको सुधार कसरी गर्ने? विद्यालय व्यवस्थापन समितिको अध्यक्षको भूमिका र प्रधानाध्यापकहरुो भूमिका, नेतृत्व शैली र उपायहरूमा केन्द्रित भएको थियो। कार्यक्रमको अन्त्यमा नेपाल शिक्षक महासंघ रामेछाप अध्यक्षा शंकर प्रसाद ढुंगेलले तयार गरेको घोषणा पत्र छलफलका लागि प्रस्तुत गर्नुभएको थियो भने छलफल पश्चात् अनुमोदन गरेको थियो। कार्यक्रमको अन्त्यमा सामुदायिक विद्यालय व्यवस्थापन समिति महासंघ नेपालको महासचिव देवी खड्काले धन्यवाद ज्ञापन गर्नुभएको थियो। सामुदायिक विद्यालय व्यवस्थापन समिति महासंघको बागमती प्रदेश उपाध्यक्ष कमल विक्रम कार्कीको अध्यक्षतामा सम्पन्न भएको थियो।

४. शैक्षिक अन्तरक्रिया तथा उत्प्रेरणा कार्यक्रम, काठमाडौं

"हामी सुधार्छौं हाम्रो विद्यालय" राष्ट्रिय अभियान अन्तर्गतको १ दिने 'शैक्षिक अन्तरक्रिया तथा उत्प्रेरणा कार्यक्रम' मिति २०८२ ज्येष्ठ १७ गते काठमाडौंमा सम्पन्न भएको छ। टोखा नगरपालिकाको सभाहलमा सम्पन्न कार्यक्रममममा काठमाडौं जिल्लाका सबै स्थानीय तहका सम्पूर्ण सामुदायिक विद्यालयका व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष, सदस्य एवम् प्रधानाध्यापकहरुले सहभागिता जनाएका थिए। उक्त कार्यक्रम नेपाल सरकारका शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्री माननीय रघुजी पन्तको प्रमुख आतिथ्यतामा सम्पन्न भएको थियो। शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई काठमाडौंको संयोजनमा भएका कार्यक्रममा विभिन्न स्थानीय तहका शिक्षा महाशाखा/शाखा प्रमुखहरूको उपस्थिति र सहभागिता रहेको थियो।

कार्यक्रममा टोखा नगरपालिका प्रमुख प्रकाश अधिकारी लगायतको आतिथ्यता रहेको थियो। कार्यक्रमको शुरुवातमा शिक्षा विकास समन्वय इकाई काठमाडौका प्रमुख समन्तमणी आचार्यले सहभागीहरूलाई शव्दको स्वागत गर्नुको साथै काठमाडौ जिल्लाको शैक्षिक समस्या र सवालहरू प्रस्तुत गर्नुभएको थियो। स्वागत पश्चात विषयवस्तु माथि प्रकाश पार्दै सामुदायिक विद्यालय व्यवस्थापन समिति महासंघ केन्द्रीय अध्यक्ष गुणराज मुक्तानले विषय प्रवेश गराउनु भएको थियो। सामुदायिक विद्यालय सुधारको लागि कार्यक्रमको अतिथि देखि सहभागी सबैजनाले हामी सुधार्छौं हाम्रो विद्यालय भनेर सामुहिक रुपमा प्रतिज्ञा गरेका थिए।

तत्पश्चात् नेपाल शिक्षक महासंघ काठमाडौं महानगर अध्यक्ष राजेन्द्र अधिकारीले शिक्षक महासंघको तर्फबाट शुभकामना मन्तव्यको साथमा विद्यालय सुधारमा शिक्षकको भूमिकाको बारेमा धारणा राख्नुभएको थियो। तत्पश्चात् काठमाडौ जिल्लाभरिका विव्यस र प्रधानाध्यापकको कुशल नेतृत्वका कारण अग्रस्थानमा रहन सफल २ वटा सामुदायिक विद्यालयहरूको बारेमा भिडियो डकुमेन्ट्री प्रस्तुत गरिएको थियो। शिक्षाविद् एवं नेपाल सरकारका सचिव डा. हरि प्रासद लम्सालले आफ्नो प्रस्तुतिको क्रममा विद्यालय व्यवस्थापनका विभिन्न आयामहरूको चर्चा गर्नुभयो। विद्यालयमा व्यवस्थापन समिति अध्यक्ष र प्रधानाध्यापकहरूले कस्तो कार्य गर्ने र नगर्ने भन्ने बारेमा उत्प्रेरणात्मक प्रस्तुति राख्नुभएको थियो। डा. लम्सालको प्रस्तुतिबाट सबै सहभागीहरू उत्साहित भएका थिए। त्यसै क्रममा सम्पूर्ण सहभागीहरूलाई आआफ्नो विद्यालयमा विद्यालय सुधारका सफलता र मूख्य चुनौतीहरू के हुन् भनेर सानो चिटमा सोधिएको थियो र ती सबै प्रश्नहरू प्रमुख अतिथि माननीय शिक्षा मन्त्री रघुजी पन्तज्यूले अध्ययन गर्नुभएको थियो। शिक्षा मन्त्रीसँगसँगै शिक्षाविज्ञ प्रा. डा. विद्यानाथ कोइरालाले पनि आफ्नो प्रस्तुतिको क्रममा सहभागीहरूले राख्नुभएको सवाललाई संबोधन गर्नुभएको थियो। विद्यालय सुधारका लागि लगाउनुपर्ने आवश्यक उपायका बारेमा उहाँले लामो तर रोचक प्रस्तुति दिनु भएको थियो। शिक्षाको सामुदायिकीकरणको साथमा विद्यालय सुधारको लागि अभिभावक र समुदायको साथ सहयोग र भूमिकाको बारेमा नेपाल सरकारका पूर्व सचिव एवं राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड अध्यक्ष शिक्षाविद् डा. महाश्रम शर्माले प्रस्तुति गर्नुभएको थियो। कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्री माननीय रघुजी पन्तले शिक्षक आन्दोलन र विद्यालय सुधारमा विव्यस र शिक्षकको भूमिकाको सन्दर्भा चर्चा गर्नुभएको थियो। कार्यक्रम सामुदायिक विद्यालय व्यवस्थापन समिति महासंघ नेपाल काठमाडौं अध्यक्ष शिव कुमार खनालको अध्यक्षतामा भएको थियो भने महासचिव देवी खड्काले कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुभएको थियो।

३.१० प्रदेशस्तरीय शैक्षिक प्रदर्शनी कार्यक्रम

आर्थिक वर्ष ०८१/८२ को वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम बमोजिम शिक्षा विकास निर्देशनालय बागमती प्रदेश हेटौंडाको आयोजनामा बागमती प्रदेशका १३ वटै जिल्लाको सहभागिता मिति २०८१/१०/१४ गते सञ्चालन भएको प्रदेशस्तरीय शैक्षिक प्रदर्शनी कार्यक्रममा तपसिलका विद्यालयहरू सहभागी भएका थिए।

कार्यक्रममा सहभागी विद्यालयहरूको नामावलीः

१. काठमाडौं -शिखरापुर मा.वि., दक्षिणकाली, काठमाडौं

२. भक्तपुर -आदर्श मा.वि., सानोठिमी, भक्तपुर

३. ललितपुर -विश्वमित्र मा.वि., महालक्ष्मी न.पा., ललितपुर

४. काभ्रेपलाञ्चोक -सेतिदेवी मा.वि., धुलिखेल न.पा., काभ्रेपलाञ्चोक

५. सिन्धुपाल्चोक -कृष्णरत्न गंगा मा.वि., चौतारासाँगाचोक गढि नपा, सिन्धुपाल्चोक

६. रामेछाप -मन्थली मा.वि., मन्थली न.पा., रामेछाप

७. दोलखा -निलकण्ठेश्वर मा.वि., गौरीशङ्कर गा.पा., दोलखा

८. सिन्धुली -नेत्रावती मा.वि., आपडाँडा, घ्याङ्लेख गा.पा., सिन्धुली

९. मकवानपर -कालिका मा.वि., नामटार, कैलाश गा.पा., मकवानपुर

१०. चितवन -सैनिक आवासीय मा.वि., खैरहनी न.पा., चितवन

११. धादिङ -पासाङचोक महादेव मा.वि., गंगाजमुना गा.पा., धादिङ

१२. नुवाकोट -क्षेत्रपाल मा.वि. लिखुतामाकोशी गा.पा., नुवाकोट

१३. रसुवा -इभरग्रिन इ. बोर्डिङ स्कुल, स्याफ्रुबेसी, रसुवा।

सिर्जनात्मक सोचको विकास गरी विद्यार्थीहरूलाई सिकाइमा खोज तथा अनुसन्धान गर्न अभिप्रेरित हुने उद्देश्यले आयोजना गरिएको शैक्षिक प्रदर्शनी कार्यक्रम जम्मा दुई चरणमा सञ्चालन गरिएको थियो। पहिलो चरणमा जिल्लास्तरमा सञ्चालन गरी दोस्रो चरणमा प्रदेशस्तरीय प्रतिस्पर्धामा सहभागी तपसिल बमोजिमका विद्यालयहरू मध्येबाट उत्कृष्ट सामग्री प्रदर्शन गर्ने तपसिलका चार विद्यालयहरूलाई सम्मान तथा पुरस्कार वितरण गरिएको थियोः

प्रथमः सेतीदेवी मा.वि., धुलिखेल न.पा., काभ्रेपलाञ्चोक

द्वितीयः सैनिक आवासीय महाविद्यालय, खैरहनी न.पा., चितवन

तृतीयः कृष्ण रत्नगंगा मा.वि., चौतारा साँगाचोकगढी न.पा., सिन्धुपाल्चोक

सान्त्वनाः पासाङचोक महादेव मा.वि., गंगाजमुना गा.पा., धादिङ

प्रथम, द्वितीय, तृतीय र सान्त्वना स्थान प्राप्त गर्ने विद्यालयलाई माननीय सामाजिक विकास मन्त्रीज्यूको समुपस्थितिमा प्रमाणपत्र सहित नगद पुरस्कार क्रमश रु ३०,०००/-, रु २५,०००/-, रु २०,०००/-, र रु १५,०००/- प्रदान गरिएको थियो।

३.११ ITEM Writing कार्यशाला

प्रदेशका विभिन्न स्थानीय तह अन्तर्गतका विद्यालयमा कार्यरत कक्षा ८ र १० मा अंग्रेजी गणित र विज्ञान विषय शिक्षण गरिरहेका शिक्षकहरूका लागि Item Writing सम्बन्धी कार्यशाला सञ्चालन गरिएको थियो| कक्षा ८ र १० मा अध्यापनरत शिक्षकहरूको सक्रिय सहभागितामा गणित, विज्ञान र अंग्रेजी विषयको Item Writing कार्यशाला सम्बन्धित विषयका विज्ञद्वारा सहजीकरण गरी सञ्चालन गरिएको थियो | विभिन्न स्थानीय तहबाट योभन्दा अघि यस प्रकारको तालिम नलिएका कक्षा ८ र १० मा अध्यापनरत शिक्षक छनोट गरी सम्बन्धित स्थानीय तहको सिफारसिमा तीन समूहमा उक्त कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको थियो।

मुख्य उपलब्धिहरू

- सम्बन्धित विषय(अंग्रेजी, गणित र विज्ञान) को पाठ्यक्रम प्रबोधीकरण भएको
- पाठ्यक्रम तथा विशिष्टीकरण तालिकाले निर्देशित गरे अनुसारको प्रश्नपत्र तथा उत्तरकुञ्जिका निर्माण गर्न सक्षम भएको
- कक्षा शिक्षणको क्रममा आइपरेका समस्याहरूको निरुपण भएको
- नवीनतम शिक्षण प्रविधि तथा शिक्षण सामग्रीको निर्माण सम्बन्धी समेत दक्षता हासिल भएको
- सम्बन्धित विषयमा सहभागी शिक्षकको क्षमता विकास भएको।

क) **गणित विषयमा सहभागी शिक्षकहरूको विवरण**

तालिका नं. ३.१६: सहभागी शिक्षकहरूको विवरण

क्र.सं.	कर्मचारीको नाम थर	पद	विद्यालय	कैफियत
१	दिनेश माझी	मा.शि./तृतीय	जनता मा.वि., फापरबारी	
२	भुमिराज अधिकारी	मा.शि./तृतीय	मा.वि., अमलो, घ्याङलेख	
३	सबिना वाईवा	मा.शि./तृतीय	ज्ञादा मा.वि., हेटौंडा	
४	माधव कुमार भुजेल	नि.मा/तृतीय	पञ्चकन्या मा.वि., भिमफेदी	
५	दिनेश चौधरी	मा.शि.	जनहित मा.वि., बोटनी, सिन्धुली	
६	लक्ष्मी सुन्दर सुवाल	मा.शि.	चतुर्मुखी मा.वि., कालिका, चितवन	
७	संगित कुमारी पुडासैनी	मा.शि./तृतीय	श्री सिद्यार्थ मा.वि., हेटौंडा	
८	दीपेश देवकोटा	मा.शि./तृतीय	श्री प्रभात मा.वि., बकैया	

क्र.सं.	कर्मचारीको नाम थर	पद	विद्यालय	कैफियत
९	विश्व मोक्तान	मा.शि./तृतीय	श्री कालिका मा.वि.	
१०	चोलिन्द्र प्रसाद कट्टेल	मा.शि./तृतीय	श्री कालिका मा.वि., इन्द्रसरोवर	
११	गोविन्द सिखंडा	मा.शि./तृतीय	राष्ट्रिय मा.वि., सुनाचुरी	
१२	राम निहोरा राउत	नि.मा.शि.	श्री कुशेश्वर मा.वि.	
१३	रामबाबु थमला	मा.शि./तृतीय	आदर्श मा.वि., भरतपुर	
१४	पुष्पलाल बराल	मा.शि./तृतीय	श्री प्रगतीशिल मा.वि., सिन्धुली	
१५	सविन तिवारी	मा.शि./तृतीय	जनकल्याण मा.वि.	
१६	कृष्ण प्रसाद दुवाडी	नि.शि./तृतीय	जनजीवन मा.वि., खैरहनी चितवन	
१७	सन्तोष बस्नेत	मा.शि./तृतीय	जनजागण मा.वि., हर्षाही	
१८	राज कुमार कंडेल	मा.शि./तृतीय	नारायण नमुना मा.वि., चितवन	
१९	राजेन्द्र सिंखडा	मा.शि./तृतीय	बुद्धशान्ति मा.वि., चितवन	
२०	वासु प्र.अधिकारी	नि.मा.शि./तृतीय	भानु मा.वि.	
२१	मान बहादुर घलान	मा.शि./तृतीय	श्री मा.वि., तिनपाटन, सिन्धुली	
२२	दिपक अधिकारी	मा.शि./द्वितीय	आधुनिक राष्ट्रिय मा.वि.	

ख) वागीश्वरी कलेज, भक्तपुरमा आयोजित अंग्रेजी विषयको ITEM Writing **कार्यशालामा सहभागीको विवरण**

तालिका नं. ३.१७: सहभागी शिक्षकहरूको विवरण

क्र.सं.	कर्मचारीको नाम थर	पद	कार्यालय	कैफियत
१	खुबिराम अधिकारी	महानिर्देशक	शिक्षा विकास निर्देशनालय	
२	समिर दुलाल	ह.स.चा.	सामाजिक विकास मन्त्रालय	
३	जयकुमार यादव	प्रा.स.	शिक्षा विकास निर्देशनालय	
४	अर्चना सुवाल	शिक्षक	वागीश्वरी मा.वि.	
५	राकेश भट्ट	शिक्षक	श्री शारदा मा.वि., ठोसे, रामेछाप	
६	रमेश प्रसाद भट्ट	शिक्षक	श्री भारती मा.वि., खाँडादेवी -८, रामेछाप	
७	मोती लाल लामा	शिक्षक	श्री रुद्राक्षेश्वर मा.वि.	
८	हेमान्त बहादुर बोहरा	शिक्षक	श्री चण्डेश्वरी मा.वि., उमाकुण्ड -४, रामेछाप	
९	पद्म शंकर सुनावार	शिक्षक	कुशेश्वर मा.वि., सिन्धुली	
१०	बन्धु कुमार कर्ण	शिक्षक	श्री कौशिका मा.वि., गोलन्जोर,	

क्र.सं.	कर्मचारीको नाम थर	पद	कार्यालय	कैफियत
			ग्वाल्टार	
११	अम्मर बहादुर थिङ	शिक्षक	श्री डहु मा.वि., रामेछाप	
१२	श्याम सुन्दर यादव	शिक्षक	श्री हलेश्वर मा.वि., गौरीशंकर -५, दोलखा	
१३	सीताराम दहाल	शिक्षक	हनुमन्तेश्वर मा.वि., दोलखा	
१४	भरत मुखिया	शिक्षक	कालिका मा.वि., दोलखा	
१५	ऋखिराम शर्मा	शिक्षक	कालिनाग मा.वि., सुनाखरी	
१६	उपेन्द्र बुढाथोकी	शिक्षक	शान्ति आदर्श मा.वि., दोलखा	
१७	सुझाव थापा मगर	शिक्षक	गौरीशंकर मा.वि., रामेछाप	
१८	पार्वती अर्याल	शिक्षक	कालिका हिमालय मा.वि.	
१९	धनकुमार श्रेष्ठ	शिक्षक	वागीश्वरी कलेज	

ग) विज्ञान विषयको आइटम राइटिङ कार्यक्रममा सहभागी

तालिका नं. ३.१८: सहभागी शिक्षकहरूको विवरण

क्र.सं.	कर्मचारीको नाम थर	पद	कार्यालय	कैफियत
१	मिना श्रेष्ठ	सहजकर्ता	मंगलादेवी मा.वि.	
२	शारदा कु.मैनाली	निर्देशक	शि.वि.नि., हेटौंडा	
३	विष्णु ज्ञवाली	संयोजक	ज्ञानोदय मा.वि.	
४	पवित्रा तिमिल्सैन	अ.सातौं	शि.वि.नि., हेटौंडा	
५	सीताराम खड्का	प्रा.स.	शि.वि.नि., हेटौंडा	
६	मिसन भण्डारी	मा.शि.	ज्ञानोदय मा.वि.	
७	कृष्णा श्रेष्ठ	मा.शि.	ज्ञानोदय मा.वि.	
८	सम्झना पाण्डे	मा.शि.	महेन्द्र महेशदेव मा.वि., नुवाकोट	
९	भगवती गैरे	मा.शि.	मण्डली मा.वि.	
१०	बबिता घिमिरे	मा.शि.	ओखरपौवा मा.वि., ककनी, नुवाकोट	
११	परीक्षा गौतम	मा.शि.	बुद्ध किमालय मा.वि., चौंरीदेउराली -३, काभ्रेपलाञ्चोक	
१२	हिमाल पंगेनी	मा.शि.	सिद्धेश्वर मा.वि., सिद्धलेक -२, धादिङ	
१३	नवराज अधिकारी	मा.शि.	आदर्श मा.वि., गजुरी -१, धादिङ	
१४	मणिन्द्र रञ्जन खनाल	मा.शि.	पार्वती मा.वि., बेथानचोक गा.पा. -२, काभ्रेपलाञ्चोक	
१५	कुमार प्रधान	नि.मा.शि.	कौकेश्वरी मा.वि., दुप्चेश्वर -३, नुवाकोट	

क्र.सं.	कर्मचारीको नाम थर	पद	कार्यालय	कैफियत
१६	रामकृष्ण तिवारी	मा.शि.	वच्छला मा.वि., खनियावास	
१७	वेगम गिरी	मा.शि.	मंगलादेवी मा.वि., नेत्रावती, धादिङ	
१८	विष्णु प्र.नेपाल	मा.शि.	किराञ्चोक काकिंडा मा.वि., गल्छी -४, धादिङ	
१९	बाल कृष्ण सापकोटा	मा.शि.	श्री इन्द्रयणी मा.वि., पञ्चकन्या -१, नुवाकोट	
२०	निरज श्रेष्ठ	मा.शि.	श्री पिपलटार मा.वि., तार्केश्वर -२, नुवाकोट	
२१	हरिहर खतिवडा	मा.शि.	श्री भुटनदेवी मा.वि., शिवपुरी, नुवाकोट	
२२	जितेन्द्र महर्जन	मा.शि.	सरस्वती मा.वि., नीलकण्ठ न.पा. -१४, धादिङ	
२३	मेघ विलास ढकाल	मा.शि.	महेश धर्म मा.वि., धुनिबेसी -३, धादिङ	
२४	इश्वर कुमार बराकोटी	मा.शि.	महाङकालेश्वरी मा.वि, थाक्रे -३, धादिङ	
२५	किसोर सिजापती	मा.शि.	महेन्द्रदय मा.वि., त्रिपुरासुन्दरी -३, धादिङ	
२६	विष्णु न्यौपाने	मा.शि	रोशी मा.वि., रोशी गा.पा. -३, काभ्रेपलाञ्चोक	
२७	रमेश अधिकारी	मा.शि.	बेलकोटगढी -७, नुवाकोट	
२८	मित्र लाल तामाङ	नि.मा.शि.	मुक्राम देवी मा.वि., रुविभ्याली -४, धादिङ	
२९	निराजन श्रेष्ठ	नि.मा.शि.	कालिका मा.वि., कटुञ्जे -२, सुर्यगढी, नुवाकोट	
३०	त्रिपेश्वर चौधरी	नि.मा.शि.	श्री भुमेदेवी मा.वि., म्यागङ, नुवाकोट	
३१	अनिता साहि	मा.शि.	सरस्वती निकेतन मा.वि., काठमाडौं	
३२	प्रकाश काफ्ले	मा.शि.	ज्ञानोदय मा.वि.	
३३	शुशिल तामाङ	शिक्षक	ज्ञानोदय मा.वि.	
३४	अम्बिका सिलवाल	मा.शि.	चन्द्रोदय मा.वि., वेनिघाट, रोराङ	

१.१२ शिक्षण सिकाइ अनुदान

सामुदायिक विद्यालयको गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि प्रदेश सरकारले विगत वर्षहरूदेखि शून्य दरबन्दी भएका माध्यमिक विद्यालयहरूमा एक जना माध्यमिक तह (कक्षा ९-१०) को अनुदान सहयोग गर्दै आएको छ। आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा माध्यमिक तह (कक्षा ११-१२) मा शून्य दरबन्दी भएका तपसिल बमोजिमका विद्यालयहरूमा एकएक जनाको लागि शिक्षण सिकाइ अनुदान उपलब्ध गराउने व्यवस्था भएको छ।

तालिका नं. ३.१९: विद्यालय र शिक्षकको विवरण

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	जिल्ला	स्थानीय तह
१	थाङपाल भ्याली मा.वि.	सिन्धुपाल्चोक	पाँचपोखरी थाङपाल
२	पोक्र मा.वि.	काभ्रेपलाञ्चोक	रोशी गा.पा.
३	हिराथुम्की मा.वि.	सिन्धुली	तीनपाटन गा.पा.

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	जिल्ला	स्थानीय तह
४	गणेश मा.वि.	काभ्रेपलाञ्चोक	रोशी गा.पा.
५	सानु किम्ताङ मा.वि.	नुवाकोट	म्यागङ गा.पा.
६	प्रभात मा.वि.	काठमाडौं	चन्द्रागिरी नपा
७	बलम्बु मा.वि.	काठमाडौं	चन्द्रागिरी नपा
८	कंकाली मा.वि.	काठमाडौं	चन्द्रागिरी नपा
९	घुसेल मा.वि.	ललितपुर	बागमती गा.पा.
१०	बागेश्वरी मा.वि.	मकवानपुर	थाहा न.पा.

१.१३ STEAM सिकाइ सामग्री निर्माणका लागि प्रतिभा पहिचान कार्यक्रम

माध्यमिक तह (कक्षा ११-१२) तह विद्यार्थीबिच अध्ययनरत विद्यार्थीहरूमा सिर्जनशीलता, खोज, अनुसन्धान, नवप्रवर्तन र व्यवसायिकतालाई प्रवर्धन गर्न र विद्यालयतहदेखि नै विद्यार्थीमा विज्ञान, प्रविधि, इन्जिनियरिङ, कला र गणितको क्षेत्रमा नवप्रवर्तन, अनुसन्धान एवम् आविष्कार प्रति रुचिको विकास गर्न, विद्यालयतहका विद्यार्थीबिच विज्ञान, प्रविधि, इन्जिनियरिङ, कला, गणित (STEAM) विषयसम्बन्धी प्रतिस्पर्धात्मक कार्यकम सञ्चालन गर्न शिक्षा विकास निर्देशनालय बागमती प्रदेश हेटौंडाले सार्वजानिक सूचना प्रकाशन गरी प्रदेश अन्तर्गतका माध्यमिक विद्यालयस्तरीय सामग्री निर्माण प्रतियोगिता सञ्चालन गर्न सूचना प्रकाशन गरी प्रस्ताव माग गरिएको थियो। थप सूचना समेतबाट पनि तपसिलका जम्मा दुई विद्यालयका ६ जना विद्यार्थीहरूको आवेदन प्राप्त भएको थियो।

क) श्री सरस्वती निकेतन मा.वि. ब्रम्हटोल काठमाडौंबाट सहभागी हुने विद्यार्थीहरूः

- सुष्मा श्रेष्ठ
- रीजिका शाही
- अमरमनी चौधरी

ख) श्री जनक मा.वि., नमोबुद्ध, काभ्रेपलाञ्चोकबाट सहभागी हुने विद्यार्थीहरूः

- सरीता तामाङ
- भुवनेश्वरी गौतम
- प्रत्युष तिम्सिना

उल्लेखित विद्यालयहरूलाई स्टिम सिकाइ सामग्री (STEAM Learning Materials) निर्माण विषयमा विद्यालयस्तरीय प्रतियोगितात्मक कार्यक्रम सञ्चालनसम्बन्धी कार्यविधि, २०८१ बमोजिम गठित) छनोट तथा सिफारिस समितिले पहिलो पेस हुन आएका निवेदन सहितका कागजात एवम् भौतिक वा अभौतिक वस्तुका सम्बन्धमा यकीन तथा अध्ययन गरी र सामाग्री निर्माणको अवधारणात्मक प्रस्तुतिका आधारमा दोस्रो चरणको लागि छनोट गरी उल्लेखित दुई वटै विद्यालयहरूलाई निर्देशनालयमा समक्ष सिफारिस गरेको थियो। निर्देशनालयले १५ दिनभित्र सामग्री निर्माण गर्ने अवधि तोकी दोस्रो चरणको प्रस्तुतिकरण तथा मूल्याङ्कनका लागि असार १५ गते गरिको थियो। स्टिम सिकाइ सामग्री (STEAM Learning Materials) निर्माण विषयमा विद्यालयस्तरीय प्रतियोगितात्मक कार्यक्रम सञ्चालनसम्बन्धी कार्यविधि, २०८१ बमोजिम (३) उपदफा (१) र (२) बमोजिम सूचना प्रकाशनमा तीन वा सोभन्दा कम निवेदन मात्र प्राप्त भएको खण्डमा प्रथम, द्वितीय तथा तृतीय वापत पाउने रकम उपलब्ध हुने छैन भनी उल्लेख भएबमोजिम मूल्याङ्कनकर्ताको सिफारिसमा आधारमा दुवै विद्यालयहरूलाई कदर पत्र सहित तपसिल बमोजिम पुरस्कार र सामाग्री निर्माणमा लागत रकम प्रदान गरिएको थियो:-

तालिका नं. ३.२०: विद्यालयहरूको विवरण

क्र.सं.	विद्यालयको नाम र ठेगाना	सामग्री निर्माणको लागत रु	सहभागिता/सान्त्वना रकम रु
१	श्री सरस्वती निकेतन मा.वि., काठमाडौं	१९०००	५०००
२	श्री जनक मा.वि., काभ्रेपलाञ्चोक	२००००	५०००

३.१४ एकीकृत शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणाली

प्रदेशको विद्यालय तहको शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणालीलाई थप व्यवस्थित गर्न प्रदेश भित्रका ११९ स्थानीय तह र १३ वटै शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइहरूको सहभागितामा शिक्षा तालिम केन्द्र, धुलिखेलमा चार समूहमा दुई दिवसीय कार्याशाला सञ्चालन गरी IEMIS सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि गरिएको थियो। कार्याशालामा शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रका अधिकृतहरूबाट सहजीकरण गर्ने गरी तीन तहको सहभागितामा कार्याशाला सञ्चालन गरिएको थियो। स्थानीय तहमा इमिस सञ्चालन तथा व्यवस्थापनमा आइपरेका समस्याहरूमा विस्तृतरुपमा छलफल गरी समाधन गर्ने प्रयास गरिएको थियो।

शिक्षा विकास निर्देशनालयले शैक्षिक सत्र २०८१ को प्रदेशको IEMIS प्रतिवेदन तयार गरी प्रकाशन गरेको छ। जसबाट यस क्षेत्रमा कार्यरत एवम् शुभेच्छुक सरोकारवाहरूलाई प्रदेशको शैक्षिक सूचकको जानकारी लिन र नीति तथा योजना तर्जुमाकारहरूलाई कार्यक्रम एवम् रणनीति तय गर्न सहज हुनेछ।

३.१५ अन्य कार्यक्रम

आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा यस निर्देशनालयबाट देहाय अनुसारको कार्यक्रमहरू सम्पादन गरिएको थियोः

- आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा निर्देशनालयको भवन निर्माणको लागि बहुवर्षीय आयोजनाको रुपमा निर्माण कार्य शुरु गरिएको छ। उक्त भवन निर्माणको कार्य आर्थिक वर्ष २०८२/८३ मा सम्पन्न हुने गरी व्यवस्था गरिएको
- निर्देशनालयबाट विगतमा सञ्चालन भएका कार्यक्रमहरूको प्रभावकारिताको अवस्थाको पहिचान गर्न अनुसन्धानमूलक कार्य गरिएको थियो। जस अनुसार प्रदेश सरकारले छनोट गरी सहयोग गरेका १९ नमुना विद्यालयहरूको अध्ययन गरिएको थियो।
- निर्देशनालयबाट विगतमा सञ्चालन भएका प्रमुख कार्यक्रमहरू समेटी डकुमेन्ट्रीको विकास गरिएको
- निर्देशनालयको वेवसाइटलाई व्यवस्थितरुपमा सञ्चालन गरिएको
- बुलेटिन, अभिलेख पुस्तिका र वार्षिक स्थिति प्रतिवेदन विकास र प्रकाशन गरिएको
- प्रदेशको शैक्षिक गुणस्तरको मापदण्डको मस्यौदा विकास गरिएको। प्रस्तावित गुणस्तर मापदण्ड सरोकरावालाहरूसँग छलफल तथा अन्तरक्रिया गरी प्राप्त पृष्ठपोषणका आधारमा मापदण्डलाई अन्तिम रूप प्रदन गरिनेछ।
- निर्देशनालयबाट वार्षिक कार्यक्रममा स्वीकृत निम्नानुसारका संघ स्थाहरूसँग प्रस्तावको आधारमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न अनुदान उपलब्ध गराइ कार्य सम्पन्न गरिएको थियो।

तालिका नं. ३.१६: सङ्घ संस्थाहरूको विवरण

क्र.सं.	संस्थाको विवरण	अनुदान	जिल्ला
१	सिन्धुली सामुदायिक प्राविधिक शिक्षालय, कमलामाई	पुँजीगत अनुदान	सिन्धुली
२	सीताराम संस्कृत मा.वि. देवघाट भरतपुर	ई-पुस्तकालय	चितवन
३	शहिद स्मृति आवासीय मा.वि., जिरी	विपद् प्रभावित	दोलखा
४	प्रदेश स्काउट हेटौंडा	विद्यार्थी केन्द्रित स्काउट	मकवानपुर
५	पूर्व कर्मचारी परिषद हेटौंडा	फर्निचर व्यवस्थापन	मकवानपुर

उपर्युक्त अनुसार प्रस्तुत गरिएका प्रमुख कार्यक्रमहरूको कार्यसम्पादनको क्रममा निर्देशनालयलबाट विभिन्न निकायहरूसँग समन्वय र सहकार्य गरिएको थियो। यसैगरी निर्देशनालयमा कार्यरत जनशक्तिको सामूहिक प्रयास र प्रतिबद्धताबाट नै कार्य सम्पादन कार्य सहज र प्रभावकारी हुन सकेको हो।

परिच्छेद चार

माध्यमिक शिक्षा परीक्षा

४.१ माध्यमिक शिक्षा परीक्षा

निर्देशनालयबाट सम्पादन हुने विविध कार्यहरू मध्ये माध्यमिक शिक्षा परीक्षा एक प्रमुख कार्य जिम्मेवारी हो। आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा माध्यमिक शिक्षा परीक्षा अन्तर्गत २०८० सालको ग्रेड वृद्धि परीक्षा २०८१ सालको साउनमा र माध्यमिक शिक्षा परीक्षा २०८१ साल चैत्रमा सञ्चालन गरिएको थियो। २०८१ सालको SEE परीक्षाका लागि परीक्षा केन्द्र निर्धारण र व्यवस्थापन शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाईहरूसँगको समन्वयमा सम्पन्न गरिएको थियो। २०८१ साल चैत्र ७ गतेदेखि १९ गतेसम्म (विहान ८ बजेदेखि ११ बजे) सञ्चालन हुने नियमित तथा ग्रेडवृद्धि तर्फको माध्यमिक शिक्षा परीक्षा (SEE) मा यस प्रदेशबाट कुल १ लाख ८ हजार २ सय ६५ जना विद्यार्थीहरू सहभागी हुनेछन्। जस मध्ये छात्रा ५२ हजार ४ सय ९० जना, छात्र ५५ हजार ७ सय ७३ र अन्य २ जना रहेका छन्। यस प्रदेशका १३ जिल्लामा ४ सय ३८ परीक्षा केन्द्रहरूको व्यवस्था गरी परीक्षा सञ्चालन हुने व्यवस्था गरिएको छ।

परीक्षालाई मर्यादित, भयरहित, अनुशासित तथा शान्तिपूर्ण वातावरणमा सञ्चालन गर्नका लागि सम्वन्धित जिल्लाको जिल्ला परीक्षा समन्वय समितिबाट केन्द्राध्यक्ष नियुक्त भई सम्बन्धित केन्द्रको कार्य प्रारम्भ गरिसकेको अवस्था छ। सबै परीक्षा केन्द्रमा प्रश्नपत्र र उत्तरपुस्तिका पुगिसेकको छ। परीक्षालई व्यवस्थित रुपमा सञ्चालन गर्न प्रदेश भरमा ४ सय ३८ जना केन्द्राध्यक्ष, ८ सय २८ जना सहायक केन्द्राध्यक्ष, ५ हजार ४ सय ५ जना नीरिक्षक, १ हजार ९१ जना परीक्षा सहायक, २ हजार १ सय ५३ जना कार्यालय सहयोगी सहित ९ हजार ९ सय १५ जना प्रशासनिक जनशक्ति परिचालन गरिएको छ। यसैगरी जिल्ला परीक्षा समन्वय समिति मार्फत सुरक्षा व्यवस्था लगायत अन्य आवश्यक व्यवस्था मिलाइएको छ।

तालिका नं. ४.१: प्रदेशको एस.ई.ई. परीक्षार्थी विवरण

बागमती प्रदेशको एस.ई.ई. परीक्षार्थी विवरण २०८१						परीक्षा केन्द्र
क्र.सं.	जिल्ला	छात्रा	छात्र	अन्य	जम्मा	
१	भक्तपुर	३१४८	३४४६		६५९४	२५
२	चितवन	६०४५	६४१५		१२४६०	४२
३	धादिङ	२९०७	२५५७		५४६४	२४

४	दोलखा	१४७९	१३५४		२८३३	१७
५	काठमाडौं	१७६०७	२१७७४	१	३९३८२	१३६
६	काभ्रेपलाञ्चोक	३१७६	३२२१		६३९७	३४
७	ललितपुर	५१६३	५४३६		१०५९९	४०
८	मकवानपुर	३९७०	३५११		७४८१	२८
९	नुवाकोट	२४७१	२१४२	१	४६१४	२१
१०	रामेछाप	१४६९	१२३५		२७०४	१९
११	रसुवा	२९७	२३६		५३३	६
१२	सिन्धुली	२९६८	२८१३		५७८१	२७
१३	सिन्धुपाल्चोक	१७९०	१६३३		३४२३	१९
जम्मा		**५२४९०**	**५५७७३**	**२**	**१०८२६५**	**४३८**

परीक्षालाई व्यवस्थित, अनुशासित मर्यादित र शान्तिपूर्ण रुपमा सञ्चालन गरी परिक्षार्थीहरूको लागि भयरहित एवम् मर्यादित वातावरणको सुनिश्चचतता गर्न स्थानीय प्रशासन, स्थानीय तह, संचारकर्मी, शिक्षकका पेशागत समुदाय, विद्यालय व्यवस्थापन समिति, अभिभावक, शिक्षक, विद्यार्थीलगायत सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूलाई प्रदेश परिक्षा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समिति हार्दिक अनुरोध गर्दछ।

४.२ अनुगमन गरिएको परीक्षा केन्द्रहरू

परिक्षालाई व्यवस्थित, अनुशासित मर्यादित र शान्तिपूर्ण रुपमा सञ्चालन गरी परिक्षार्थीहरूको लागि भयरहित एवम् मर्यादित वातावरणको सुनिश्चितता गर्न विभिन्न तहबाट अनुगमन तथा निरीक्षण भएको थियो। शिक्षा विकास निर्देशनालयका महानिर्देशकबाट तपसिल बमोजिम अनुगमन भएको थियो।

तालिका नं. ४.१: अनुगमन गरिएका एस.ई.ई. परीक्षा केन्द्रको विवरण

क्र.सं.	जिल्ला	परीक्षा केन्द्र	अनुगमन मिति	कैफियत
१	मकवानपुर	१. श्री महेन्द्र मा.वि. बकैया २. श्री बुद्ध मा.वि. बकैया ३. श्री जनतामा.वि. फापरवारी बागमती ४. श्री ज्ञानदा मा.वि. हेटौडा ५. श्रीसोलिड्यारीटी इन्टरनेशनल हेटौंडा ६. श्री महेन्द्र किरण मा.वि. बसामडी ७. श्री बाल ज्योती मा.वि. पिप्ले	२०८१/१२/०७ २०८१/१२/१३ २०८१/१२/१५	
२	सिन्धुली	१. श्री जनता मा.वि. हरिहरपुरगढी	२०८१/१२/०७	
३	चितवन	१. श्री नेपाल मा.वि. टाँडी रत्ननगर	२०८१/१२/०८	

क्र.सं.	जिल्ला	परीक्षा केन्द्र	अनुगमन मिति	कैफियत
		२. श्री बुद्ध शान्ति मा.वि. रासी		
४	भक्तपुर	१. श्री बागेश्वरी मा.वि. भक्तपुर २. श्री सरस्वती विद्या गृह मा.वि.	२०८१/१२/१०	
५	ललितपुर	१. श्री नमूनामच्छिन्द्र मा.वि., लगनखेल २. श्री महालक्ष्मी मा.वि., नखिपोट	२०८१/१२/१०	
६	काठमाडौं	१. श्री कोटेश्वर सरस्वती मा.वि. २. श्री केएमसी, बानेश्वर ३. श्री कामना इन्टरनेश्नल एकेडमी, स्वम्भू ४. श्री सिद्धार्थ वनस्थली इन्स्टिच्युट ५. श्री श्री गिताञ्जली मा.वि., नयाँबजार ६. श्री सुप्रिम स्कुल, सामाखुशी ७. श्री नवोदित मा.वि., सामाखुशी ८. श्री महर्षी मा.वि., सामाखुशी	२०८१/१२/१० २०८१/१२/१२	
७	रामेछाप	१. श्री मन्थली मा.वि., मन्थली (तीन वटा केन्द्र) २. श्री मन्थली क्याम्पस, मन्थली ३. श्री नागकन्या मा.वि., मन्थली ४. श्री तामाकोशी मा.वि., खिम्ती	२०८१/१२/१४	
८	दोलखा	१. श्री सिताराम मा.वि., जफे, दोलखा	२०८१/१२/१४	
जम्मा		परीक्षा केन्द्रः ३१		

४.३ परीक्षा सञ्चालनको क्रममा देखिएको सबल पक्ष

माध्यमिक शिक्षा परीक्षा, २०८१ को अनुगमनका क्रममा देखिएका सबल पक्ष निम्नानुसार रहेका छन्ः-

- सबैजसो परीक्षा केन्द्रहरूमा परीक्षा मर्यादित वातावरणमा सञ्चालन भएको
- परीक्षा केन्द्रको बाहिरी वातावरण शान्तिपूर्ण एवम् कुनै भिडभाड नरहेको
- परीक्षामा खटिएका केन्द्राध्यक्ष सहितको सबै टीम सक्रिय र इमानदार रहको
- परीक्षा केन्द्रभित्र कुनै अमर्यादित क्रियाकालप नरहेको
- अनुगमनको नाममा धेरै भिड नरहेको
- प्राय सबैजसो परीक्षा केन्द्रहरूमा विद्यालय नर्सको उपस्थिति रहेको
- सम्बन्धित संस्थाको प्रुमख वा प्रधानाध्यापहरू नै केन्द्राध्यक्ष रहेका
- होम सेन्टर नरहेको।

४.४ सुधार गर्नुपर्ने पक्ष

परीक्षालाई थप व्यवस्थित बनाउन गर्नुपर्ने कार्यहरू निम्नानुसार हेको देखिन्छः

- परीक्षा केन्द्रमा भौतिक पूर्वाधार डेस्क बेञ्चको व्यवस्था गरिनु पर्ने
- कतिपय केन्द्रमा एउटै विद्यालयका विद्यार्थीहरू धेरै हुँदा सिट व्यवस्थापनामा एकरुपता हुन नसकेकोले परीक्षा केन्द्र निर्धारण गर्दा ध्यान दिनुपर्ने
- उत्तर पुस्तिका र प्रश्नपत्र ढुवानीमा थप सहजीकरण गर्नुपर्ने।

माध्यमिक शिक्षा परीक्षा, २०८१ बागमती प्रदेशमा समग्रमा शान्तिपूर्ण र मयार्दित रुपमा सञ्चालन भई सम्पन्न हुने क्रममा रहेको। परीक्षालाई आगामी दिनमा अझ व्यवस्थित र मर्यादित बनाउन परीक्षा बोर्ड, निर्देशनालय र शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई, स्थानीय तह र विद्यालयको एकीकृत प्रयास हुनु पर्दछ। यसैगरी निर्देशनालयबाट अभिलेख बमोजिम बागमती प्रदेश भित्रका एस.ई.ई. परीक्षाका प्रमाणपत्रहरूको प्रतिलिपि प्रदान गर्ने कार्य गरिएको थियो। माध्यमिक शिक्षा परीक्षाको उत्तरपुस्तिका परीक्षणका लागि यस प्रेदश भित्र १२ वटा परीक्षण केन्द्रको व्यवस्था गरी परीक्षण सम्परीक्षण गरिएको थियो। तीमध्ये एउटा परीक्षण केन्द्र शिक्षा विकास निर्देशनालयमा रहेको थियो। निर्देशनालयबाट समयमा कार्य सम्पन्न गरी उत्तरपुस्तिकाहरू राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड (कक्षा १०), सानोठिमीमा पठाइएको थियो।

परिच्छेद पाँच
शिक्षक बढुवा सम्बन्धी कार्य

५.१ शिक्षक व्यवस्थापन

शिक्षक सेवा आयोग नियमावली २०५७ ले सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत शिक्षहरूको बढुवाको व्यवस्था गरेको छ। आन्तरिक प्रतियोगिता, कार्य सम्पादनमा आधारित बढुवा र विशेष बढुवाको व्यवस्था नियमावली गरेको छ। उक्त व्यवस्था अनुरुप कार्य सम्पादनमा आधारित ७५ प्रतिशत अन्तर्गत हुने बढुवाको लागि शिक्षक सेवा आयोगले प्रकाशन गरेको बढुवाको विज्ञापन बमोजिम सम्बन्धित जिल्लामा फारम भरी प्राप्त हुन आएका आवेदनहरू मध्येबाट निर्देशनालयले बढुवा सम्बवन्धी कार्य सम्पादन गर्ने गरेको छ। शिक्षकको कार्य सम्पादनमा आधारित बढुवा सम्बन्धी कार्य शिक्षा विकास निर्देशनालयको एक प्रमुख कार्य जिम्मवारीको रुपम रहेको छ। शिक्षकको कार्यसम्पादनमा आधारित बढुवाको लागि समितिको सचिवालयको रुपमा शिक्षा विकास निर्देशनालयमा रहने व्यवस्था छ। सोही व्यवस्था बमोजिम निर्देशनालयबाट शिक्षकको कार्य सम्पादनमा आधारित बढुवा को कार्य गरिएको थियो।

प्रदेश भित्रका १३ जिल्लाका ६० वटा विज्ञापनमा करिव ४४०० शिक्षकको फाइल प्राप्त भएकोमा ३५९ जना शिक्षककोको बढुवा कार्य सम्पन्न गरिएको थियो। शिक्षक सेवा आयोगबाट आ.व. २०८१/०८२ को शिक्षक वढुवा सम्बन्धि विज्ञापनमा बागमती प्रदेश अन्तरगतका जिल्लाहरूमा कुल माग गरिएको संख्या र आवेदकको संख्याको विवरण निम्नतालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

यसै गरी निर्देशनालयबाट शिक्षक सेवा आयोगको निर्णय तथा परिपत्रका आधारमा निमा.वि. तृतियको खुला परीक्षाको अन्तरवार्ता, प्रावि र निमावीको द्वितीय श्रेणीको बढुवाको अन्तरवार्ता सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गरिएको थियो। यसै गरि खुला प्रतियोगिताबाट छनोट भएका माध्यमिक तहका ८६ जना र निम्न माध्यमिक तहका १८६ जना स्थायी शिक्षकहरूको नियुक्ति तथा पदस्थापनाका लागि जिल्ला छनोटको कार्य सम्पन्न गरी सिफारिस गर्ने कार्य सम्पन्न गरिएको थियो।

५.२ शिक्षक सेवा आयोगबाट आ.व. २०८१/०८२ को शिक्षक वढुवा सम्बन्धि विज्ञापनमा बागमती प्रदेश अन्तरगतका जिल्लाहरूमा कुल माग गरिएको संख्या र आवेदकको संख्याको विवरण

तालिका नं. ५.१: शिक्षक बढुवाको विज्ञापनको विवरण

क्र. सं.	जिल्ला	प्राथमिक द्वितीय		प्राथमिक प्रथम		निमा द्वितीय		निमा प्रथम		माध्यमिक द्वितीय		माध्यमिक प्रथम	
		१/८१/८२		२/८१/८२		३/८१/८२		४/८१/८२		५/८१/८२		६/८१/८२	
		माग संख्या	आवेदक संख्या	माग संख्या	आवेदक संख्या	माग संख्या	आवेदक संख्या	माग संख्या	आवेदक संख्या	माग संख्या	आवेदक संख्या	माग संख्या	आवेदक संख्या
१	दोलखा	१२	७५	०		०		०		२	२१	१	४
२	रामेछाप	१६	१०४	३	५९	२	१९	०		१	१४	१	९
३	सिन्धुली	१६	७०	१	३३	४	३६	०		३	२९	०	
४	सिन्धुपाल्चोक	१४	११५	२	५८	२	१८	१	७	१	१३	०	
५	रसुवा	५	५१	०		३	९	०		०		०	
६	नुवाकोट	१९	१८०	१	३५	३	३९	०		३	२४	१	६
७	धादिङ	३४	२२१	५	८७	६	४७	१	९	३	२२	१	४
८	काभ्रेपलाञ्चोक	२०	२३७	९	१२३	८	७४	१	१५	१५	११५	१	११
९	भक्तपुर	०		१	६५	१	५४	०		३	७०	२	१८
१०	काठमाडौं	३३	४९२	०		१०	२२५	१	३१	६	१९२	२	२०
११	ललितपुर	१५	१९८	०		२	४३	१	२३	७	८०	१	१०
१२	मकवानपुर	१३	२१३	३	८६	२	३४	०		४	३९	१	८
१३	चितवन	१७	२६२	३	८४	५	७४	०		३	५१	२	१६
जम्मा		२१४	२२१८	२८	६३०	४८	६७२	५	८५	५१	६७०	१३	१०६

जम्मा माग संख्या = ३५९

जम्मा आवेदक संख्या = ४३८१

५.३ शिक्षक कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन सम्बन्धी कार्यशाला

बागमती प्रदेशभरका शिक्षकहरूको कार्य सम्पादन मूल्याङ्कनको प्रभावकारी व्यवस्थापनको लागि शिक्षकको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन फाराम सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाईका विद्यालय प्रशासन हेर्ने अधिकृत, स्थानीय तह स्थित शिक्षा महाशाखा/शाखाको प्रमुखहरूको सहभागितामा तपसिल बमोजिम शिक्षक कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन सम्बन्धी समस्याहरूको समाधान गरी कार्य सम्पादनमा आधारित शिक्षकको बढुवालाई त्रुटरहित बनाउने उद्देश्यले शिक्षक सेवा आयोगको उपस्थितिमा निर्देशनालयको आयोजनामा कार्याशाला सञ्चालन गरिएको थियो।

तालिका नं. ५.२: कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन अभिमुखीकरण तालिका

क्र.सं.	मिति	सहभागी जिल्ला	कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको स्थान
१	२०८२ बैशाख २७ गते	रसुवा, नुवाकोट, धादिङ, काठमाडौं र ललितपुर	शिवपुरी मा.वि., महाराजगञ्ज काठमाडौं
२	२०८२ बैशाख २८ गते	भक्तपुर, काभ्रेपलाञ्चोक, सिन्धुपाल्चोक, रामेछाप र दोलखा	वागेश्वरी कलेज, कमलविनायक, भक्तपुर
३	२०८२ बैशाख ३० गते	सिन्धुली, मकवानपुर र चितवन	शिक्षा विकास निर्देशनालय, हेटौंडा

कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन अभिमुखीकरण तालिममा सहजीकरण गरिएका विषयवस्तुहरुः

- सम्बन्धित विषयको परीक्षामा विद्यार्थीहरूले प्राप्त गरेको औसत अङ्क निकाल्न
- सम्बन्धित विषयको भौगोलिक एकाइको औसत उत्तीर्ण प्रतिशत पत्ता लगाउन
- अध्यापन गरेको विषयमा विद्यार्थीले प्राप्त गरेको उपलब्धि हिसाब गर्न
- शिक्षण कार्यसँग सम्बन्धित विषयमा अनुसन्धानको बारेमा
- विशेष जिम्मेवारीको बारेमा
- का.स.मू. सिफारिस सम्बन्धी व्यवस्थाको बारेमा
- प्रमाणित गर्ने सम्बन्धी व्यवस्थाको बारेमा
- सुपरीवेक्षण र पुनरावलोकन सम्बन्धी व्यवस्थाको बारेमा
- मूल्याङ्कन फाराम दर्ता सम्बन्धमा।
- विभिन्न पदाधिकारी तथा निकायको भूमिकाः प्रधानाध्यापक, स्थानीय तह, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई, बढुवा सिफारिस समितिको सचिवालय (शिक्षा विकास निर्देशनालय)
- कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन फाराम भर्दा द्विविधा हुने क्षेत्रहरू पहिचान गरी समाधान गर्न

- संभावित त्रुटिहरू न्यूनीकरण गर्न
- बढुवाको आवेदन फाराम र फाइलमा हुने त्रुटिहरू न्यूनीकरण गर्न
- विज्ञापन भएको समयमा ध्यान दिनुपर्ने विषयहरू।

कार्यशालामा सहभागीहरूको तस्विर

- काठमाडौँमा सञ्चालन भएको कार्यशालामा शिक्षक कार्य सम्पादन मूल्याङ्कनका विषयमा शिक्षक सेवा आयोगका प्रशासकीय प्रमुख श्रीप्रसाद भट्टराई, उपसचिव रामचन्द्र शर्मा र महानिर्देशकबाट उपरोक्त बमोजिसका विविध पक्षका साथै शिक्षक सेवा आयोग प्रमुख कार्य, शिक्षक नियुक्ति सम्बन्धी व्यवस्था कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन फाराम भर्दा द्विविधा हुने क्षेत्रहरू, संभावित त्रुटिहरू, बढुवाको आवेदन फाराम र फाइलमा हुने त्रुटिहरू, विज्ञापन भएको समयमा ध्यान दिनुपर्ने विषयहरू लगायतका विषयवस्तुमा गहन रुपमा छलफल गर्दै सहभागीहरूको जिज्ञासाहरू सम्बोधन गर्नु भएको थियो।
- भक्तपुरमा सञ्चालन भएको कार्यशालामा शिक्षक कार्य सम्पादन मूल्याङ्कनका विषयमा शिक्षक सेवा आयोगका उपसचिव रामचन्द्र शर्मा र महानिर्देशकबाट कार्य सम्पादन मूल्याङ्कनका विविध पक्षका अतिरिक्त कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन फाराम भर्दा द्विविधा हुने क्षेत्रहरू, संभावित त्रुटिहरू, बढुवाको आवेदन फाराम र फाइलमा हुने त्रुटिहरू, विज्ञापन भएको समयमा ध्यान दिनुपर्ने

विषयहरू लगायतका विषयवस्तुमा गहन रुपमा छलफल गर्दै सहभागीहरूको जिज्ञासाहरू सम्बोधन गर्ने कार्य भएको थियो।

- निर्देशनालयमा सञ्चालन भएको कार्यक्रममा महानिर्देशक र शिक्षक सेवा आयोगका उपसचिव श्री गणेश प्रसाद पौडेलबाट कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनका आधारमा हुने बढुवाका आधारहरूको वारेमा विस्तृत रुपमा जानकारी गराउने कार्य भएको थियो। साथै मूल्याङ्कन फाराम दर्ता सम्बन्धमा, विभिन्न पदाधिकारी तथा निकायको भूमिका, कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन फाराम भर्दा द्विविधा हुने क्षेत्रहरू, संभावित त्रुटिहरू, बढुवाको आवेदन फाराम र फाइलमा हुने त्रुटिहरू, विज्ञापन भएको समयमा ध्यान दिनु पर्ने विषयहरू समेत अन्तरक्रियात्मक छलफल गरिएको थियो।

कुनै पनि संस्था वा विद्यालयमा कार्यरत जनशक्तिले तोकिएको जिम्मेवारीहरू र कार्यसँग जोडिएका विभिन्न दायित्वहरू प्रभावकारी रुपमा पूरा गरेका छन् कि छैनन् भनेर अधिकार प्राप्त व्यक्ति वा संस्थाले, विभिन्न सङ्ख्यात्मक तथा गुणात्मक सूचकहरूको प्रयोग गरेर जाँचबुझ तथा मापन गर्ने कार्य नै कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन हो। यसले संगठनको प्रभावकारितामा वृद्धि गर्दै लक्ष्य प्राप्तिमा सहयोग पुर्‍याउँछ। कर्मचारीहरूलाई थप जिम्मेवार, उत्तरदायी, प्रतिबद्ध, समयसापेक्ष र अद्यावधिक हुन प्रेरित गर्दछ। कर्मचारीहरूको कार्यक्षमतामा वृद्धि गर्दै संगठनको भविष्यको मार्गदिशा तय गर्ने काम पनि कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनले गरेको हुन्छ। कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन कै आधारमा शिक्षकहरूको पदोन्नति तथा पुरस्कारको समेत व्यवस्था हुने भएकोले कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनलाई त्रुटि रहित बनाइ विश्वसनीय बनाउनु आजको आवश्यकता हो।

परिच्छेद छ
कार्य सम्पादनमा देखिएका चुनौती र समाधानका लागि गरिएका प्रयासहरू

शिक्षा विकास निर्देशनालायको आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने क्रममा विविध समस्या तथा चुनौतीहरूको सामाना गर्नु परेको छ। तीमध्ये केही प्रमुख समस्या तथा चुनौतीहरू निम्नानुसार रहेका छन्। समस्या समाधान गर्न तथा चुनौतीहरूको सामना गर्न निर्देशनालयले विभिन्न निकायसँग समन्वय तथा सहकार्य गरेको थियो।

६.१ कार्यक्रम कार्यान्वयनमा आइपरेका समस्याहरू

- पर्याप्त र आधुनिक प्रविधिसहितको सीप हासिल गरेको जनशक्तिको अभाव रहनु
- बहुवर्षीय आयोजनाहरू ढिला स्वीकृत हुनु
- वैदेशिक सहायता जोडिएका कार्यक्रमहरूको फुकुवा समयमा नहुनु
- शिक्षकहरूको अभिलेख व्यवस्थित नहुनु
- शिक्षकको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन फाराम व्यवस्थित हुन नसक्नु
- सूचना व्यवस्थित रुपमा संप्रेषण हुन नसक्नु।

६.२ समस्या समाधानका लागि भएका प्रयासहरू

तालिका नं· ६·१ : समस्या समाधानका लागि गरिएका प्रयास र उपलब्धिहरू

क्र.सं.	प्रयास	उपलब्धि
१	सूचना अधिकारी, गुनासो सुन्ने अधिकारी र प्रवक्ताको व्यवस्था गरिएको	• सेवाग्राहीहरूका गुनासा समयमा नै सम्बोधन हुने गरेको
२	वेवसाइट मार्फत सूचनाहरूको प्रवोधीकरण गर्ने गरिएको	• सरोकारवाहरूलाई समयमै सूचना एवम् जानकारी हुने
३	सामुदायिक क्याम्पसमा अध्ययनरत छात्राहरूलाई दिने छात्रवृत्ति अनलाइन मार्फत निवेदन लिने गरेको	• छात्राहरूको छात्रवृत्तिमा पहुँचमा वृद्धि • सहज र सरलरूपमा सेवा प्राप्त गरेको
४	सङ्घसंस्था एवम् विद्यालयहरूको छनोट गर्दा	• सूचनामा सरोकारवालाहरूको पहुँचमा

क्र.सं.	प्रयास	उपलब्धि
	सार्वजनिक सूचनाको प्रकाशन गरी मापदण्डका आधारमा गरिने गरेको	वृद्धि • पारदर्शिता र जवादेहिता • लक्षित समूह लाभ लिन सफल देखिएको
५	सङ्घ र स्थानीय तह तथा अन्य निकायहरूसँग समन्वय गर्ने गरिएको	• सेवा प्रवाहमा दोहोरोपनामा कमी • स्रोत साधनको उचित उपयोग

६.३ निचोड

शिक्षाको गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि तीन तहको सरकारबाट विभिन्न प्रयासहरू भइरहेका छन्। विद्यालयमा प्रधानाध्यापक, शिक्षक र पदाधिकारीहरूको निरन्तरको लगाव र समर्पणका कारण सामुदायिक विद्यालयको गुणस्तरमा सुधारका सङ्केतहरू देखा पर्न थालेका छन्। प्रदेश सरकारको स्थापनासँगै शिक्षा विकास निर्देशनालयले सामुदायिक विद्यालय र सामुदायिक क्याम्पसको शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दै आइरहेको छ। विद्यालय तहको शैक्षिक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दा तीन तहको सरकार र सुमदायबिचको समन्वय र सहकार्यमा गर्नुपर्ने अवस्था विद्यमान रहेको छ। निर्देशनालयले स्थानीय तहसँग सहकार्य गरी सामाजिक विकास कार्यालयहरू मार्फत शैक्षिक एवम् सामाजिक विकास क्षेत्रको विकासका लागि योजना तर्जुमा गरी कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्नु उपयुक्त देखिन्छ। जसका लागि निर्देशनालयको संस्थागत सुदृढीकरण गर्नु पर्ने आवश्यकता पर्दछ।

सन्दर्भ सामग्री

- नेपाल सरकार, नेपालको संविधान, २०७२।
- शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय। अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा ऐन, २०७५। सिंहदरबार, काठमाडौं, २०७५।
- शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय। अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा नियमावली, २०७७। सिंहदरबार, काठमाडौं, २०७७।
- शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय। राष्ट्रिय शिक्षा नीति, २०७६। सिंहदरबार, काठमाडौं, २०७६।
- बागमती प्रदेश सरकार, सामाजिक विकास मन्त्रालय। प्रदेश शिक्षा नीति, २०८०। हेटौंडा, नेपाल, २०८०।
- बागमती प्रदेश सरकार, सामाजिक विकास मन्त्रालय। अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा कार्यक्रम कार्यविधि, २०८१। हेटौंडा, नेपाल, २०८१।
- शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र। इमिस प्रतिवेदन, २०८१ सानोठिमी भक्तपुर।
- संयुक्त राष्ट्र सङ्घ। www.SDGinNepal.org। दिगो विकासका लक्ष्यहरू।
- शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय। अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा कार्यान्वयन कार्ययोजना, २०८१। सिंहदरबार, काठमाडौं, २०८१।
- राष्ट्रिय योजना आयोग। (आ.व. २०७६/७७-२०८०/८१)। सिंहदरबार, काठमाडौं, २०८१।
- शिक्षा मन्त्रालय। आधारभूत तथा प्राथमिक शिक्षा परियोजना (BPEP II, 1997-2002) । काठमाडौं।
- शिक्षा तथा संस्कृति मन्त्रालय। सबैका लागि शिक्षा (EFA, 2004-2009)। काठमाडौं।
- शिक्षा तथा संस्कृति मन्त्रालय। सबैका लागि शिक्षा (SSRP, 2009-2015)। काठमाडौं।
- शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय। विद्यालय क्षेत्र सुधार कार्यक्रम (SSDP, 2015-2022) । सिंहदरबार, काठमाडौं।
- शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय। विद्यालय शिक्षा क्षेत्र कार्यक्रम (SESP, 2022-2032)। सिंहदरबार, काठमाडौं।
- शिक्षा विकास निर्देशनालय, अभिलेख, २०८१। २०८२, हेटौंडा, मकवानपुर।
- Ministry of Education, Science and Technology। Sustainable Development Goals 4: Education Nepal National Framework 2030। Singha Durbar, Kathmandu। July 2020
- Millennium Development Goals (MDGs, 2000-2015) .

अनुसूची १

उच्च शिक्षामा शैक्षिक छात्रवृत्ति प्राप्त गर्ने विद्यार्थीहरूको विवरण

क) स्नातक तह

क.सं.	विद्यार्थीको नाम	विद्यार्थीको ठेगाना	अध्ययनरत क्याम्पस	क्याम्पसको ठेगाना
१	प्रतिमा कार्की	त्रिपुरासुन्दरी गा.पा. -३, सिन्धुपाल्चोक	अरनिको कलेज	बाह्रबिसे -४, सिन्धुपाल्चोक
२	रितु बस्नेत	बाह्रबिसे न.पा. -३, सिन्धुपाल्चोक	अरनिको कलेज	बाह्रबिसे -४, सिन्धुपाल्चोक
३	पवित्रा लामिछाने	बाह्रबिसे न.पा. -९, सिन्धुपाल्चोक	अरनिको कलेज	बाह्रबिसे -४, सिन्धुपाल्चोक
४	राधिका थामी	त्रिपुरासुन्दरी गा.पा. -३, सिन्धुपाल्चोक	अरनिको कलेज	बाह्रबिसे -४, सिन्धुपाल्चोक
५	चन्द्रमाया प्रधान	बाह्रबिसे न.पा. -७, सिन्धुपाल्चोक	अरनिको कलेज	बाह्रबिसे -४, सिन्धुपाल्चोक
६	लक्ष्मी तामाङ	गजुरी गा.पा. -२, धादिङ	आदर्श बहुमुखी क्याम्पस	गजुरी गा.पा. -१, धादिङ
७	नबिना तामाङ	गजुरी गा.पा. -५, धादिङ	आदर्श बहुमुखी क्याम्पस	गजुरी गा.पा. -१, धादिङ
८	सुनिसा तामाङ	गजुरी गा.पा. -८, धादिङ	आदर्श बहुमुखी क्याम्पस	गजुरी गा.पा. -१, धादिङ
९	सरिना भण्डारी	गजुरी गा.पा. -१, धादिङ	आदर्श बहुमुखी क्याम्पस	गजुरी गा.पा. -१, धादिङ
१०	सलिना सुवेदी	गजुरी गा.पा. -५, धादिङ	आदर्श बहुमुखी क्याम्पस	गजुरी गा.पा. -१, धादिङ
११	सुस्मीता तामाङ	गजुरी गा.पा. -२, धादिङ	आदर्श बहुमुखी क्याम्पस	गजुरी गा.पा. -१, धादिङ
१२	जोसिका घले	सिद्धलेक गा.पा. -६, धादिङ	आदर्श बहुमुखी क्याम्पस	गजुरी गा.पा. -१, धादिङ
१३	अनिषा कार्की	सिद्धलेक गा.पा. -७, धादिङ	आदर्श बहुमुखी क्याम्पस	गजुरी गा.पा. -१, धादिङ
१४	अस्मिता चेपाङ	गजुरी गा.पा. -१, धादिङ	आदर्श बहुमुखी क्याम्पस	गजुरी गा.पा. -१, धादिङ
१५	गरिमा लामिछाने	गजुरी गा.पा. -१, धादिङ	आदर्श बहुमुखी क्याम्पस	गजुरी गा.पा. -१, धादिङ
१६	गोमा खतीवडा	गजुरी गा.पा. -५, धादिङ	आदर्श बहुमुखी क्याम्पस	गजुरी गा.पा. -१, धादिङ
१७	विना मगर	गजुरी गा.पा. -५, धादिङ	आदर्श बहुमुखी क्याम्पस	गजुरी गा.पा. -१, धादिङ
१८	आयुशा अधिकारी	गजुरी गा.पा. -७, धादिङ	आदर्श बहुमुखी क्याम्पस	गजुरी गा.पा. -१, धादिङ
१९	कमला नेपाली	सिद्धलेक गा.पा. -६, धादिङ	आदर्श बहुमुखी क्याम्पस	गजुरी गा.पा. -१, धादिङ
२०	पार्वती श्रेष्ठ	सिद्धलेक गा.पा. -६, धादिङ	आदर्श बहुमुखी क्याम्पस	गजुरी गा.पा. -१, धादिङ
२१	सुस्मिता नेपाली	गजुरी गा.पा. -२, धादिङ	आदर्श बहुमुखी क्याम्पस	गजुरी गा.पा. -१, धादिङ
२२	सलिना मगर	गोदावरी न.पा. -९, ललितपुर	आदर्श शौल क्याम्पस	ललितपुर म.न.पा., ललितपुर
२३	सविना थापा मगर	गोलन्जोर गा.पा. -४, सिन्धुली	आदर्श शौल क्याम्पस	ललितपुर म.न.पा., ललितपुर
२४	सिरमाया तामाङ	मेलम्ची न.पा. -११, सिन्धुपाल्चोक	इन्द्रवती क्याम्पस	मेलम्ची -११, सिन्धुपाल्चोक

क्र.सं.	विद्यार्थीको नाम	विद्यार्थीको ठेगाना	अध्ययनरत क्याम्पस	क्याम्पसको ठेगाना
२५	सरस्वती दनुवार	मेलम्ची न.पा. -१०, सिन्धुपाल्चोक	इन्द्रवती क्याम्पस	मेलम्ची -११, सिन्धुपाल्चोक
२६	शुभद्र खड्का	मेलम्ची न.पा. -९, सिन्धुपाल्चोक	इन्द्रवती क्याम्पस	मेलम्ची -११, सिन्धुपाल्चोक
२७	सम्झना थापा मगर	मेलम्ची न.पा. -११, सिन्धुपाल्चोक	इन्द्रवती क्याम्पस	मेलम्ची -११, सिन्धुपाल्चोक
२८	सरस्वती खड्का	मेलम्ची न.पा. -६, सिन्धुपाल्चोक	इन्द्रवती क्याम्पस	मेलम्ची -११, सिन्धुपाल्चोक
२९	सजना गिरी	मेलम्ची न.पा. -८, सिन्धुपाल्चोक	इन्द्रवती क्याम्पस	मेलम्ची -११, सिन्धुपाल्चोक
३०	सविता सापकोटा	मेलम्ची न.पा. -११, सिन्धुपाल्चोक	इन्द्रवती क्याम्पस	मेलम्ची -११, सिन्धुपाल्चोक
३१	प्रमिला दनुवार	मेलम्ची न.पा. -११, सिन्धुपाल्चोक	इन्द्रवती क्याम्पस	मेलम्ची ११, सिन्धुपाल्चोक
३२	मनिका कार्की	पाँचपोखरी थाङपाल गा.पा. -८, सिन्धुपाल्चोक	इन्द्रवती क्याम्पस	मेलम्ची ११, सिन्धुपाल्चोक
३३	धनकुमारी सुनार	मेलम्ची न.पा. -९, सिन्धुपाल्चोक	इन्द्रवती क्याम्पस	मेलम्ची ११, सिन्धुपाल्चोक
३४	चन्द्रवती गिरी	पाँचपोखरी थाङपाल गा.पा. -६, सिन्धुपाल्चोक	इन्द्रवती क्याम्पस	मेलम्ची ११, सिन्धुपाल्चोक
३५	अनुस्का दुलाल	मेलम्ची न.पा. -११, सिन्धुपाल्चोक	इन्द्रवती क्याम्पस	मेलम्ची ११, सिन्धुपाल्चोक
३६	एलिना आचार्य	मेलम्ची न.पा. -६, सिन्धुपाल्चोक	इन्द्रवती क्याम्पस	मेलम्ची ११ सिन्धुपाल्चोक
३७	अञ्जली कुँवर	मेलम्ची न.पा. -९, सिन्धुपाल्चोक	इन्द्रवती क्याम्पस	मेलम्ची ११ सिन्धुपाल्चोक
३८	रस्मी श्रेष्ठ	पनौती न.पा. -५, काभ्रेपलाञ्चोक	इन्द्रेश्वर क्याक्पस	पनौती ७ काभ्रेपलाञ्चोक
३९	सरिना गोले	बेथानचोक -४, काभ्रेपलाञ्चोक	इन्द्रेश्वर क्याम्पस	पनौती न.पा-७
४०	आयुषा आले मगर	ज्वालामुखी -६, धादिङ	एन. आर. कलेज	तारकेश्वर -११, काठमाडौं
४१	मनिषा अधिकारी	सुर्यगढि -२, नुवाकोट	एन. आर. कलेज	तारकेश्वर -११, काठमाडौं
४२	पुष्मा नेपाल	नेत्रावती डबजोङ -१, धादिङ	एन. आर. कलेज	तारकेश्वर -११, काठमाडौं
४३	सिर्जना श्रेष्ठ	ज्वालामुखी -२, धादिङ	एन. आर. कलेज	तारकेश्वर -११, काठमाडौं
४४	मेलिना पण्डित	थाक्रे गा.पा. -९, धादिङ	एन. आर. कलेज	तारकेश्वर -११, काठमाडौं
४५	शिला दनुवार	सिन्धुपाल्चोक, भिमटार	एन. आर. कलेज	तारकेश्वर -११, काठमाडौं
४६	एलिना राना मगर	गंगाजमुना गा.पा. -५, धादिङ	एन. आर. कलेज	तारकेश्वर -११, काठमाडौं

क्र.सं.	विद्यार्थीको नाम	विद्यार्थीको ठेगाना	अध्ययनरत क्याम्पस	क्याम्पसको ठेगाना
४७	विपना लामा	ककनी -५, नुवाकोट	एन. आर. कलेज	तारकेश्वर -११, काठमाडौं
४८	अस्मिता देवकोटा	सुर्यगढि -५, नुवाकोट	एन. आर. कलेज	तारकेश्वर -११, काठमाडौं
४९	बिना खड्का	निलकण्ठ -१०, धादिङ	एन. आर. कलेज	तारकेश्वर -११, काठमाडौं
५०	निकिता गजुरेल	बेलकोटगढी -९, नुवाकोट	एन. आर. कलेज	तारकेश्वर -११, काठमाडौं
५१	शिखा मैनाली	तादी -४, नुवाकोट	एन. आर. कलेज	तारकेश्वर -११, काठमाडौं
५२	रोजीता कट्टेल	पञ्चकन्या -२, नुवाकोट	एन. आर. कलेज	तारकेश्वर -११, काठमाडौं
५३	निरुता कार्की	बुढानीलकण्ठ -१२, काठमाडौं	कपन बहुमुखी क्याम्पस	बुढानीलकण्ठ -१०, कपन
५४	सुमिना पहाडी	बुढानीलकण्ठ -१०, काठमाडौं	कपन बहुमुखी क्याम्पस	बुढानीलकण्ठ -१०, कपन
५५	रेविका बुढाथोकी	मन्थली -१०, रामेछाप	कपन बहुमुखी क्याम्पस	बुढानीलकण्ठ -१०, कपन
५६	लकपुटी शेर्पा	जिरी -३, दोलखा	कपन बहुमुखी क्याम्पस	बुढानीलकण्ठ -१०, कपन
५७	रीमा श्रेष्ठ	जुगल -५, सिन्धुपाञ्चोक	कपन बहुमुखी क्याम्पस	बुढानीलकण्ठ -१०, कपन
५८	करिना राई	धुनिवेशी -९, धादिङ	काठमाडौं शिक्षा क्याम्पस	चन्द्रागिरि न.पा. -१०, काठमाडौं
५९	विष्णु देवी श्रेष्ठ	चन्द्रागिरि न.पा. -५, काठमाडौं	काठमाडौं शिक्षा क्याम्पस	चन्द्रागिरि न.पा. -१०, काठमाडौं
६०	पार्वती थिङ	कैलाश -१, मकवानपुर	काठमाडौं शिक्षा क्याम्पस	चन्द्रागिरि न.पा -१०, काठमाडौं
६१	प्रसम्सा तामाङ	थाहा -२, मकवानपुर	काठमाडौं शिक्षा क्याम्पस	चन्द्रागिरि न.पा -१०, काठमाडौं
६२	कल्पना न्यौपाने	चन्द्रागिरि न.पा -५, काठमाडौं	काठमाडौं शिक्षा क्याम्पस	चन्द्रागिरि न.पा -१०, काठमाडौं
६३	मनिका तामाङ	चागुनारायण न.पा. -४, भक्तपुर	कान्तिपुर क्याम्पस	कागेश्वरी मनोहरा -५, काठमाडौं
६४	सुस्मिता श्रेष्ठ	इन्दावती -७, सिन्धुपाल्चोक	कान्तिपुर क्याम्पस	कागेश्वरी मनोहरा -५, काठमाडौं
६५	लक्ष्मी गौतम	भुम्लु -५, काभ्रेपलाञ्चोक	कान्तिपुर क्याम्पस	कागेश्वरी मनोहरा -५, काठमाडौं
६६	मनिषा तामाङ	शिखरापुर -३, काठमाडौं	कान्तिपुर क्याम्पस	कागेश्वरी मनोहरा -५, काठमाडौं
६७	प्रमिला सुकुभटु	भक्तपुर -२, नंखेल	कान्तिपुर क्याम्पस	कागेश्वरी मनोहरा -५, काठमाडौं
६८	सुरक्षा मैनाली	चौंरीदेउराली -८, काभ्रेपलाञ्चोक	कान्तिपुर क्याम्पस	कागेश्वरी मनोहरा -५, काठमाडौं
६९	सजिना लामा	बनेपा -३, काभ्रेपलाञ्चोक	काभ्रेपलाञ्चोक बहुमुखी क्याम्पस	बनेपा -६, काभ्रेपलाञ्चोक
७०	कविता दास	कालिका -३, रसुवा	कालिका हिमालय	कालिका, रसुवा

क्र.सं.	विद्यार्थीको नाम	विद्यार्थीको ठेगाना	अध्यनरत क्याम्पस	क्याम्पसको ठेगाना
	परियार		क्याम्पस	
७१	प्रतिक्षा देवकोटा	रसुवा	कालिका हिमालय क्याम्पस	कालिका गा.पा. -२, रसुवा
७२	पुष्पा राई	धुनिबेसी -९, धादिङ	क्षेत्रपाल क्याम्पस	लिखु -४, चौघडा
७३	सुशिला श्रेष्ठ	लिखु -५, नुवाकोट	क्षेत्रपाल क्याम्पस	लिखु -४, चौघडा
७४	गोमा सारु मगर	निलकण्ठ -१२, धादिङ	क्षेत्रपाल क्याम्पस	लिखु -४, चौघडा
७५	सुस्मा राई	लिखु -४, नुवाकोट	क्षेत्रपाल क्याम्पस	लिखु -४, चौघडा
७६	आकृति मानन्धर	लिखु -४, नुवाकोट	क्षेत्रपाल क्याम्पस	लिखु -४, चौघडा
७७	अस्मिता मानन्धर	लिखु -४, नुवाकोट	क्षेत्रपाल क्याम्पस	लिखु -४, चौघडा
७८	सलिना राना मगर	लिखु -३, नुवाकोट	क्षेत्रपाल क्याम्पस	लिखु -४, चौघडा
७९	रश्मि उप्रती	पंचकन्या -१, नुवाकोट	क्षेत्रपाल क्याम्पस	लिखु -४, चौघडा
८०	पुजा खत्री	चौतारा साँगाचोकगढी -६, सिन्धुपाल्चोक	गणेशमान सिंह बहुमुखी क्याम्पस	कलङ्की, काठमाडौं
८१	आयुषा गुरुङ	दक्षिणकाली -९, काठमाडौं	गणेशमान सिंह बहुमुखी क्याम्पस	कलङ्की, काठमाडौं
८२	गंगा विश्वकर्मा	कमलामाई -५, सिन्धुली	गौमती बहुमुखी क्याम्पस	कमलामाई न.पा. -६, सिन्धुली
८३	जमुना विश्वकर्मा	कमलामाई, सिन्धुली	गौमती बहुमुखी क्याम्पस	कमलामाई न.पा. -६, सिन्धुली
८४	मनिसा लुङगेली मगर	फिक्कल -२, सिन्धुली	गौमती बहुमुखी क्याम्पस	कमलामाई न.पा. -६, सिन्धुली
८५	मनिता कार्की	कमलामाई न.पा. -८, बाघमारा	गौमती बहुमुखी क्याम्पस	कमलामाई न.पा. -६, सिन्धुली
८६	निर माया आले मगर	कमलामाई -७, सिन्धुली	गौमती बहुमुखी क्याम्पस	कमलामाई न.पा. -६, सिन्धुली
८७	पवित्रा चौलागाई	क.न.पा. -३, सिन्धुली	गौमती बहुमुखी क्याम्पस	कमलामाई न.पा. -६, सिन्धुली
८८	सर्मिला थापा	कमलामाई न.पा. -११, सिन्धुली	गौमती बहुमुखी क्याम्पस	कमलामाई न.पा. -६, सिन्धुली
८९	रेखा कुमारी मगर	तीनपाटन -९, सिन्धुली	गौमती बहुमुखी क्याम्पस	कमलामाई न.पा. -६, सिन्धुली
९०	सुजता पहाडी	फिक्कल -४, सिन्धुली	गौमती बहुमुखी क्याम्पस	कमलामाई न.पा. -६, सिन्धुली
९१	सिर्जना कोईराला	गोलन्जोर -६, सिन्धुली	गौमती बहुमुखी क्याम्पस	कमलामाई न.पा. -६, सिन्धुली
९२	सुस्मिता दहाल	दुधौली न.पा. -६, सिन्धुली	गौमती बहुमुखी क्याम्पस	कमलामाई न.पा. -६,

क्र.सं.	विद्यार्थीको नाम	विद्यार्थीको ठेगाना	अध्ययनरत क्याम्पस	क्याम्पसको ठेगाना
				सिन्धुली
९३	देव कुमारी थिङ	मरिण -१, सिन्धुली	गौमती बहुमुखी क्याम्पस	कमलामाई न.पा. -६, सिन्धुली
९४	भावना कुमारी पहाडी	फिक्कल -३, सिन्धुली	गौमती बहुमुखी क्याम्पस	कमलामाई न.पा. -६, सिन्धुली
९५	पुष्पा परियार	कमलामाई न.पा. -१४	गौमती बहुमुखी क्याम्पस	कमलामाई न.पा. -६, सिन्धुली
९६	धन कुमारी सारु	तीनपाटन -४, सिन्धुली	गौमती बहुमुखी क्याम्पस	कमलामाई न.पा. -६, सिन्धुली
९७	मनिषा विश्वकर्मा	कमलामाई -१, सिन्धुली	गौमती बहुमुखी क्याम्पस	कमलामाई न.पा. -६, सिन्धुली
९८	अप्सरा विश्वकर्मा	क.न.पा -८, सिन्धुली	गौमती बहुमुखी क्याम्पस	कमलामाई न.पा. -६, सिन्धुली
९९	करुणा माझी	तामाकोशी गा.पा. -१, दोलखा	गौरीशंखर बहुमुखी क्याम्पस	चरिकोट, दोलखा
१००	सविना दंगाल	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा. -७, मेचौर, सिन्धुपाल्चोक	चौतारा बहुमुखी क्याम्पस	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा. – ५, सिन्धुपाल्चोक
१०१	रानुका घले	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा. -४, सिन्धुपाल्चोक	चौतारा बहुमुखी क्याम्पस	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा. -५, सिन्धुपाल्चोक
१०२	प्रविना अधिकारी	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा. -१, सिन्धुपाल्चोक	चौतारा बहुमुखी क्याम्पस	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा., सिन्धुपाल्चोक
१०३	पुनम सापकोटा	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा., सिन्धुपाल्चोक	चौतारा बहुमुखी क्याम्पस	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा., सिन्धुपाल्चोक
१०४	बिमला सुनार	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा. -५,	चौतारा बहुमुखी क्याम्पस	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा., सिन्धुपाल्चोक
१०५	निर्मला सुनार	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा. -५,	चौतारा बहुमुखी क्याम्पस	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा., सिन्धुपाल्चोक
१०६	समृद्धि थिङ्क	राक्सिराङ गा.पा. -३, मकवानपुर	जन आदर्श बहुमुखी क्याम्पस	रासी न.पा., चितवन
१०७	मनिषा प्रजा	रासी न.पा. -१२, चितवन	जन आदर्श बहुमुखी क्याम्पस	रासी न.पा., चितवन
१०८	सुमिता माया घलान	रासी न.पा. -११, चितवन	जन आदर्श बहुमुखी क्याम्पस	रासी न.पा., चितवन
१०९	गोमा थापा	रासी -१, चितवन	जन आदर्श बहुमुखी क्याम्पस	रासी न.पा., चितवन
११०	आसिका भारती	भण्डारा -६, चितवन	जन आदर्श बहुमुखी	रासी न.पा., चितवन

क्र.सं.	विद्यार्थीको नाम	विद्यार्थीको ठेगाना	अध्ययनरत क्याम्पस	क्याम्पसको ठेगाना
			क्याम्पस	
१११	सरला भण्डारी	रासी -१, चितवन	जन आदर्श बहुमुखी क्याम्पस	रासी न.पा., चितवन
११२	मेनुका गौतम	मनहरी -६, मकवानपुर	जन आदर्श बहुमुखी क्याम्पस	रासी न.पा., चितवन
११३	सलिना पौडेल	रासी -१, चितवन	जन आदर्श बहुमुखी क्याम्पस	रासी न.पा., चितवन
११४	बिबिशा पाण्डे	रासी -१, चितवन	जन आदर्श बहुमुखी क्याम्पस	रासी न.पा., चितवन
११५	पुष्पा दहाल	रासी -४, डुडुवा	जन आदर्श बहुमुखी क्याम्पस	रासी न.पा., चितवन
११६	रेशु खुलाल तामाङ	रासी -४, डुडुवा	जन आदर्श बहुमुखी क्याम्पस	रासी न.पा., चितवन
११७	प्रिस्किला थिङ्ग	रासी -२, चितवन	जन आदर्श बहुमुखी क्याम्पस	रासी न.पा., चितवन
११८	अन्जली नगरकोटी	मनहरी -६, मकवानपुर	जन आदर्श बहुमुखी क्याम्पस	रासी न.पा., चितवन
११९	सुजिता तामाङ	रासी -८, चितवन	जन आदर्श बहुमुखी क्याम्पस	रासी न.पा., चितवन
१२०	अस्मिता विश्वकर्मा	कमलामाई न.पा. -१३, सिन्धुली	जनजागृति क्याम्पस भीमान सिन्धुली	सिन्धुली
१२१	भुमिका ठकुरी	कमलामाई न.पा. -१३, सिन्धुली	जनजागृति क्याम्पस भीमान सिन्धुली	सिन्धुली
१२२	भगवती बुढाथोकी	कमलामाई न.पा. -१३, सिन्धुली	जनजागृति क्याम्पस भीमान सिन्धुली	सिन्धुली
१२३	एलिसा माझी	कमलामाई न.पा. -१३, सिन्धुली	जनजागृति क्याम्पस भीमान सिन्धुली	सिन्धुली
१२४	गोमा पौडेल	कमलामाई न.पा. -१०, सिन्धुली	जनजागृति क्याम्पस भीमान सिन्धुली	सिन्धुली
१२५	सृजना मगर	कमलामाई न.पा. -९, सिन्धुली	जनजागृति क्याम्पस भीमान सिन्धुली	सिन्धुली
१२६	निर्मला कुमारी कुमर	कमलामाई न.पा. -६, सिन्धुली	जनजागृति क्याम्पस भीमान सिन्धुली	सिन्धुली
१२७	शोभा फुयाल	कमलामाई न.पा. -१३, सिन्धुली	जनजागृति क्याम्पस भीमान सिन्धुली	सिन्धुली
१२८	निशा माझी	कमलामाई न.पा. -१३,	जनजागृति क्याम्पस	सिन्धुली

क्र.सं.	विद्यार्थीको नाम	विद्यार्थीको ठेगाना	अध्यनरत क्याम्पस	क्याम्पसको ठेगाना
		सिन्धुली	भीमान सिन्धुली	
१२९	मनिषा दुलाल	कुलेश्वर -४, काठमाडौं	जनभावना क्याम्पस	ललितपुर म.न.पा., ललितपुर
१३०	आकृति सापकोटा	वाग्मती गा.पा. -३, भट्टेडाँडा	जनभावना क्याम्पस	गोदावरी न.पा. -११
१३१	धन कुमारी स्याङबो	मेलम्ची -९, सिन्धुपाल्चोक	जनमैत्री बहुमुखी क्याम्पस	कुलेश्वर -१४, काठमाडौं
१३२	सजिना गोपाली	थाहा न.पा. -१, कुन्छाल	जनमैत्री बहुमुखी क्याम्पस	कुलेश्वर -१४, काठमाडौं
१३३	सलिना खत्री	शैलुङ गा.पा. -५, दोलखा	जनमैत्री बहुमुखी क्याम्पस	कुलेश्वर -१४, काठमाडौं
१३४	मनकुमारी गोपाली	थाहा न.पा. -१, मकवानपुर	जनमैत्री बहुमुखी क्याम्पस	कुलेश्वर -१४, काठमाडौं
१३५	दिना भुजेल	चौंरीदेउराली -८, काभ्रेपलाञ्चोक	जनमैत्री बहुमुखी क्याम्पस	कुलेश्वर -१४, काठमाडौं
१३६	सुनकुमारी गोपाली	थाहा न.पा. -१, मकवानपुर	जनमैत्री बहुमुखी क्याम्पस	कुलेश्वर -१४, काठमाडौं
१३७	एन्जीला गोपाली	काठमाडौं म.न.पा. -१४, कलङ्की	जनमैत्री बहुमुखी क्याम्पस	कुलेश्वर -१४, काठमाडौं
१३८	सलिना गोपाली	थाहा न.पा. -१, मकवानपुर	जनमैत्री बहुमुखी क्याम्पस	कुलेश्वर -१४, काठमाडौं
१३९	राम माया प्रजा	गजुरी गा.पा. -२, धादिङ	जय बागेश्वरी बहुमुखी क्याम्पस	बेनीघाट रोराङ -३, धादिङ
१४०	प्रमिला चेपाङ	बेनिघाट रोराङ गा.पा. -३, धादिङ	जय बागेश्वरी बहुमुखी क्याम्पस	बेनीघाट रोराङ -३, धादिङ
१४१	मनिषा ठकुरी	बेनिघाट रोराङ गा.पा. -४, धादिङ	जय बागेश्वरी बहुमुखी क्याम्पस	बेनीघाट रोराङ -३, धादिङ
१४२	लक्ष्मी श्रेष्ठ	गजुरी गा.पा. -२, धादिङ	जय बागेश्वरी बहुमुखी क्याम्पस	बेनीघाट रोराङ गा.पा. -३, धादिङ
१४३	लक्ष्मी कडेल	गजुरी गा.पा. -२, धादिङ	जय बागेश्वरी बहुमुखी क्याम्पस	बेनीघाट रोराङ गा.पा. -३, धादिङ
१४४	गिता चेपाङ	बेनिघाट रोराङ गा.पा. -२, धादिङ	जय बागेश्वरी बहुमुखी क्याम्पस	बेनीघाट रोराङ गा.पा. -३, धादिङ
१४५	देवकी चेपाङ	बेनिघाट रोराङ गा.पा. -२, धादिङ	जय बागेश्वरी बहुमुखी क्याम्पस	बेनीघाट रोराङ गा.पा. -३, धादिङ
१४६	बिमला चेपाङ	मकवानपुर, भार्ता -६	जय बागेश्वरी बहुमुखी क्याम्पस	बेनीघाट रोराङ गा.पा. -३, धादिङ

क्र.सं.	विद्यार्थीको नाम	विद्यार्थीको ठेगाना	अध्ययनरत क्याम्पस	क्याम्पसको ठेगाना
१४७	बबीता गुरुङ	बेनिघाट रोराङ गा.पा.-४, धादिङ	जय बागेश्वरी बहुमुखी क्याम्पस	बेनीघाट रोराङ गा.पा.-३, धादिङ
१४८	नमुना चेपाङ	गजुरी गा.पा.-३, धादिङ	जय बागेश्वरी बहुमुखी क्याम्पस	बेनीघाट रोराङ गा.पा.-३, धादिङ
१४९	स्वस्तिका अर्याल	सिद्धलेक गा.पा.-१, धादिङ	जय बागेश्वरी बहुमुखी क्याम्पस	बेनीघाट रोराङ गा.पा.-३, धादिङ
१५०	शान्ता कुमारी रम्तेल	सुनकोशी गा.पा.-६, सिन्धुली	जि पि कोइराला मेमोरियल कलेज	काठमाडौं म.न.पा.-७, चावहिल
१५१	रचना गिरी	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा.-१२, सिन्धुपाल्चोक	जुगल बहुमुखी क्याम्पस	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा.-१२, सिन्धुपाल्चोक
१५२	उषा तामाङ	चौतारा साँगाचोकगढी -१०, सिन्धुपाल्चोक	जुगल बहुमुखी क्याम्पस	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा.-१२, सिन्धुपाल्चोक
१५३	सोनु तामाङ	चौतारा साँगाचोकगढी -११, सिन्धुपाल्चोक	जुगल बहुमुखी क्याम्पस	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा.-१२, सिन्धुपाल्चोक
१५४	रिना माझी	चौतारा साँगाचोकगढी -११, सिन्धुपाल्चोक	जुगल बहुमुखी क्याम्पस	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा.-१२, सिन्धुपाल्चोक
१५५	रमना गिरी	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा.-१२, सिन्धुपाल्चोक	जुगल बहुमुखी क्याम्पस	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा.-१२, सिन्धुपाल्चोक
१५६	पुजा गदराज	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा.-९, सिन्धुपाल्चोक	जुगल बहुमुखी क्याम्पस	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा.-१२, सिन्धुपाल्चोक
१५७	प्रनिशा लामा	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा.-११, सिन्धुपाल्चोक	जुगल बहुमुखी क्याम्पस	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा.-१२, सिन्धुपाल्चोक
१५८	कल्पना गिरी	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा.-१२, सिन्धुपाल्चोक	जुगल बहुमुखी क्याम्पस	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा.-१२, सिन्धुपाल्चोक
१५९	अनिषा वि .क	साँगाचोकगढी १२ सिन्धुपाल्चोक	जुगल बहुमुखी क्याम्पस	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा.-१२, सिन्धुपाल्चोक
१६०	सिर्जना माझी	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा.-१२, सिन्धुपाल्चोक	जुगल बहुमुखी क्याम्पस	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा.-१२, सिन्धुपाल्चोक
१६१	अनु तामाङ	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा.-११, सिन्धुपाल्चोक	जुगल बहुमुखी क्याम्पस	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा.-१२, सिन्धुपाल्चोक
१६२	अमृता माझी	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा.-११, सिन्धुपाल्चोक	जुगल बहुमुखी क्याम्पस	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा.-१२, सिन्धुपाल्चोक
१६३	विनु रिसाल	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा.-१२, सिन्धुपाल्चोक	जुगल बहुमुखी क्याम्पस	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा.-१२, सिन्धुपाल्चोक
१६४	झरना थापा मगर	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा.-१०, सिन्धुपाल्चोक	जुगल बहुमुखी क्याम्पस	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा.-१२, सिन्धुपाल्चोक

क्र.सं.	विद्यार्थीको नाम	विद्यार्थीको ठेगाना	अध्ययनरत क्याम्पस	क्याम्पसको ठेगाना
१६५	मनिषा गिरी	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा. -१२, सिन्धुपाल्चोक	जुगल बहुमुखी क्याम्पस	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा. -१२, सिन्धुपाल्चोक
१६६	मानुका माझी	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा. -११, सिन्धुपाल्चोक	जुगल बहुमुखी क्याम्पस	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा. -१२, सिन्धुपाल्चोक
१६७	नमुना गिरी	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा. -१२, सिन्धुपाल्चोक	जुगल बहुमुखी क्याम्पस	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा. -१२, सिन्धुपाल्चोक
१६८	सविना लामिछाने	माल्टा, ललितपुर	डिल्लीबजार बहुमुखी क्याम्पस	डिल्लीबजार, काठमाडौं
१६९	प्रनिशा अधिकारी	पनौती न.पा. -१२, काभ्रेपलाञ्चोक	तेजगंगा बहुमुखी क्याम्पस	पनौती न.पा. -८, काभ्रेपलाञ्चोक
१७०	सृजना घोरसाईनी	पनौती न.पा. -४, काभ्रेपलाञ्चोक	तेजगंगा बहुमुखी क्याम्पस	पनौती न.पा. -८, काभ्रेपलाञ्चोक
१७१	पार्वती आचार्य	पनौती न.पा. -६, काभ्रेपलाञ्चोक	तेजगंगा बहुमुखी क्याम्पस	पनौती न.पा. -८, काभ्रेपलाञ्चोक
१७२	करुणा तामाङ	पनौती न.पा. -११, बल्थली काभ्रेपलाञ्चोक	तेजगंगा बहुमुखी क्याम्पस	पनौती न.पा. -८, काभ्रेपलाञ्चोक
१७३	सम्झना बस्नेत	पनौती न.पा. -८, काभ्रेपलाञ्चोक	तेजगंगा बहुमुखी क्याम्पस	पनौती न.पा. -८, काभ्रेपलाञ्चोक
१७४	प्रमिला श्रेष्ठ	रामेछाप -४	तेजगंगा बहुमुखी क्याम्पस	पनौती न.पा. -८, काभ्रेपलाञ्चोक
१७५	रबिना दहाल	बेथानचोक गा.पा. -१, काभ्रेपलाञ्चोक	तेजगंगा बहुमुखी क्याम्पस	पनौती न.पा. -८, काभ्रेपलाञ्चोक
१७६	मनुष्का खड्का	तामाकोशी गा.पा. -३, दोलखा	तेजगंगा बहुमुखी क्याम्पस	पनौती न.पा. -८, काभ्रेपलाञ्चोक
१७७	समिक्षा थापा	पनौती ११, ख्याकु, काभ्रेपलाञ्चोक	तेजगंगा बहुमुखी क्याम्पस	पनौती न.पा. -८, काभ्रेपलाञ्चोक
१७८	सबिना पाखिन	खानीखोला गा.पा. -२, काभ्रेपलाञ्चोक	तेजगंगा बहुमुखी क्याम्पस	पनौती न.पा. -८, काभ्रेपलाञ्चोक
१७९	जमुना काफ्ले	तीनपाटन गा.पा. -८, सिन्धुली	त्रिपुरेश्वर शिक्षा क्याम्पस	तीनपाटन गा.पा. -८, सिन्धुली
१८०	विष्णु कुमारी श्रेष्ठ	तीनपाटन गा.पा. -८, सिन्धुली	त्रिपुरेश्वर शिक्षा क्याम्पस	तीनपाटन गा.पा. -८, सिन्धुली
१८१	हिरा माया तामाङ	तीनपाटन गा.पा. -८, सिन्धुली	त्रिपुरेश्वर शिक्षा क्याम्पस	तीनपाटन गा.पा. -८, सिन्धुली
१८२	खिमला माया तामाङ	तीनपाटन गा.पा. -८, सिन्धुली	त्रिपुरेश्वर शिक्षा क्याम्पस	तीनपाटन गा.पा. -८, सिन्धुली
१८३	खि माया तामाङ	तीनपाटन गा.पा. -८, सिन्धुली	त्रिपुरेश्वर शिक्षा क्याम्पस	तीनपाटन गा.पा. -८, सिन्धुली
१८४	इश्वरा श्रेष्ठ	तीनपाटन गा.पा. -७, सिन्धुली	त्रिपुरेश्वर शिक्षा क्याम्पस	तीनपाटन गा.पा. -८, सिन्धुली
१८५	कृपा श्रेष्ठ	तीनपाटन गा.पा. -७, सिन्धुली	त्रिपुरेश्वर शिक्षा क्याम्पस	तीनपाटन गा.पा. -८, सिन्धुली

क्र.सं.	विद्यार्थीको नाम	विद्यार्थीको ठेगाना	अध्ययनरत क्याम्पस	क्याम्पसको ठेगाना
१८६	कृतिका मगर	डुम्रे -९, उदयपुर	त्रिपुरेश्वर शिक्षा क्याम्पस	तीनपाटन गा.पा. -८, सिन्धुली
१८७	शितल सुनुवार	जरायोटार, सिन्धुली	त्रिपुरेश्वर शिक्षा क्याम्पस	तीनपाटन गा.पा. -८, सिन्धुली
१८८	बिष्णु कुमारी श्रेष्ठ	तीनपाटन गा.पा. -८, सिन्धुली	त्रिपुरेश्वर शिक्षा क्याम्पस	तीनपाटन गा.पा. -८, सिन्धुली
१८९	पुजा सार्की	तीनपाटन गा.पा. -११, सिन्धुली	त्रिपुरेश्वर शिक्षा क्याम्पस	तीनपाटन गा.पा. -८, सिन्धुली
१९०	लोकेन्द्र कुमारी सार्की	गोलन्जोर गा.पा. -१, सिन्धुली	त्रिपुरेश्वर शिक्षा क्याम्पस	तीनपाटन गा.पा. -८, सिन्धुली
१९१	मुना घिमिरे	तीनपाटन गा.पा. -१०, सिन्धुली	त्रिपुरेश्वर शिक्षा क्याम्पस	तीनपाटन गा.पा. -८, सिन्धुली
१९२	नम्रता रमौली	तीनपाटन गा.पा. -४ सिन्धुली	त्रिपुरेश्वर शिक्षा क्याम्पस	तीनपाटन गा.पा. -८, सिन्धुली
१९३	थलि माया वि.क	तुश्रमखोला, सिन्धुली	त्रिपुरेश्वर शिक्षा क्याम्पस	तीनपाटन गा.पा. -८, सिन्धुली
१९४	नविना वि .क	फिक्कल गा.पा. -३, सिन्धुली	त्रिपुरेश्वर शिक्षा क्याम्पस	तीनपाटन गा.पा. -८, सिन्धुली
१९५	पुष्पा तामाङ	विदुर न.पा. -३, नुवाकोट	त्रिभुवन त्रिशुली बहुमुखी कलेज	त्रिशुली, नुवाकोट
१९६	तृशा श्रेष्ठ	विदुर न.पा. -१, नुवाकोट	त्रिभुवन त्रिशुली बहुमुखी कलेज	त्रिशुली, नुवाकोट
१९७	स्नेही तामाङ	म्यागङ गा.पा. -४, नुवाकोट	त्रिभुवन त्रिशुली बहुमुखी कलेज	त्रिशुली, नुवाकोट
१९८	सन्जु लामा	नमोबुद्ध न.पा. -९, काभ्रेपलाञ्चोक	दाप्चा कृष्ण बहुमुखी क्याम्पस	नमोबुद्ध न.पा. -९, काभ्रेपलाञ्चोक
१९९	सबिना अधिकारी	गल्छी गा.पा. -४, मासटार, धादिङ	धादिङ बहुमुखी क्याम्पस	गल्छी गा.पा. -४, धादिङ
२००	प्रनिशा राई	गल्छी १ धादिङ	धादिङ बहुमुखी क्याम्पस	गल्छी गा.पा. -४, धादिङ
२०१	सुनिता मगराती	गजुरी गा.पा. ७ धादिङ	धादिङ बहुमुखी क्याम्पस	गल्छी गा.पा. -४, धादिङ
२०२	मनिशा परियार	गल्छी गा.पा. -७, धादिङ	धादिङ बहुमुखी क्याम्पस	गल्छी गा.पा. -४, धादिङ
२०३	सजिना खतिवडा	गल्छी गा.पा. -१, धादिङ	धादिङ बहुमुखी क्याम्पस	गल्छी गा.पा. -४, धादिङ
२०४	आशिका सुबेदी	गल्छी गा.पा. -४, धादिङ	धादिङ बहुमुखी क्याम्पस	गल्छी गा.पा. -४, धादिङ
२०५	सम्झना अधिकारी	गल्छी गा.पा. -६, धादिङ	धादिङ बहुमुखी क्याम्पस	गल्छी गा.पा. -४, धादिङ
२०६	सुनिता प्याकुरेल	गल्छी गा.पा. -४, धादिङ	धादिङ बहुमुखी क्याम्पस	गल्छी गा.पा. -४, धादिङ
२०७	पार्बती अधिकारी	गल्छी गा.पा. -१, धादिङ	धादिङ बहुमुखी क्याम्पस	गल्छी गा.पा. -४, धादिङ
२०८	कृपा सुबेदी	गल्छी गा.पा. -४, धादिङ	धादिङ बहुमुखी क्याम्पस	गल्छी गा.पा. -४, धादिङ
२०९	लक्ष्मी गुरुङ	गल्छी गा.पा. -४, धादिङ	धादिङ बहुमुखी क्याम्पस	गल्छी गा.पा. -४, धादिङ
२१०	अमिसा तामाङ	नेत्रावती डबजोङ गा.पा. -२, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२११	अप्सरा इटनी	नीलकण्ठ न.पा. -१०, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२१२	अस्मिता लम्साल	नीलकण्ठ न.पा. -११, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ

क्र.सं.	विद्यार्थीको नाम	विद्यार्थीको ठेगाना	अध्ययनरत क्याम्पस	क्याम्पसको ठेगाना
२१३	भवानी श्रेष्ठ	नीलकण्ठ न.पा. -७, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२१४	विना रम्तेल	ज्वालामुखी गा.पा. -७, चैनपुर, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२१५	दिक्षा अधिकारी	नीलकण्ठ न.पा. -७, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२१६	गंगा कुमाल	ज्वालामुखी गा.पा. -१, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२१७	गिता आले मगर	ज्वालामुखी गा.पा. -५, खरी, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२१८	ईश्वरी श्रेष्ठ	सिद्धलेक ५ धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२१९	जमुना कुमाल	ज्वालामुखी १ धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२२०	जीविता श्रेष्ठ	नीलकण्ठ न.पा. -२, साँखु,	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२२१	ज्योती नेपाली	नीलकण्ठ न.पा. -२, साँखु, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२२२	कमला नेपाली	ज्वामुखी ४ धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२२३	करिना विश्वकर्मा	निलकण्ठ न.पा. -७, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२२४	लक्ष्मी गुरुङ	गंगा जमुना ४ धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२२५	लेख कुमारी राना मगर	ज्वालामुखी ५ खरी	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२२६	मनिसा श्रेष्ठ	गजुरी गा.पा. गा.पा. १ धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२२७	मीना श्रेष्ठ	नीलकण्ठ न.पा. -५, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२२८	नविना गुरुङ	सिद्धलेक ५ धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२२९	निशा तामाङ	खनियाबास २ धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२३०	पवना पाठक	ज्वालामुखी ७ धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ

क्र.सं.	विद्यार्थीको नाम	विद्यार्थीको ठेगाना	अध्ययनरत क्याम्पस	क्याम्पसको ठेगाना
२३१	प्रतिभा कार्की	निलकण्ठ न.पा. -१४, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२३२	प्रतिमा श्रेष्ठ	नीलकण्ठ न.पा. -२, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२३३	पुनिका बाँनिया	नीलकण्ठ न.पा. -४, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२३४	रत्ना तामाङ	गंगा जमुना १ धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२३५	रोजिना परियार	नीलकण्ठ न.पा. -६, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२३६	रोजिना श्रेष्ठ	निलकण्ठ न.पा. -६, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२३७	सजिना विश्वकर्मा	ज्वालामुखी गा.पा. -७s धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२३८	सलिना गुरुङ	नीलकण्ठ न.पा. -१३, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२३९	समीक्षा थापा मगर	नीलकण्ठ न.पा. -४, सिम्पानी धादिङ	क़	धादिङ बेसी, धादिङ
२४०	समिना रोक्का	नीलकण्ठ न.पा. -५, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२४१	सम्झना शाक्य	ज्वालामुखी गा.पा. -६, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२४२	सम्पदा दुवाडी	ज्वालामुखी गा.पा. -४, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२४३	सपना तामाङ	गंगाजमुना गा.पा. -१, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२४४	सरिता गुरुङ	गंगाजमुना गा.पा. -३, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२४५	सरिता रोक्का	निलकण्ठ न.पा. -१२, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२४६	सरिता शाक्य	नीलकण्ठ न.पा. -११, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२४७	सरु पाटा	सिद्धलेक गा.पा. -१, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२४८	सुभद्रा रिजाल	नीलकण्ठ न.पा. -३, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ

क्र.सं.	विद्यार्थीको नाम	विद्यार्थीको ठेगाना	अध्यनरत क्याम्पस	क्याम्पसको ठेगाना
२४९	सुसिला तामाङ	रुबिभ्याली गा.पा. -५, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२५०	सीता तामाङ	खनियाबास गा.पा. -२, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२५१	सोनी बस्ताल	नीलकण्ठ न.पा. -३, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२५२	सुवर्ण श्रेष्ठ	निलकण्ठ न.पा. -७, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२५३	सुमिता तामाङ	खनियाबास गा.पा. -४, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२५४	तारा राना मगर	सिद्धलेक गा.पा. -१, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२५५	उषा दर्लामी	ज्वालामुखी गा.पा. -४, ढोला, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२५६	यारीसा तामाङ	खनियाबास गा.पा. -२, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२५७	यर्मिसा तामाङ	खनियाबास गा.पा. -२, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२५८	अमिशा गजुरेल	बेलकोटगढी न.पा. -९, नुवाकोट	नुवाकोट आदर्श बहुमुखी क्याम्पस	बट्टार, नुवाकोट
२५९	रिता शिवभक्ती	तारकेश्वर गा.पा. -६, नुवाकोट	नुवाकोट आदर्श बहुमुखी क्याम्पस	बट्टार, नुवाकोट
२६०	आरती पौडेल	बेलकोटगढी न.पा. -१०ऽ नुवाकोट	नुवाकोट आदर्श बहुमुखी क्याम्पस	बट्टार, नुवाकोट
२६१	सुजता श्रेष्ठ	तारकेश्वर गा.पा. -३, नुवाकोट	नुवाकोट आदर्श बहुमुखी क्याम्पस	बट्टार, नुवाकोट
२६२	सन्ध्या मिजार	विदुर न.पा. -११, नुवाकोट	नुवाकोट आदर्श बहुमुखी क्याम्पस	बट्टार, नुवाकोट
२६३	शर्मिला गुरुवाचार्य	लिखु गा.पा. -३, नुवाकोट	नुवाकोट आदर्श बहुमुखी क्याम्पस	बट्टार, नुवाकोट
२६४	काजल बुढाथोकी	विदुर न.पा. -११, नुवाकोट	नुवाकोट आदर्श बहुमुखी क्याम्पस	बट्टार, नुवाकोट
२६५	नविना स्याङतान	बेथानचोक गा.पा. -२, काभ्रेपलाञ्चोक	पार्वती बहुमुखी क्याम्पस	बेथानचोक गा.पा. -२, काभ्रेपलाञ्चोक
२६६	सुजता तिमल्सिना	बेथानचोक गा.पा. -३, काभ्रेपलाञ्चोक	पार्वती बहुमुखी क्याम्पस	बेथानचोक गा.पा. -२, काभ्रेपलाञ्चोक

क्र.सं.	विद्यार्थीको नाम	विद्यार्थीको ठेगाना	अध्ययनरत क्याम्पस	क्याम्पसको ठेगाना
२६७	सरस्वती श्रेष्ठ	बेथानचोक गा.पा. -३, काभ्रेपलाञ्चोक	पार्वती बहुमुखी क्याम्पस	बेथानचोक गा.पा. -२, काभ्रेपलाञ्चोक
२६८	सोनिया तिमल्सिना	बेथानचोक गा.पा. -२, काभ्रेपलाञ्चोक	पार्वती बहुमुखी क्याम्पस	बेथानचोक गा.पा. -२, काभ्रेपलाञ्चोक
२६९	सुरक्षा तिमल्सिना	बेथानचोक गा.पा. -२, काभ्रेपलाञ्चोक	पार्वती बहुमुखी क्याम्पस	बेथानचोक गा.पा. -२, काभ्रेपलाञ्चोक
२७०	अञ्जुमाया वाईबा	बेथानचोक गा.पा. -४, काभ्रेपलाञ्चोक	पार्वती बहुमुखी क्याम्पस	बेथानचोक गा.पा. -२, काभ्रेपलाञ्चोक
२७१	दुर्गा कुमारी तिमल्सिना	बेथानचोक गा.पा. -२, काभ्रेपलाञ्चोक	पार्वती बहुमुखी क्याम्पस	बेथानचोक गा.पा. -२, काभ्रेपलाञ्चोक
२७२	चेत कुमारी तिमल्सिना	बेथानचोक गा.पा. -२, काभ्रेपलाञ्चोक	पार्वती बहुमुखी क्याम्पस	बेथानचोक गा.पा. -२, काभ्रेपलाञ्चोक
२७३	सिर्जना तिमल्सिना	बेथानचोक गा.पा. -२, काभ्रेपलाञ्चोक	पार्वती बहुमुखी क्याम्पस	बेथानचोक गा.पा. -२, काभ्रेपलाञ्चोक
२७४	सबिना दहाल	बेथानचोक १ काभ्रे	पार्वती बहुमुखी क्याम्पस	बेथानचोक गा.पा. -२, काभ्रेपलाञ्चोक
२७५	तुलसा तिमल्सिना	बेथानचोक गा.पा. -२, काभ्रेपलाञ्चोक	पार्वती बहुमुखी क्याम्पस	बेथानचोक गा.पा. -२, काभ्रेपलाञ्चोक
२७६	कञ्चना सापकोटा	बेथानचोक गा.पा. -२, काभ्रेपलाञ्चोक	पार्वती बहुमुखी क्याम्पस	बेथानचोक गा.पा. -२, काभ्रेपलाञ्चोक
२७७	सलिना तामाङ	बेथानचोक गा.पा. -४, काभ्रेपलाञ्चोक	पार्वती बहुमुखी क्याम्पस	बेथानचोक गा.पा. -२, काभ्रेपलाञ्चोक
२७८	विमला सापकोटा	बेथानचोक गा.पा. -२, काभ्रेपलाञ्चोक	पार्वती बहुमुखी क्याम्पस	बेथानचोक गा.पा. -२, काभ्रेपलाञ्चोक
२७९	अनिता श्रेष्ठ	बेथानचोक गा.पा. -३, काभ्रेपलाञ्चोक	पार्वती बहुमुखी क्याम्पस	बेथानचोक गा.पा. -२, काभ्रेपलाञ्चोक
२८०	आयुषा ढकाल	बेथानचोक गा.पा. -१, काभ्रेपलाञ्चोक	पार्वती बहुमुखी क्याम्पस	बेथानचोक गा.पा. -२, काभ्रेपलाञ्चोक
२८१	पवित्रा परियार	थाहा न.पा. -३, मकवानपुर	पालुङ क्याम्पस	थाहा न.पा. -३ मकवानपुर
२८२	सुस्मिता घलान	थाहा न.पा. -८, मकवानपुर	पालुङ क्याम्पस	थाहा न.पा. -३ मकवानपुर
२८३	सविना श्रेष्ठ	थाहा न.पा. -१, मकवानपुर	पालुङ क्याम्पस	थाहा न.पा. -३ मकवानपुर
२८४	ऋतु मुडभरी	खैरहनी न.पा. -७, चितवन	भुवानी शंकर बहुमुखी कलेज	खैरहनी न.पा. -६, चितवन
२८५	निता महतो	बछौली, चितवन	भुवानी शंकर बहुमुखी क्याम्पस	खैरहनी न.पा. -६, चितवन
२८६	सुजिना पाठक	खैरहनी न.पा. -१२, चितवन	भुवानी शंकर बहुमुखी क्याम्पस	खैरहनी न.पा. -६, चितवन

क्र.सं.	विद्यार्थीको नाम	विद्यार्थीको ठेगाना	अध्ययनरत क्याम्पस	क्याम्पसको ठेगाना
२८७	सरिता वली	खैरहनी न.पा. -११, चितवन	भुवानी शंकर बहुमुखी क्याम्पस	खैरहनी न.पा. -६, चितवन
२८८	सजिता महतो	रत्नगर न.पा., चितवन	भुवानी शंकर बहुमुखी क्याम्पस	खैरहनी न.पा. -६, चितवन
२८९	स्वस्तिका लामिछाने	खैरहनी न.पा. -९, चितवन	भुवानी शंकर बहुमुखी क्याम्पस	खैरहनी न.पा. -६, चितवन
२९०	लक्ष्मी वि.क	खैरहनी न.पा. -११, चितवन	भुवानी शंकर बहुमुखी क्याम्पस	खैरहनी न.पा. -६, चितवन
२९१	अस्मिता गिरी	खैरहनी न.पा. -४, चितवन	भुवानीशंकर बहुमुखी कलेज	खैरहनी न.पा. -६, चितवन
२९२	एलिना महतो	खैरनी न.पा. -१३, चितवन	भुवानीशंकर बहुमुखी क्याम्पस	खैरहनी न.पा. -६, चितवन
२९३	कृपा अर्याल	धादिङ	भुवानीशंकर बहुमुखी क्याम्पस	खैरहनी न.पा. -६, चितवन
२९४	मनिषा कुमारी तामाङ	पदमपुर, चितवन	भुवानीशंकर बहुमुखी क्याम्पस	खैरहनी न.पा. -६, चितवन
२९५	प्रशंसा कार्की	भरतपुर म.न.पा. -१५ चितवन	भुवानीशंकर बहुमुखी क्याम्पस	खैरहनी न.पा. -६, चितवन
२९६	रश्मी गोपाली	थाहा न.पा. -१० मकवानपुर	भुवानीशंकर बहुमुखी क्याम्पस	खैरहनी न.पा. -६, चितवन
२९७	सिर्जना शर्मा	खैरहनी न.पा. -१, चितवन	भुवानीशंकर बहुमुखी क्याम्पस	खैरहनी न.पा. -६, चितवन
२९८	बबिना खतिवडा	गल्छी गा.पा. -३, धादिङ	भुवानीशंकर बहुमुखी क्याम्पस	खैरहनी न.पा. -६, चितवन
२९९	अलिसा तामाङ	रोशी गा.पा. -९, काभ्रेपलाञ्चोक	मंगल जन विजय क्याम्पस	रोशी -४, काभ्रेपलाञ्चोक
३००	उषा अधिकारी	रोशी गा.पा. -९, काभ्रेपलाञ्चोक	मंगल जन विजय क्याम्पस	रोशी -४, काभ्रेपलाञ्चोक
३०१	रञ्जना पुडासैनी	भिमफेदी गा.पा. -५, मकवानपुर	मकवानपुर बहुमुखी क्याम्पस	हेटौंडा उ.म.न.पा. -२, मकवानपुर
३०२	सम्पदा घलान	मनहरी गा.पा. -१, मकवानपुर	मकवानपुर बहुमुखी क्याम्पस	हेटौंडा उ.म.न.पा. -२, मकवानपुर
३०३	कुसुम खिम्दिङ्ग	हेटौंडा उ.म.न.पा. -१५, मकवानपुर	मकवानपुर बहुमुखी क्याम्पस	हेटौंडा उ.म.न.पा. -२, मकवानपुर
३०४	आकृति लामिछाने	हेटौंडा उ.म.न.पा. -१२	मकवानपुर बहुमुखी क्याम्पस	हेटौंडा उ.म.न.पा. -२, मकवानपुर

क्र.सं.	विद्यार्थीको नाम	विद्यार्थीको ठेगाना	अध्ययनरत क्याम्पस	क्याम्पसको ठेगाना
३०५	प्रेरणा उप्रेती	मनहरी गा.पा. -३, मकवानपुर	मकवानपुर बहुमुखी क्याम्पस	हेटौंडा उ.म.न.पा. -२, मकवानपुर
३०६	आयुसा राई	मकवानपुर	मकवानपुर बहुमुखी क्याम्पस	हेटौंडा उ.म.न.पा. -२, मकवानपुर
३०७	सन्जिता मिजार	हेटौंडा उ.म.न.पा. -९, मकवानपुर	मकवानपुर बहुमुखी क्याम्पस	हेटौंडा उ.म.न.पा. -२, मकवानपुर
३०८	अस्मिता लुईटेल	हेटौंडा उ.म.न.पा. -९, मकवानपुर	मकवानपुर बहुमुखी क्याम्पस	हेटौंडा उ.म.न.पा. -२, मकवानपुर
३०९	सम्रिता अधिकारी	रासी न.पा. -१८ चितवन	मकवानपुर बहुमुखी क्याम्पस	हेटौंडा उ.म.न.पा. -२, मकवानपुर
३१०	होस्ना दुधराज	हेटौंडा उ.म.न.पा. -१५, मकवानपुर	मकवानपुर बहुमुखी क्याम्पस	हेटौंडा उ.म.न.पा. -२, मकवानपुर
३११	सुशिला माया पाखिन	भिमफेदी गा.पा. -३, इक्चुङ्ग	मकवानपुर बहुमुखी क्याम्पस	हेटौंडा उ.म.न.पा. -२, मकवानपुर
३१२	गंगा माया ब्लोन	मकवानपुरगढी गा.पा. -८	मकवानपुर बहुमुखी क्याम्पस	हेटौंडा उ.म.न.पा. -२, मकवानपुर
३१३	रेनुका डंगोल	हेटौंडा उ.म.न.पा. -५, मकवानपुर	मकवानपुर बहुमुखी क्याम्पस	हेटौंडा उ.म.न.पा. -२, मकवानपुर
३१४	गिता तिमल्सिना	हेटौंडा उ.म.न.पा. -८, मकवानपुर	मकवानपुर बहुमुखी क्याम्पस	हेटौंडा उ.म.न.पा. -२, मकवानपुर
३१५	नमुना पुडासैनी	भिमफेदी गा.पा. -५, मकवानपुर	मकवानपुर बहुमुखी क्याम्पस	हेटौंडा उ.म.न.पा. -२, मकवानपुर
३१६	प्रतिमा गोले	हेटौंडा उ.म.न.पा. -१४, मकवानपुर	मकवानपुर बहुमुखी क्याम्पस	हेटौंडा उ.म.न.पा. -२, मकवानपुर
३१७	युनिशा मुक्तान	हेटौंडा उ.म.न.पा. -१४, मकवानपुर	मकवानपुर बहुमुखी क्याम्पस	हेटौंडा उ.म.न.पा. -२, मकवानपुर
३१८	यशोदा खड्का	रामेछाप न.पा. -२	मन्थली सहिद स्मृति बहुमुखी क्याम्पस	मन्थली न.पा. -१, रामेछाप
३१९	इन्दिरा बुढाथोकी	रामेछाप न.पा. -६	मन्थली सहिद स्मृति बहुमुखी क्याम्पस	मन्थली न.पा. -१, रामेछाप
३२०	कविता श्रेष्ठ	रामेछाप न.पा. -४, हिमगंगा	मन्थली सहिद स्मृति बहुमुखी क्याम्पस	मन्थली न.पा. -१, रामेछाप
३२१	अम्वीका मगर	रामेछाप न.पा. -२	मन्थली सहिद स्मृति बहुमुखी क्याम्पस	मन्थली न.पा. -१, रामेछाप
३२२	अम्बिका श्रेष्ठ	रामेछाप न.पा. -४, हिमगंगा	मन्थली सहिद स्मृति बहुमुखी क्याम्पस	मन्थली न.पा. -१, रामेछाप

क्र.सं.	विद्यार्थीको नाम	विद्यार्थीको ठेगाना	अध्ययनरत क्याम्पस	क्याम्पसको ठेगाना
३२३	आइसी माया तामाङ	बागमती गा.पा. -३, मकवानपुर	मरिण बहुमुखी क्याम्पस छाप महेश्वता	मरिण गा.पा. -७, सिन्धुली
३२४	बिमला माझी	मरिण गा.पा. -७, सिन्धुली	मरिण बहुमुखी क्याम्पस छाप महेश्वता	मरिण गा.पा. -७, सिन्धुली
३२५	सबिना माझी	मरिण गा.पा. -७, सिन्धुली	मरिण बहुमुखी क्याम्पस छाप महेश्वता	मरिण गा.पा. -७, सिन्धुली
३२६	सन्जु घोले	मरिण गा.पा. -३, सिन्धुली	मरिण बहुमुखी क्याम्पस छाप महेश्वता	मरिण गा.पा. -७, सिन्धुली
३२७	धन माया माझी	बागमती गा.पा. -५, बगरी	मरिण बहुमुखी क्याम्पस छाप महेश्वता	मरिण गा.पा. -७, सिन्धुली
३२८	प्रतिमा कुमारी विश्वकर्मा	बागमती गा.पा. -२	मरिण बहुमुखी क्याम्पस छाप महेश्वता	मरिण गा.पा. -७, सिन्धुली
३२९	विनिता माया गोले	हरिहरपुरगढी गा.पा.-२, सिन्धुली	मरिण बहुमुखी क्याम्पस छाप महेश्वता	मरिण गा.पा. -७, सिन्धुली
३३०	सरस्वती माझी	मरिण गा.पा. -७, सिन्धुली	मरिण बहुमुखी क्याम्पस छाप महेश्वता	मरिण गा.पा. -७, सिन्धुली
३३१	कञ्चन सारु	मरिण गा.पा. -३, सिन्धुली	मरिण बहुमुखी क्याम्पस छाप महेश्वता	मरिण गा.पा. -७, सिन्धुली
३३२	जस्मिना वि.क.	मरिण गा.पा. -७, सिन्धुली	मरिण बहुमुखी क्याम्पस छाप महेश्वता	मरिण गा.पा. -७, सिन्धुली
३३३	सुस्मिता घले	बेलकोटगढी न.पा. -७, नुवाकोट	महादेव बहुमुखी क्याम्पस	बेलकोटगढी न.पा. -७, नुवाकोट
३३४	शिला राई	विदुर न.पा. -३, नुवाकोट	महादेव बहुमुखी क्याम्पस	बेलकोटगढी न.पा. -७, नुवाकोट
३३५	सुप्रभा नेपाल	बेलकोटगढी न.पा. -७, नुवाकोट	महादेव बहुमुखी क्याम्पस	बेलकोटगढी न.पा. -७, नुवाकोट
३३६	शिवानी मगर	बेलकोटगढी न.पा. -५, नुवाकोट	महादेव बहुमुखी क्याम्पस	बेलकोटगढी न.पा. -७, नुवाकोट
३३७	सावित्री राई	बेलकोटगढी न.पा. -७, नुवाकोट	महादेव बहुमुखी क्याम्पस	बेलकोटगढी न.पा. -७, नुवाकोट
३३८	रमिला न्यौपाने	किस्पाङ गा.पा. -२, नुवाकोट	महादेव बहुमुखी क्याम्पस	बेलकोटगढी न.पा. -७, नुवाकोट
३३९	प्रतिमा ढकाल	लिखु गा.पा. -२, नुवाकोट	महादेव बहुमुखी क्याम्पस	बेलकोटगढी न.पा. -७, नुवाकोट
३४०	निसा राई	बेलकोटगढी न.पा. -७, नुवाकोट	महादेव बहुमुखी क्याम्पस	बेलकोटगढी न.पा. -७, नुवाकोट

क्र.सं.	विद्यार्थीको नाम	विद्यार्थीको ठेगाना	अध्ययनरत क्याम्पस	क्याम्पसको ठेगाना
३४१	कृष्मा लामिछाने	बेलकोटगढी न.पा.-७, नुवाकोट	महादेव बहुमुखी क्याम्पस	बेलकोटगढी न.पा.-७, नुवाकोट
३४२	डोल्मा तामाङ	बेलकोटगढी न.पा.-७, नुवाकोट	महादेव बहुमुखी क्याम्पस	बेलकोटगढी न.पा.-७, नुवाकोट
३४३	दिपिका नेपाली	तारकेश्वर गा.पा. -४, नुवाकोट	महादेव बहुमुखी क्याम्पस	बेलकोटगढी न.पा.-७, नुवाकोट
३४४	अनिशा अधिकारी	बेलकोटगढी न.पा.-७, नुवाकोट	महादेव बहुमुखी क्याम्पस	बेलकोटगढी न.पा.-७, नुवाकोट
३४५	अमिषा राई	बेलकोटगढी न.पा.-७, नुवाकोट	महादेव बहुमुखी क्याम्पस	बेलकोटगढी न.पा.-७, नुवाकोट
३४६	बिनिशा सुनार	भरतपुर म.न.पा. -१३, चितवन	मैंया देवी कन्या कलेज	भरतपुर म.न.पा. -१०, चितवन
३४७	नविना पोखरेल	भरतपुर म.न.पा. -२०, चितवन	मैंयादेवी कन्या कलेज	भरतपुर म.न.पा. -१०, चितवन
३४८	योजना न्यौपाने	भरतपुर म.न.पा., चितवन	मैंयादेवी कन्या कलेज	भरतपुर म.न.पा. -१०, चितवन
३४९	विस्शु गायक	माडी न.पा.-८, चितवन	मैयाँदेवी कन्या कलेज	भरतपुर म.न.पा. -१०, चितवन
३५०	सोनु महतो	भरतपुर म.न.पा. -८, चितवन	मैयाँदेवी कन्या कलेज	भरतपुर म.न.पा. -१०, चितवन
३५१	हिमशिखा बुढा मगर	भरतपुर म.न.पा. -२४, चितवन	मैयाँदेवी कन्या कलेज	भरतपुर म.न.पा. -१०, चितवन
३५२	रोजिना गुरुङ	भरतपुर म.न.पा. -२, चितवन	मैयाँदेवी कन्या कलेज	भरतपुर म.न.पा. -१०, चितवन
३५३	रेश्मा परियार	भरतपुर म.न.पा. -१४, चितवन	मैयाँदेवी कन्या कलेज	भरतपुर म.न.पा. -१०, चितवन
३५४	सुनिता श्रेष्ठ	भरतपुर म.न.पा. -११, चितवन	मैयाँदेवी कन्या कलेज	भरतपुर म.न.पा. -१०, चितवन
३५५	रुद परियार	भरतपुर म.न.पा. -३, चितवन	मैयाँदेवी कन्या कलेज	भरतपुर म.न.पा. -१०, चितवन
३५६	भुमिका परियार	भरतपुर म.न.पा. -६, चितवन	मैयाँदेवी कन्या कलेज	भरतपुर म.न.पा. -१०, चितवन
३५७	सरस्वती कुमारी	भरतपुर म.न.पा. -७, चितवन	मैयाँदेवी कन्या कलेज	भरतपुर म.न.पा. -१०, चितवन
३५८	प्रिती गुरुङ	इच्छाकामना गा.पा.-६, चितवन	मैयाँदेवी कन्या कलेज	भरतपुर म.न.पा. -१०, चितवन

क्र.सं.	विद्यार्थीको नाम	विद्यार्थीको ठेगाना	अध्ययनरत क्याम्पस	क्याम्पसको ठेगाना
३५९	अनिषा विक	कालिका न.पा.- ७, चितवन	मैयाँदेवी कन्या कलेज	भरतपुर म.न.पा. -१०, चितवन
३६०	अस्मिता बराली	भरतपुर म.न.पा. -१३, चितवन	मैयाँदेवी कन्या कलेज	भरतपुर म.न.पा. -१०, चितवन
३६१	सन्ध्या भण्डारी	माडी न.पा. -७, चितवन	मैयाँदेवी कन्या कलेज	भरतपुर म.न.पा. -१०, चितवन
३६२	सुहाना सुनार	माडी न.पा. -८, चितवन	मैयाँदेवी कन्या कलेज	भरतपुर म.न.पा. -१०, चितवन
३६३	पुजा राना	भरतपुर म.न.पा. -१८, चितवन	मैयाँदेवी कन्या कलेज	भरतपुर म.न.पा. -१०, चितवन
३६४	स्मृति थापा मगर	तिनपाटन गा.पा. -६, सिन्धुली	लाम्पनटार बहुमुखी क्याम्पस	तीनपाटन गा.पा. -११, सिन्धुली
३६५	पुजा पहाडी	तीनपाटन गा.पा. -६, सिन्धुली	लाम्पनटार बहुमुखी क्याम्पस	तीनपाटन गा.पा. -११, सिन्धुली
३६६	रस्मिता आले मगर	तीनपाटन गा.पा. -११, सिन्धुली	लाम्पनटार बहुमुखी क्याम्पस	तीनपाटन गा.पा. -११, सिन्धुली
३६७	ललिता तामाङ	मण्डनदेउपुर न.पा. -२, काभ्रेपलाञ्चोक	वागीश्वरी कलेज	भक्तपुर न.पा. -९, कमलाविनायक
३६८	सरिता तामाङ	मण्डनदेउपुर न.पा. -३, काभ्रेपलाञ्चोक	वागीश्वरी कलेज	भक्तपुर न.पा. -९, कमलाविनायक
३६९	उज्जला व्यान्जु	सुर्यविनायक न.पा. -९, भक्तपुर	वागीश्वरी कलेज	भक्तपुर न.पा. -९, कमलाविनायक
३७०	सविना कटुवाल	मेलुङ गा.पा. -१, दोलखा	वागीश्वरी कलेज	भक्तपुर न.पा. -९, कमलाविनायक
३७१	दिक्षा श्रेष्ठ	चाँगुनारायण न.पा. -७, भक्तपुर	वागीश्वरी कलेज अफ म्यानेजमेन्ट	भक्तपुर न.पा. -९, कमलाविनायक
३७२	अमृता ढकाल	मण्डनदेउपुर न.पा. -१, काभ्रेपलाञ्चोक	वागीश्वरी कलेज अफ म्यानेजमेन्ट	भक्तपुर न.पा. -९, कमलाविनायक
३७३	रश्मी जोशी	कालिका न.पा. -६, चितवन	शहिद स्मृति बहुमुखी क्याम्पस	टाँडी, चितवन
३७४	चन्द्रकला श्रेष्ठ	रत्ननगर न.पा., पिठुवा, चितवन	शहिद स्मृति बहुमुखी क्याम्पस	रत्ननगर न.पा., चितवन
३७५	सुशिला बस्याल	कालिका ८ चितवन	शहिद स्मृति बहुमुखी क्याम्पस	रत्ननगर न.पा., चितवन
३७६	रस्ना बुढाथोकी	कालिका न.पा. -८, चितवन	शहिद स्मृति बहुमुखी क्याम्पस	रत्ननगर न.पा., चितवन

क्र.सं.	विद्यार्थीको नाम	विद्यार्थीको ठेगाना	अध्ययनरत क्याम्पस	क्याम्पसको ठेगाना
३७७	प्रमिसा राना मगर	खैरहनी न.पा. -४, चितवन	शहिद स्मृति बहुमुखी क्याम्पस	रत्ननगर न.पा., चितवन
३७८	प्रगती पुन	माडी न.पा. -८, चितवन	शहिद स्मृति बहुमुखी क्याम्पस	रत्ननगर न.पा., चितवन
३७९	मनिषा बस्नेत	जिरी न.पा. -३, दोलखा	शारदोदय बहुमुखी क्याम्पस	गोकुलगंगा गा.पा. -२, रामेछाप
३८०	अप्सरा कार्की बस्नेत	गोकुलगंगा गा.पा. -२, रामेछाप	शारदोदय बहुमुखी क्याम्पस	गोकुलगंगा गा.पा. -२, रामेछाप
३८१	बिमला खड्का	गोकुलगंगा गा.पा. -१, रामेछाप	शारदोदय बहुमुखी क्याम्पस	गोकुलगंगा गा.पा. -२, रामेछाप
३८२	बविता बस्नेत	गोकुलगंगा गा.पा. -१, रामेछाप	शारदोदय बहुमुखी क्याम्पस	गोकुलगंगा गा.पा. -२, रामेछाप
३८३	ललिता खड्का	जिरी न.पा. -३, दोलखा	शारदोदय बहुमुखी क्याम्पस	गोकुलगंगा गा.पा. -२, रामेछाप
३८४	भूमिका दाहाल	जिरी न.पा. -३, दोलखा	शारदोदय बहुमुखी क्याम्पस	गोकुलगंगा गा.पा. -२, रामेछाप
३८५	रञ्जिता गिरी	दक्षिणकाली न.पा. -४, काठमाडौं	शिखरापुर क्याम्पस	दक्षिणकाली न.पा. -५
३८६	सरला बलामी	दक्षिणकाली न.पा. -६, काठमाडौं	शिखरापुर क्याम्पस	दक्षिणकाली न.पा. -५
३८७	सुभद्रा भ्लोन	इन्द्रसरोवर गा.पा. -४, मकवानपुर	शिखरापुर क्याम्पस	दक्षिणकाली न.पा. -५
३८८	सुजता तामाङ	दक्षिण काली न.पा. -९, काठमाडौं	शिखरापुर क्याम्पस	दक्षिणकाली न.पा. -५
३८९	सुप्रिया डंगोल	थाक्रे गा.पा. -९, धादिङ	शिखरापुर क्याम्पस	दक्षिणकाली न.पा. -५
३९०	बिबिसा बासकोटा	नागार्जुन न.पा. -८, काठमाडौं	श्री धुनिबेसी आदर्श क्याम्पस	धुनिबेसी न.पा. -३, धादिङ
३९१	प्रतिज्ञा श्रेष्ठ	धुनिबेसी न.पा. -५, धादिङ	श्री धुनिबेसी आदर्श क्याम्पस	धुनिबेसी न.पा. -३, धादिङ
३९२	आस्तुका तिमल्सिना	वेलकोटगढी न.पा. -२, नुवाकोट	श्री धुनिबेसी आदर्श क्याम्पस	धुनिबेसी न.पा. -३, धादिङ
३९३	लक्ष्मी तामाङ	धुनिबेसी न.पा. -३, धादिङ	श्री धुनिबेसी आदर्श क्याम्पस	धुनिबेसी न.पा. -३, धादिङ
३९४	अस्मिता सेडाई	धुनिबेसी न.पा. -२, धादिङ	श्री धुनिबेसी आदर्श क्याम्पस	धुनिबेसी न.पा. -३, धादिङ
३९५	सावित्री नेपाली	भुम्लु गा.पा. -२, काभ्रेपलाञ्चोक	श्री प्रकाश क्याम्पस	भुम्लु गा.पा. -८,

क्र.सं.	विद्यार्थीको नाम	विद्यार्थीको ठेगाना	अध्ययनरत क्याम्पस	क्याम्पसको ठेगाना
				काभ्रेपलाञ्चोक
३९६	अन्जना परियार	भुम्लु गा.पा. -७, काभ्रेपलाञ्चोक	श्री प्रकाश क्याम्पस	भुम्लु गा.पा. -८, काभ्रेपलाञ्चोक
३९७	रुक्मिणी गिरी	भुम्लु गा.पा. -७, काभ्रेपलाञ्चोक	श्री प्रकाश क्याम्पस	भुम्लु गा.पा. -८, काभ्रेपलाञ्चोक
३९८	सलिना खत्री	भुम्लु गा.पा. -१, काभ्रेपलाञ्चोक	श्री प्रकाश क्याम्पस	भुम्लु गा.पा. -८, काभ्रेपलाञ्चोक
३९९	अनिशा भारती	भुम्लु गा.पा. -१, काभ्रेपलाञ्चोक	श्री प्रकाश क्याम्पस	भुम्लु गा.पा. -८, काभ्रेपलाञ्चोक
४००	प्रविना श्रेष्ठ	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा. -७, सिन्धुपाल्चोक	श्री प्रकाश क्याम्पस	भुम्लु गा.पा. -८, काभ्रेपलाञ्चोक
४०१	लक्ष्मी भट्ट	भुम्लु गा.पा. -५, काभ्रेपलाञ्चोक	श्री प्रकाश क्याम्पस	भुम्लु गा.पा. -८, काभ्रेपलाञ्चोक
४०२	सुनिता कुमारी धामी	दुधौली न.पा., -३, सिन्धुली	सरस्वती क्याम्पस डकाहा	लेखनाथ मार्ग, काठमाडौं
४०३	दुर्गा कुमारी पहाडी	दुधौली न.पा. -१, दुधौली	सरस्वती क्याम्पस, डकाहा	दुधौली न.पा. -४, डकहा
४०४	कुस्मीरा फुयाँल	दुधौली न.पा. -१, सिन्धुली	सरस्वती क्याम्पस, डकाहा	दुधौली न.पा. -४, डकहा
४०५	मनिषा धमला	दुधौली न.पा. -४, सिन्धुली	सरस्वती क्याम्पस, डकाहा	दुधौली न.पा. -४, डकहा
४०६	वन्दना पोखरेल	दुधौली न.पा. -१, सिन्धुली	सरस्वती क्याम्पस, डकाहा	दुधौली न.पा. -४, डकहा
४०७	बिपना खत्री	दुधौली न.पा. -५, सिन्धुली	सरस्वती क्याम्पस, डकाहा	दुधौली न.पा. -४, डकहा
४०८	मोती अधिकारी दनुवार	दुधौली न.पा. -१०, सिन्धुली	सरस्वती क्याम्पस, डकाहा	दुधौली न.पा. -४, डकहा
४०९	प्रतिक्षा बास्तोला	दुधौली न.पा. -४, सिन्धुली	सरस्वती क्याम्पस, डकाहा	दुधौली न.पा. -४, डकहा
४१०	आशिका खत्री	दुधौली न.पा. -४, सिन्धुली	सरस्वती क्याम्पस, डकाहा	दुधौली न.पा. -४, डकहा
४११	दिपा श्रेष्ठ	दुधौली न.पा. -४, सिन्धुली	सरस्वती क्याम्पस, डकाहा	दुधौली न.पा. -४, डकहा
४१२	सुस्मिता वि. क	दुधौली न.पा. -६, सिन्धुली	सरस्वती क्याम्पस, डकाहा	दुधौली न.पा. -४, डकहा
४१३	सिर्जना वि.क	दुधौली न.पा. -२, सिन्धुली	सरस्वती क्याम्पस,	दुधौली न.पा. -४, डकहा

क्र.सं.	विद्यार्थीको नाम	विद्यार्थीको ठेगाना	अध्ययनरत क्याम्पस	क्याम्पसको ठेगाना
			डकाहा	
४१४	रेनुका वि.क	दुधौली न.पा. -२, सिन्धुली	सरस्वती क्याम्पस, डकाहा	दुधौली न.पा. -४, डकहा
४१५	कृषला सापकोटा	उत्तरगया गा.पा. -५, रसुवा	सरस्वती बहुमुखी क्याम्पस	लेखनाथ मार्ग काठमाडौं
४१६	युना जी सी	भुम्लु गा.पा. -३, काभ्रेपलाञ्चोक	सर्वमंगला बहुमुखी क्याम्पस	पाचँखाल, काभ्रेपलाञ्चोक
४१७	अनिसा श्रेष्ठ	खाँडादेवी गा.पा. -१, रामेछाप	सहिद आदर्श क्याम्पस	कागेश्वरी मनोहरा न.पा. -३, काठमाडौं
४१८	आरती वस्ताकोटी	मण्डनदेउपुर न.पा. -१, काभ्रेपलाञ्चोक	सहिद आदर्श क्याम्पस	कागेश्वरी मनोहरा न.पा. -३, काठमाडौं
४१९	अंजना मंग्राती	कमलामाई न.पा. -४, सिन्धुली	सिद्धज्योति शिक्षा क्याम्पस	कमलामाई न.पा -५, फोस्रेटार, सिन्धुली
४२०	चरी माया तामाङ	फिक्कल गा.पा. -६, सिन्धुली	सिद्धज्योति शिक्षा क्याम्पस	कमलामाई न.पा -५, फोस्रेटार, सिन्धुली
४२१	अमिशा कार्की	सुनकोशी गा.पा. -७, सिन्धुली	सिद्धज्योति शिक्षा क्याम्पस	कमलामाई न.पा -५, फोस्रेटार, सिन्धुली
४२२	बालकुमारी थापा मगर	गोलन्जोर गा.पा. -४, सिन्धुली	सिद्धज्योति शिक्षा क्याम्पस	कमलामाई न.पा -५, फोस्रेटार, सिन्धुली
४२३	बसन्ती बराली	मरिण गा.पा. -४, सिन्धुली	सिद्धज्योति शिक्षा क्याम्पस	कमलामाई न.पा -५, फोस्रेटार, सिन्धुली
४२४	सोनी भुजेल	कमलामाई न.पा. -१, सिन्धुली	सिद्धज्योति शिक्षा क्याम्पस	कमलामाई न.पा -५, फोस्रेटार, सिन्धुली
४२५	मुना रम्तेल	कमलामाई न.पा. -१२, सिन्धुली	सिद्धज्योति शिक्षा क्याम्पस	कमलामाई न.पा -५, फोस्रेटार, सिन्धुली
४२६	सुनिता वाईवा	घ्याङलेख गा.पा. -१, सिन्धुली	सिद्धज्योति शिक्षा क्याम्पस	कमलामाई न.पा -५, फोस्रेटार, सिन्धुली
४२७	कविता कुमारी श्रेष्ठ	कमलामाई न.पा. -१, सिन्धुली	सिद्धज्योति शिक्षा क्याम्पस	कमलामाई न.पा -५, फोस्रेटार, सिन्धुली
४२८	सुजना कुमारी थापा	कमलामाई न.पा. -४, सिन्धुली	सिद्धज्योति शिक्षा क्याम्पस	कमलामाई न.पा -५, फोस्रेटार, सिन्धुली
४२९	रुद्र कुमारी राना मगर	गोलन्जोर गा.पा. -४, सिन्धुली	सिद्धज्योति शिक्षा क्याम्पस	कमलामाई न.पा -५, फोस्रेटार, सिन्धुली
४३०	सरीता कुमारी श्रेष्ठ	कमलामाई न.पा. -२, सिन्धुली	सिद्धज्योति शिक्षा क्याम्पस	कमलामाई न.पा -५, फोस्रेटार, सिन्धुली
४३१	रन्जना रानामगर	गोलन्जोर गा.पा. -४, सिन्धुली	सिद्धज्योति शिक्षा क्याम्पस	कमलामाई न.पा -५, फोस्रेटार, सिन्धुली

क्र.सं.	विद्यार्थीको नाम	विद्यार्थीको ठेगाना	अध्ययनरत क्याम्पस	क्याम्पसको ठेगाना
४३२	प्रतिमा कुमारी भोलन	घ्याङलेख गा.पा. -१, सिन्धुली	सिद्धज्योति शिक्षा क्याम्पस	कमलामाई न.पा -५, फोस्रेटार, सिन्धुली
४३३	सर्मिला वि .क	गोलन्जोर गा.पा. -२, सिन्धुली	सिद्धज्योति शिक्षा क्याम्पस	कमलामाई न.पा -५, फोस्रेटार, सिन्धुली
४३४	उषा कुमारी देवकोटा	कमलामाई न.पा. -३, सिन्धुली	सिद्धज्योति शिक्षा क्याम्पस	कमलामाई न.पा -५, फोस्रेटार, सिन्धुली
४३५	लिला कुमारी श्रेष्ठ	कमलामाई न.पा. -६ सिन्धुली	सिद्धज्योति शिक्षा क्याम्पस	कमलामाई न.पा -५, फोस्रेटार, सिन्धुली
४३६	सन्जुला बम्जन	घ्याङलेख गा.पा. १ सिन्धुली	सिद्धज्योति शिक्षा क्याम्पस	कमलामाई न.पा -५, फोस्रेटार, सिन्धुली
४३७	शोभा आले	कमलामाई न.पा. -१२ सिन्धुली	सिद्धज्योति शिक्षा क्याम्पस	कमलामाई न.पा -५, फोस्रेटार, सिन्धुली
४३८	पवित्रा चौहान	कमलामाई न.पा. -१२ सिन्धुली	सिद्धज्योति शिक्षा क्याम्पस	कमलामाई न.पा -५, फोस्रेटार, सिन्धुली
४३९	देविशा नेपाली	गोलन्जोर गा.पा. -२, सिन्धुली	सिद्धज्योति शिक्षा क्याम्पस	कमलामाई न.पा -५, फोस्रेटार, सिन्धुली
४४०	सुस्मिता वि. क	घ्याङलेख गा.पा. -१, सिन्धुली	सिद्धज्योति शिक्षा क्याम्पस	कमलामाई न.पा -५, फोस्रेटार, सिन्धुली
४४१	मन्दिरा बयलकोटी	गोलन्जोर गा.पा. -३, सिन्धुली	सिद्धज्योति शिक्षा क्याम्पस	कमलामाई न.पा -५, फोस्रेटार, सिन्धुली
४४२	मनिशा ठकुरी	गोलन्जोर गा.पा. -२, सिन्धुली	सिद्धज्योति शिक्षा क्याम्पस	कमलामाई न.पा -५, फोस्रेटार, सिन्धुली
४४३	विपना बस्नेत	उमाकुण्ड गा.पा. -३, रामेछाप	सिद्धेश्वर शिक्षा पब्लिक क्याम्पस	उमाकुण्ड गा.पा. -२, रामेछाप
४४४	सिता माया सुनुवार	उमाकुण्ड गा.पा. -५, रामेछाप	सिद्धेश्वर शिक्षा पब्लिक क्याम्पस	उमाकुण्ड गा.पा. -२, रामेछाप
४४५	गीता कार्की	उमाकुण्ड गा.पा. -१, रामेछाप	सिद्धेश्वर शिक्षा पब्लिक क्याम्पस	उमाकुण्ड गा.पा. -२, रामेछाप
४४६	विद्या के .सी	कमलामाई न.पा. -१, सिन्धुली	सिन्धुली बहुमुखी क्याम्पस	कमलामाई न.पा. -४, सिन्धुली
४४७	सिर्जना पुनासी	कमलामाई न.पा. -७, सिन्धुली	सिन्धुली बहुमुखी क्याम्पस	कमलामाई न.पा. -४, सिन्धुली
४४८	झरना गुर्मछान	मरिण गा.पा. -२, सिन्धुली	सिन्धुली बहुमुखी क्याम्पस	कमलामाई न.पा. -४, सिन्धुली
४४९	सोनु गिरी	सुनकोशी गा.पा. -३, सिन्धुली	सिन्धुली बहुमुखी क्याम्पस	कमलामाई न.पा. -४, सिन्धुली

क्र.सं.	विद्यार्थीको नाम	विद्यार्थीको ठेगाना	अध्ययनरत क्याम्पस	क्याम्पसको ठेगाना
४५०	हिमलता शर्मा	कमलामाई न.पा -२, चियाबारी	सिन्धुली बहुमुखी क्याम्पस	कमलामाई न.पा. -४, सिन्धुली
४५१	अन्दीरा माझी	मरिण गा.पा. -७, सिन्धुली	सिन्धुली बहुमुखी क्याम्पस	कमलामाई न.पा. -४, सिन्धुली
४५२	सुस्मीता मगर	फिक्कल गा.पा. -४, सिन्धुली	सिन्धुली बहुमुखी क्याम्पस	कमलामाई न.पा. -४, सिन्धुली
४५३	जानुका न्यौपाने	कमलामाई न.पा. -९, सिन्धुली	सिन्धुली बहुमुखी क्याम्पस	कमलामाई न.पा. -४, सिन्धुली
४५४	श्रेया खड्का	कमलामाई न.पा. -९, सिन्धुली	सिन्धुली बहुमुखी क्याम्पस	कमलामाई न.पा. -४, सिन्धुली
४५५	सावित्रा खत्री	मरिण गा.पा. -७, सिन्धुली	सिन्धुली बहुमुखी क्याम्पस	कमलामाई न.पा. -४, सिन्धुली
४५६	अनिषा तामाङ	तीनपाटन गा.पा. -१, सिन्धुली	सिन्धुली बहुमुखी क्याम्पस	कमलामाई न.पा. -४, सिन्धुली
४५७	प्रतिमा आले मगर	तीनपाटन गा.पा. -८, सिन्धुली	सिन्धुली बहुमुखी क्याम्पस	कमलामाई न.पा. -४, सिन्धुली
४५८	नविना कुमारी फुयाँल	तीनपाटन गा.पा. -५, सिन्धुली	सिन्धुली बहुमुखी क्याम्पस	कमलामाई न.पा. -४, सिन्धुली
४५९	भगवती घिमिरे	गोलन्जोर गा.पा. -१, सिन्धुली	सिन्धुली बहुमुखी क्याम्पस	कमलामाई न.पा. -४, सिन्धुली
४६०	उषा हायू	कमलामाई न.पा. -४, सिन्धुली	सिन्धुली बहुमुखी क्याम्पस	कमलामाई न.पा. -४, सिन्धुली
४६१	देविका प्याकुरेल बखेल	तीनपाटन गा.पा. -२, सिन्धुली	सिन्धुली बहुमुखी क्याम्पस	कमलामाई न.पा. -४, सिन्धुली
४६२	गोमा सापकोटा	सुनकोशी गा.पा. -७, सिन्धुली	सिन्धुली बहुमुखी क्याम्पस	कमलामाई न.पा. -४, सिन्धुली
४६३	रमा श्रेष्ठ	कमलामाई न.पा. -८, सिन्धुली	सिन्धुली बहुमुखी क्याम्पस	कमलामाई न.पा. -४, सिन्धुली
४६४	मणिका पहाडी	तीनपाटन गा.पा. -८, सिन्धुली	सिन्धुली बहुमुखी क्याम्पस	कमलामाई न.पा. -४, सिन्धुली
४६५	सिया मोक्तानह (तामाङ)	कमलामाई न.पा. -२, सिन्धुली	सिन्धुली बहुमुखी क्याम्पस	कमलामाई न.पा. -४, सिन्धुली
४६६	सरिता मुक्तान	मकवानपुर	सिम्ले महाकाली बहुमुखी क्याम्पस	थाक्रे गा.पा. -२, सिम्ले, धादिङ
४६७	अनिता तामाङ	थाक्रे गा.पा. -६, धादिङ	सिम्ले महाकाली बहुमुखी क्याम्पस	थाक्रे गा.पा. -२, सिम्ले, धादिङ

क्र.सं.	विद्यार्थीको नाम	विद्यार्थीको ठेगाना	अध्ययनरत क्याम्पस	क्याम्पसको ठेगाना
४६८	नम्रता रेग्मी	थाक्रे गा.पा. -७, धादिङ	सिम्ले महाकाली बहुमुखी क्याम्पस	थाक्रे गा.पा. -२, सिम्ले, धादिङ
४६९	लक्ष्मी थापा	थाक्रे गा.पा. -७, धादिङ	सिम्ले महाकाली बहुमुखी क्याम्पस	थाक्रे गा.पा. -२, सिम्ले, धादिङ
४७०	कविता अर्याल	थाक्रे गा.पा. -४, धादिङ	सिम्ले महाकाली बहुमुखी क्याम्पस	थाक्रे गा.पा. -२, सिम्ले, धादिङ
४७१	अनिता अधिकारी	वैतेश्वर गा.पा. -३, दोलखा	हनुमन्तेश्वर क्याम्पस	वैतेश्वर गा.पा. -४, दोलखा
४७२	अनिता दहाल	वैतेश्वर गा.पा. -३, दोलखा	हनुमन्तेश्वर क्याम्पस	वैतेश्वर गा.पा. -४, दोलखा
४७३	विलाशा दहाल	वैतेश्वर गा.पा. -३, दोलखा	हनुमन्तेश्वर क्याम्पस	वैतेश्वर गा.पा. -४, दोलखा
४७४	डम्बर कुमारी दहाल	वैतेश्वर गा.पा. -४, दोलखा	हनुमन्तेश्वर क्याम्पस	वैतेश्वर गा.पा. -४, दोलखा
४७५	शान्ता दहाल	वैतेश्वर गा.पा. -६, दोलखा	हनुमन्तेश्वर क्याम्पस	वैतेश्वर गा.पा. -४, दोलखा
४७६	सुजता नेपाली	वैतेश्वर गा.पा. -४, दोलखा	हनुमन्तेश्वर क्याम्पस	वैतेश्वर गा.पा. -४, दोलखा
४७७	सबिना नेपाली	वैतेश्वर गा.पा. -४, दोलखा	हनुमन्तेश्वर क्याम्पस	वैतेश्वर गा.पा. -४, दोलखा
४७८	बिमला रिजेल	जिरी न.पा. -३, दोलखा	हनुमन्तेश्वर क्याम्पस	वैतेश्वर गा.पा. -४, दोलखा
४७९	गंगा तामाङ	वैतेश्वर गा.पा. -५, दोलखा	हनुमन्तेश्वर क्याम्पस	वैतेश्वर गा.पा. -४, दोलखा
४८०	जमुना तामाङ	वैतेश्वर गा.पा. -५, दोलखा	हनुमन्तेश्वर क्याम्पस	वैतेश्वर गा.पा. -४, दोलखा
४८१	मनिशा दहाल	वैतेश्वर गा.पा. -५, दोलखा	हनुमन्तेश्वर क्याम्पस	वैतेश्वर गा.पा. -४, दोलखा
४८२	अमृता पाण्डे	गौरिशंकर गा.पा. -३, दोलखा	हनुमन्तेश्वर क्याम्पस	वैतेश्वर गा.पा. -४, दोलखा
४८३	तुलशा बस्नेत	वैतेश्वर गा.पा. -५, दोलखा	हनुमन्तेश्वर क्याम्पस	वैतेश्वर गा.पा. -४, दोलखा
४८४	बिनिता घिमिरे	वैतेश्वर गा.पा. -६ दोलखा	हनुमन्तेश्वर क्याम्पस	वैतेश्वर गा.पा. -४, दोलखा
४८५	शर्मिला दहाल	वैतेश्वर गा.पा. -६ दोलखा	हनुमन्तेश्वर क्याम्पस	वैतेश्वर गा.पा. -४, दोलखा
४८६	सिता खत्री	वैतेश्वर गा.पा. -८ दोलखा	हनुमन्तेश्वर क्याम्पस	वैतेश्वर गा.पा. -४, दोलखा
४८७	गायत्री थापा	वैतेश्वर गा.पा. -८ दोलखा	हनुमन्तेश्वर क्याम्पस	वैतेश्वर गा.पा. -४, दोलखा
४८८	सम्झना थोकर	जिरी न.पा. -८, दोलखा	हनुमन्तेश्वर क्याम्पस	वैतेश्वर गा.पा. -४, दोलखा
४८९	ल्महु शेर्पा	ठुलोपातल, दोलखा	हनुमन्तेश्वर क्याम्पस	वैतेश्वर गा.पा. -४, दोलखा
४९०	धन कुमारी खत्री	जिरी न.पा. -८, दोलखा	हनुमन्तेश्वर क्याम्पस	वैतेश्वर गा.पा. -४, दोलखा
४९१	कल्पना गौतम	भीमेश्वर न.पा. -३, दोलखा	हनुमन्तेश्वर क्याम्पस	वैतेश्वर गा.पा. -४, दोलखा
४९२	रुविना कार्की	वैतेश्वर गा.पा. -४, दोलखा	हनुमन्तेश्वर क्याम्पस	वैतेश्वर गा.पा. -४, दोलखा
४९३	ज्ञानकुमारी खत्री	वैतेश्वर गा.पा. -८, दोलखा	हनुमन्तेश्वर क्याम्पस	वैतेश्वर गा.पा. -४, दोलखा

ख) स्नातकोत्तर तहमा शैक्षिक छात्रवृत्ति प्राप्त गर्ने विद्यार्थीहरूको विवरण

क्र.सं.	विद्यार्थीको नाम	ठेगाना	अध्ययनरत क्याम्पसको नाम	क्याम्पसको ठेगाना
१	भगवती अर्याल	नलाङ, धादिङ	आदर्श बहुमुखी क्याम्पस	गजुरी गा.पा. -१, धादिङ
२	सरिता चेपाङ	जोगिमारा, धादिङ	आदर्श बहुमुखी क्याम्पस	गजुरी गा.पा. -१, धादिङ
३	आयुष्मा तामाङ	तारकेश्वर गा.पा. -१, नुवाकोट	काठमाडौं शिक्षा क्याम्पस	चन्द्रागिरि न.पा -१०, काठमाडौं
४	सजनी नेपाली	धुलिखेल न.पा. -९, काभ्रेपलाञ्चोक	काभ्रेपलाञ्चोक बहुमुखी क्याम्पस	बनेपा न.पा-६, वुडोल
५	शर्मिला भण्डारी सुवेदी	भीमेश्वर न.पा. -५, दोलखा	गौरीशङ्कर बहुमुखी क्याम्पस	चरिकोट, दोलखा
६	मनिशा न्यौपाने	मेलुङ गा.पा. -२, दोलखा	गौरीशङ्कर बहुमुखी क्याम्पस	चरिकोट, दोलखा
७	सकुना खत्री	गौरिशंकर गा.पा. -३, दोलखा	गौरीशङ्कर बहुमुखी क्याम्पस	चरिकोट, दोलखा
८	सिता घतानी बि.क.	मिर्गे, दोलखा	गौरीशङ्कर बहुमुखी क्याम्पस	चरिकोट, दोलखा
९	दुर्गा सेन्चुरी	जिरी न.पा. -१ दोलखा	गौरीशङ्कर बहुमुखी क्याम्पस	चरिकोट, दोलखा
१०	करुणा श्रेष्ठ	भिमेश्वर न.पा. -२ दोलखा	गौरीशङ्कर बहुमुखी क्याम्पस	चरिकोट, दोलखा
११	बिमला श्रेष्ठ	रोशी गा.पा. -१०, काभ्रेपलाञ्चोक	चैतन्य बहुमुखी क्याम्पस	बनेपा न.पा-८, काभ्रेपलाञ्चोक
१२	गिता आचार्य	वेथानचोक गा.पा. -३, काभ्रेपलाञ्चोक	तेजगंगा बहुमुखी क्याम्पस	बनेपा न.पा-८, काभ्रेपलाञ्चोक
१३	पुजा वन्जारा	पनौती न.पा. -४ काभ्रेपलाञ्चोक	तेजगंगा बहुमुखी क्याम्पस	बनेपा न.पा-८, काभ्रेपलाञ्चोक
१४	प्रविना सापकोटा	काभ्रेपलाञ्चोक	तेजगंगा बहुमुखी क्याम्पस	बनेपा न.पा-८, काभ्रेपलाञ्चोक
१५	मंनिका लामा	बेथानचोक गा.पा. -५, काभ्रेपलाञ्चोक	तेजगंगा बहुमुखी क्याम्पस	बनेपा न.पा-८, काभ्रेपलाञ्चोक
१६	जमुना श्रेष्ठ	पनौती न.पा. -७, काभ्रेपलाञ्चोक	तेजगंगा बहुमुखी क्याम्पस	बनेपा न.पा-८, काभ्रेपलाञ्चोक
१७	रचना फूयाल	ललितपुर म.न.पा. -६	तेजगंगा बहुमुखी क्याम्पस	बनेपा न.पा-८, काभ्रेपलाञ्चोक
१८	गंगा श्रेष्ठ	पनौती न.पा. -७, काभ्रेपलाञ्चोक	तेजगंगा बहुमुखी क्याम्पस	बनेपा न.पा-८, काभ्रेपलाञ्चोक
१९	सुस्मा रोका	विदुर न.पा. -९ नुवाकोट	त्रिभुवन त्रिशुली बहुमुखी कलेज	त्रिशुली, नुवाकोट
२०	विमला परियार	नीलकण्ठ ५ धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ

क्र.सं.	विद्यार्थीको नाम	ठेगाना	अध्ययनरत क्याम्पसको नाम	क्याम्पसको ठेगाना
२१	कृतिका खतिवडा	गजुरी गा.पा. -१, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२२	लिला कुमारी श्रेष्ठ	नीलकण्ठ न.पा. -७, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२३	रीता गुभाजु	नीलकण्ठ न.पा. -९, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२४	रोशनी शाक्य	ज्वालामुखी गा.पा. -६, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२५	संगिता श्रेष्ठ	नीलकण्ठ न.पा. -३, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२६	सरिना मिया	गोरखा	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२७	सरिता उप्रेती	ज्वालामुखी गा.पा. -७, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२८	भिम माया चेपाङ	गजुरी गा.पा. -१०, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
२९	निरा पण्डित	गजुरी गा.पा. -६, धादिङ	नीलकण्ठ बहुमुखी क्याम्पस	धादिङ बेसी, धादिङ
३०	प्रिना परियार	धादिङ	पब्लिक युथ क्याम्पस	धोविचौर, काठमाडौं
३१	इश्वरी आचार्य	रामेछाप न.पा. -४, रामेछाप	पशुपति बहुमुखी क्याम्पस	चावाहिल, काठमाडौं
३२	सुलोचना खड्का	मन्थली न.पा. -७, रामेछाप	पशुपती बहुमुखी क्याम्पस	चावाहिल, काठमाडौं
३३	अस्मिता पाण्डे	गजुरी गा.पा. -२, धादिङ	भुवानी शंकर बहुमुखी क्याम्पस	खैरहनी न.पा. -६, चितवन
३४	दिलिपा बस्नेत	खैरहनी न.पा. -१३, चितवन	भुवानीशंकर बहुमुखी क्याम्पस	खैरहनी न.पा. -६, चितवन
३५	आस्मा चौधरी	भण्डारा, चितवन	भुवानीशंकर बहुमुखी क्याम्पस	खैरहनी न.पा. -६, चितवन
३६	पुजा चौधरी	खैरहनी न.पा. -६, चितवन	भुवानीशंकर बहुमुखी क्याम्पस	खैरहनी न.पा. -६, चितवन
३७	महिमा महतो	खैरहनी न.पा. -९, चितवन	भुवानीशंकर बहुमुखी क्याम्पस	खैरहनी न.पा. -६, चितवन
३८	रक्षा सिग्देल	चन्द्रागिरि न.पा. -२, काठमाडौं	मङ्गलोदय वहुमुखी क्याम्पस	चन्द्रागिरि न.पा. -४, काठमाडौं
३९	एलिसा श्रेष्ठ	रामेछाप न.पा. -४, रामेछाप	मन्थली सहिदस्मृति बहुमुखी क्याम्पस	मन्थली न.पा. -१, रामेछाप
४०	सुस्मीता अंगाइ	रत्नगर न.पा., चितवन	मैंया देवी कन्या कलेज	भरतपुर म.न.पा. -१०, चितवन

क्र.सं.	विद्यार्थीको नाम	ठेगाना	अध्ययनरत क्याम्पसको नाम	क्याम्पसको ठेगाना
४१	कोपिला आचार्य	तनहुँ	मैंयादेवी कन्या कलेज	भरतपुर म.न.पा. -१०, चितवन
४२	सृष्टी कोइराला	भरतपुर म.न.पा. -५ चितवन	मैंयादेवी कन्या कलेज	भरतपुर म.न.पा. -१०, चितवन
४३	शान्ती श्रेष्ठ कार्की	भरतपुर म.न.पा. -५ चितवन	मैंयादेवी कन्या कलेज	भरतपुर म.न.पा. -१०, चितवन
४४	अनिशा वि.क	कालिका न.पा. -७, चितवन	मैयाँदेवी कन्या कलेज	भरतपुर म.न.पा. -१०, चितवन
४५	कृति गुरुङ	भरतपुर म.न.पा. -१६, चितवन	मैयाँदेवी कन्या कलेज	भरतपुर म.न.पा. -१०, चितवन
४६	कविता रिमाल	भरतपुर म.न.पा. -२०, चितवन	मैयाँदेवी कन्या कलेज	भरतपुर म.न.पा. -१०, चितवन
४७	दिपिका अर्याल	गोरखा गो.न.पा. -७, गोरखा	मैयाँदेवी कन्या कलेज	भरतपुर म.न.पा. -१०, चितवन
४८	निर्मला गौतम	भरतपुर म.न.पा. -५, चितवन	मैयाँदेवी कन्या कलेज	भरतपुर म.न.पा. -१०, चितवन
४९	अप्सरा पौडेल	भरतपुर म.न.पा. -७, चितवन	मैयाँदेवी कन्या कलेज	भरतपुर म.न.पा. -१०, चितवन
५०	दुर्गा वि.क	रामपुर न.पा. -१, पाल्पा	मैयाँदेवी कन्या कलेज	भरतपुर म.न.पा. -१०, चितवन
५१	शान्ति कडेल	भरतपुर म.न.पा. -४, चितवन	मैयाँदेवी कन्या कलेज	भरतपुर म.न.पा. -१०, चितवन
५२	सविता दराई	भरतपुर म.न.पा. -१२, चितवन	मैयाँदेवी कन्या कलेज	भरतपुर म.न.पा. -१०, चितवन
५३	अलिसा भुजेल	रत्ननगर न.पा. -१५, चितवन	मैयाँदेवी कन्या कलेज	भरतपुर म.न.पा. -१०, चितवन
५४	रस्यिला रेग्मी	कालिका न.पा., चितवन	मैयाँदेवी कन्या कलेज	भरतपुर म.न.पा. -१०, चितवन
५५	निमन्ता पौडेल	माडी न.पा. -६, चितवन	मैयाँदेवी कन्या कलेज	भरतपुर म.न.पा. -१०, चितवन
५६	योजना न्यौपाने	शिवनगर, शान्तिपुर	मैयाँदेवी कन्या कलेज	भरतपुर म.न.पा. -१०, चितवन
५७	लक्ष्मी जोशी	भरतपुर म.न.पा. -११, चितवन	मैयाँदेवी कन्या कलेज	भरतपुर म.न.पा. -१०, चितवन
५८	आरती पौडेल	भरतपुर म.न.पा. -७, चितवन	मैयाँदेवी कन्या कलेज	भरतपुर म.न.पा. -१०, चितवन

क्र.सं.	विद्यार्थीको नाम	ठेगाना	अध्ययनरत क्याम्पसको नाम	क्याम्पसको ठेगाना
५९	कमला पनेरु	भरतपुर म.न.पा. -७, चितवन	मैयाँदेवी कन्या कलेज	भरतपुर म.न.पा. -१०, चितवन
६०	मोनिका गौतम	देवचुली -१७, नवलपरासी	मैयाँदेवी कन्या कलेज	भरतपुर म.न.पा. -१०, चितवन
६१	अनु श्रेष्ठ	बनेपा न.पा. -४, काभ्रेपलाञ्चोक	वागीश्वरी कलेज	भक्तपुर न.पा. -९, कमलाविनायक
६२	अनिता लिगल	चाँगुनारायण न.पा. -५, भक्तपुर	वागीश्वरी कलेज	भक्तपुर न.पा. -९, कमलाविनायक
६३	सोनिका गाईसी	चाँगुनारायण न.पा. -९, भक्तपुर	वागीश्वरी कलेज	भक्तपुर न.पा. -९, कमलाविनायक
६४	निरु तमाखु	लाकोलाछे, भक्तपुर	वागीश्वरी कलेज	भक्तपुर न.पा. -९, कमलाविनायक
६५	अनुपमा बराल	फिक्कल गा.पा. -४, सिन्धुली	सिद्धज्योति शिक्षा क्याम्पस	कमलामाई न.पा. -५, सिन्धुली
६६	पवित्रा बराल	फिक्कल गा.पा. -४, सिन्धुली	सिद्धज्योति शिक्षा क्याम्पस	कमलामाई न.पा. -५, सिन्धुली
६७	लक्ष्मी आचार्य	फिक्कल गा.पा. -१, सिन्धुली	सिद्धज्योति शिक्षा क्याम्पस	कमलामाई न.पा. -५, सिन्धुली
६८	या ाम कुमारी लुङ्ग्रेली	दुधौली न.पा. -२, सिन्धुली	सिद्धज्योति शिक्षा क्याम्पस	कमलामाई न.पा. -५, सिन्धुली
६९	लक्सना बराल	कमलामाई न.पा -१३, सिन्धुली	सिन्धुली बहुमुखी क्याम्पस	कमलामाई न.पा. -४, सिन्धुली
७०	जमुना लामा	कुलेखानी गा.पा. -५, मकवानपुर	हेटौंडा क्याम्पस	हेटौंडा उ.म.न.पा. -४, मकवानपुर
७१	मिना अर्याल	मनहरी गा.पा. -५, मकवानपुर	हेटौंडा क्याम्पस	हेटौंडा उ.म.न.पा. -४, मकवानपुर
७२	प्रशंसा उप्रेती	मनहरी गा.पा. -३, मकवानपुर	मकवानपुर बहुमुखी क्याम्पस	हेटौंडा उ.म.न.पा. -२, मकवानपुर
७३	कौशिला गौतम	मकवानपुरगढी गा.पा. -६	मकवानपुर बहुमुखी क्याम्पस	हेटौंडा उ.म.न.पा. -२, मकवानपुर
७४	सरला कार्की	हेटौंडा उ.म.न.पा. -८, मकवानपुर	मकवानपुर बहुमुखी क्याम्पस	हेटौंडा उ.म.न.पा. -२, मकवानपुर
७५	लक्ष्मी अर्याल	हेटौंडा उ.म.न.पा. -२२, मकवानपुर	मकवानपुर बहुमुखी क्याम्पस	हेटौंडा उ.म.न.पा. -२, मकवानपुर

अनुसूची २

आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को सामाजिक विकास मन्त्रालयसँग सम्बन्धित नीति तथा कार्यक्रम

१. अनिवार्य तथा निःशुल्क आधारभूत शिक्षा सबै बालबालिकाको पहुँचमा पुऱ्याउन स्थानीय तहमा अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।

२. सामुदायिक विद्यालयमा शिक्षाको गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि सञ्चालित एकीकृत विद्यालय व्यवस्थापन सुधार तथा गुणस्तर अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गरी **गुणस्तरीय शिक्षाः हामी सबैको अपेक्षा** भन्ने उक्तिलाई क्रमशः सार्थक तुल्याइनेछ।

३. बालबालिकाहरूको गुणस्तरीय, प्रविधिमैत्री र पहुँचयोग्य सिकाइको सुनिश्चितता गर्न सामुदायिक विद्यालयको भौतिक तथा शैक्षिक पूर्वाधार विकास कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।

४. राष्ट्रको सर्वाङ्गीण विकासमा योगदान गर्न सक्ने प्रतिस्पर्धी र गुणस्तरीय **जनशक्ति उत्पादन गर्न** प्रदेश सरकारबाट स्थापना भएको बागमती प्रदेश विश्वविद्यालयमा पूर्वाधार निर्माण र शैक्षिक कार्यक्रम सञ्चालनका लागि आवश्यक प्रबन्ध मिलाइनेछ। सामुदायिक क्याम्पसहरूको आवश्यकताका आधारमा भौतिक तथा शैक्षिक सुदृढीकरणका कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ। प्रदेशभित्र सञ्चालनमा रहेका सामुदायिक क्याम्पसहरूलाई एक आपसमा गाभिन प्रोत्सहान गरिनेछ।

५. अल्पसङ्ख्यक, लोपोन्मुख, अति सीमान्तकृत, दलित तथा आर्थिक रुपमा विपन्न छात्र छात्राहरूको शिक्षामा पहुँच अभिवृद्धि गर्न शैक्षिक छात्रवृत्ति कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।

६. प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालिमको पहुँच बिस्तारका लागि सीपमूलक तालिम प्रदायक संस्थाहरूको संस्थागत सुदृढीकरण गरिनेछ। सिक्दै कमाउँदै, कमाउँदै सिक्दै कार्यक्रमलाई बिस्तार गरिनेछ।

७. संघ र स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा प्रदेशभित्रका सामुदयिक माध्यमिक विद्यालयहरूमा प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षाको पाठ्यक्रम तयार गरी अध्यापनको व्यवस्था मिलाइनेछ। साथै, **प्रदेश परिचय** विषयको पाठ्यक्रम/पाठ्यपुस्तक तयार गरी अध्यापनको व्यवस्था मिलाइनेछ।

८. स्थानीय तहसँगको साझेदारीमा प्रदेशका ग्रामीण क्षेत्रका सामुदायिक विद्यालयहरूलाई आवासीय विद्यालयको रुपमा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्ने नीति लिइनेछ। शिक्षक

दरबन्दी कम भएका प्रदेशका सामुदायिक विद्यालयहरूमा अनलाइन माध्यमबाट कक्षा सञ्चालन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

९. शहीदस्मृति आवासीय माध्यमिक विद्यालय जिरीमा विपद् प्रभावित बालबालिकालाई छात्रवृत्तिसहित अध्यापन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ।

१०. स्वरोजगारमा संलग्न तथा वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका युवाहरूले आर्जन गरेका ज्ञान र सीप परीक्षणलाई निरन्तरता दिँदै उद्यमशीलतालाई प्रोत्साहन गरिनेछ।

११. सार्वजनिक नीति विश्लेषणका आधारमा प्रदेशका निरपेक्ष **गरिबसँग प्रदेश सरकार** भन्ने नाराका साथ पहिचान भएका गरिब परिवारलाई आयआर्जनका कार्यक्रम सञ्चालनका लागि सहयोग उपलब्ध गराउने नीति लिइनेछ।

१२. चेपाङ चिउरी र चमेरो संरक्षण एवम् विपन्न दलित समुदायको सशक्तीकरण कार्यक्रमलाई स्थानीय तहसँगको साझेदारीमा बिस्तार गरिनेछ।

१३. दलित समुदायको पराम्परागत ज्ञान सीप प्रविधि र पेशालाई आधुनिकीकरण गरी जीविकोपार्जन सुधार गरिनेछ। जातिय परम्परामा आधारित ज्ञान सीप प्रविधि र पेसालाई आधुनिकीकरण गर्दै उद्योगका रुपमा विकास गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ।

१४. महिलालाई बहुआयामिक विकासमा मूलप्रवाहीकरण गर्न प्रादेशिक लैङ्गिक नीति तथा कानून तर्जुमा गरिनेछ। गृहिणी महिला सशक्तीकरण कार्यक्रमलाई थप बिस्तार गरिनेछ। यौनिक तथा लैङ्गिक अल्पसङ्ख्यक समुदायका लागि सशक्तीकरणका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ।

१५. आर्थिक सामाजिक सांस्कृतिक रुपमा सीमान्तकृत तथा विपन्न वनकरिया चेपाङ पहरी, थामी, जिरेल, माझी, हायु, सुरेल, बोटे लगायतका समुदायको सशक्तीकरणका लागि विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ। अति सीमान्तकृत र लोपोन्मुख समुदायलाई शिक्षाको उचित प्रबन्ध गरी राष्ट्रिय विकासको मूल प्रावहमा ल्यानेछ।

१६. लैङ्गिक हिंसाबाट प्रभावितका लागि उद्धार राहत मनोसामाजिक परामर्श सामाजिक पुनर्स्थापनाका कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।

१७. प्रदेश सरकारका सबै सार्वजनिक संरचनाहरूलाई पहुँचमैत्री बनाउन प्राथमिकता दिइनेछ। अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई रोजगारमा आबद्ध गरी आर्थिक तथा सामाजिक सशक्तीकरण गर्न कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ। पूर्ण अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका लागि समुदायमा आधारित पुनर्स्थापना कार्यक्रमलाई साझेदारीमा सञ्चालन गरिनेछ।

१८. ज्येष्ठ नागरिक समाजका सम्पत्ति हुन् भन्ने मान्यतालाई आत्मसात गर्दै ज्येष्ठ नागरिकको ज्ञान, सीप तथा अनुभवको पुस्तान्तरण एवम् आत्मसम्मानका लागि विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

१९. बालमैत्री स्थानीय शासनका लागि प्रदेश तथा स्थानीय तहमा संस्थागत प्रणाली सुदृढीकरण गर्दै आमाबाबु विहीन बालबालिकाको संरक्षण गर्न सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ। साथै आमाबाबु नभएका एवम् सक्षम अभिभावकत्व नपाएका वा पूर्ण अपाङ्गता भएका बालबालिकालाई प्रदेश सरकारले स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा अभिभावकत्व ग्रहण गरी माध्यमिक तहसम्म अध्ययन गराउने व्यवस्था मिलाइनेछ।

२०. उत्पीडित, अपहेलित, बेवारिसे, सहयोगपेक्षी सडक मानव, असहाय, ज्येष्ठनागरिक र लैङ्गिक हिंसा प्रभावितहरूको संरक्षण र पुनर्स्थापनाका लगि सहयोग र सहकार्य गरिनेछ।

२१. बौद्धिक अपाङ्गता भएका व्यक्ति, अटिज्म र मस्कुलर डिष्ट्रोफी लगायतका समस्याबाट पीडित अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूको संरक्षण र पुनर्स्थापना सेवा प्रदान गर्ने केन्द्रहरूमा स्वयम्सेवक थेरापिस्टको व्यवस्था गरिनेछ।

२२. दृष्टिविहीन र श्रवणसम्बन्धी अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका लागि आवश्यक पर्ने शैक्षिक सहयोग सामग्रीहरू उपलब्ध गराइनेछ।

अनुसूची ३

आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को सामाजिक विकास मन्त्रालयसँग सम्बन्धित बजेट वक्तव्यका बुँदाहरू

१. सबै बालबालिकाको अनिवार्य तथा निःशुल्क आधारभूत शिक्षा पहँच पुर्याउन स्थानीय तहसँगको साझेदारी र सहकार्यमा सञ्चालन हुँदै आएको **अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा कार्यक्रम**लाई आगामी आर्थिक वर्षमा समेत निरन्तरता दिएको छु। यस कार्यक्रमको लागि रु. ९ करोड ५२ लाख विनियोजन गरेको छु।

२. सामुदायिक विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार विकास तथा प्रविधिमैत्री शैक्षिक सुदृढीकरणका लागि **एकीकृत विद्यालय व्यावस्थापन तथा गुणस्तर अभिवृद्धि कार्यक्रम**लाई निरन्तरता दिएको छु। शिक्षक दरबन्दी कम भएका सामुदायिक विद्यालयहरूमा डिजिटल माध्यमबाट कक्षा सञ्चालनका लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरेको छु।

३. अल्पसङ्ख्य, लोपोन्मुख, अति सीमान्तकृत, दलित तथा विपन्न समुदायका छात्रछात्राहरूको शिक्षामा पहुँच अभिवृद्धि गर्न शैक्षिक छात्रवृत्ति कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिएको छु।

४. बागमती सार्वजनिक विश्वविद्यालयको पूर्वाधार निर्माण र शैक्षिक कार्यक्रम सञ्चालनका लागि रु. १० करोड विनियोजन गरेको छु। प्रदेशभित्र सञ्चालनमा रहेका सामुदायिक क्याम्पसहरूलाई एक आपसमा गाभिन प्रोत्साहन गर्दै सामुदायिक क्याम्पसहरूलाई भौतिक विकास र शैक्षिक सबलीकरणका लागि नियमित अनुदानको सुरुवात गर्न रु. ४ करोड विनियोजन गरेको छु।

५. तालिम प्रदायक संस्थाहरूको क्षमता अभिवृद्धि गरी प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालिमको पहुँच बिस्तार गर्दै **सीप परीक्षण** गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ। सामुदायिक विद्यालयहरूमा **सिक्दै कमाउँदै, कमाउँदै सिक्दै** कार्यक्रमलाई बिस्तार गर्न रु. ४ करोड १० लाख व्यवस्था गरेको छु।

६. प्रदेशका ग्रामीण क्षेत्रका सामुदायिक विद्यालयहरूलाई स्थानीय तहसँगको साझेदारीमा आवासीय विद्यालयको रुपमा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्न रु. ३ करोड विनियोजन गरेको छु। सहिदस्मृति आवासीय माध्यमिक विद्यालय, जिरीमा विपद् प्रभावित बालबालिकालाई छात्रवृत्ति सहित अध्ययन गर्ने व्यवस्थाका लागि बजेटको व्यवस्था गरेको छु।

७. स्थानीय तहसँगको साझेदारीमा चेपाङ, चिउरी र चमेरो संरक्षण र विपन्न दलित समुदायको सशक्तीकरण कार्यक्रम बिस्तार गर्न आवश्यक बजेट व्यवस्था गरेको छु।

८. गृहिणी महिला सशक्तीकरण कार्यक्रमलाई थप बिस्तार गर्दै महिलालाई बहुआयामिक विकासमा मूलप्रवाहीकरण गर्न प्रादेशिक लैङ्गिक नीति तथा कानून तर्जुमा गरिनेछ। यौनिक तथा लैङ्गिक अल्पसङ्ख्यक समुदायका लागि सशक्तीकरणका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न रु. ११ करोड ६० लाख विनियोजन गरेको छु।

९. आर्थिक, सामाजिक र सांस्कृतिक रुपमा विपन्न तथा सीमान्तकृत वनकरिया, चेपाङ, पहरी, थामी, जीरेल, माझी, हायु, सुरेल, बोटे लगाएतका अति सीमान्तकृत र लोपोन्मुख समुदायलाई शिक्षाको उचित प्रबन्ध र सशक्तीकरणका लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरेको छु। लैङ्गिक हिंसाबाट प्रभावितका लागि उद्धार, राहत, मनोसामाजिक परामर्श र सामाजिक पुनस्थापना कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिएको छु।

१०. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई आर्थिक तथा सामाजिक सशक्तिकरण गर्न, दृष्टिविहिन र श्रवण सम्बन्धी समस्या भएकाहरूलाई शैक्षिक सामग्रीहरू उपलब्ध गराउन र वौद्धिक अपाङ्गता भएका व्यक्ति, अटिजम र मस्कुलर डिष्ट्रोफी लगाएतका समस्याबाट पीडित बालवालिकाहरूको संरक्षण र पुनस्थापना सेवा प्रदान गर्ने केन्द्रहरूमा स्वयंसेवक थेरापिस्टको लागि बजेटको व्यवस्था गरेको छु।

११. जेष्ठ नागरिकको ज्ञान, सीप तथा अनुभवको पुस्तान्तरण एवं आत्मसम्मानका लागि कार्यक्रम सञ्चालन गर्न बजेटको व्यवस्था गरेको छु। उत्पीडित, अपहेलित, बेवारिसे, सहयोगापेक्षी सडक मानव, असहाय ज्येष्ठ नागरिक र लैङ्गिक हिंसा प्रभावितहरूको संरक्षण र पुनर्स्थापनाका लागि गरिने सहयोगलाई निरन्तरता दिएको छु।

१२. असहाय ज्येष्ठ नागरिकहरूको संरक्षण र हेरचाहका लागि स्थापना भई २० जनाभन्दा वढी असहाय ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई सेवा दिइरहेका हेरचाह केन्द्रहरूलाई केयर टेकरको व्यवस्था गर्न आवश्यक बजेट व्यवस्था गरेको छु।

१३. प्रदेश भित्र निरपेक्ष गरिबीको रेखामुनि रहेका नागरिकको जीवनस्तर सुधार गर्न **गरिबसँग प्रदेश सरकार** भन्ने नाराका साथ पहिचान भएका गरिब परिवारलाई कृषि, पशुपालन र साना व्यावसायिक कार्यका लागि दिइने कर्जामा ब्याज अनुदान दिन रु. १ करोड विनियोजन गरेको छु।

१४. सामाजिक विकास मन्त्रालय तर्फ रु.३ अर्ब ९१ करोड विनियोजन गरेको छु।

कार्यक्रमसँग सम्बन्धित तस्विरहरू

STEAM सामग्री निर्माण तथा प्रस्तुतिकरणका सहभागी विद्यार्थीहरूसँग लिएको तस्विर

शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई प्रमुखहरूसँगको गोष्ठी

विद्यालयबाट शैक्षिक सामग्री पर्दशनीमा विद्यार्थीहरु

विद्यालयबाट शैक्षिक सामग्री पर्दशनीमा विद्यार्थीहरु